

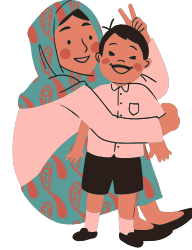

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

YEREL EŞİTLİK EYLEM PLANI

2021-2024

Güncellenmiş Versiyon
(2023)

YEEP 2021-2024

İBB Koordinasyon

Genel Sekreter Yardımcısı (3)

Danışmanlar

İlknur Üstün

Dr. Özgün Akduran Erol

İBB Koordinasyon Ekibi

Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı - Sosyal Politikalar Koordinatörü

Genel Sekreter Yardımcısı Danışmanı

Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürü

Strateji Geliştirme Müdürü

İBB Çalışma Ekibi

Editör

Suat Hayri Küçük

YEEP Revizyon ve İzleme Ekibi

Yerel Eşitlik Kurulu

Yerel Eşitlik Komisyonu

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü

Yerel Eşitlik Eylem Planı Koordinasyon Birimi

İstanbul Yerel Eşitlik Eylem Planı, Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun teknik desteği ve Enstitü İstanbul'un katkılarıyla hazırlanmıştır.

KADIN HAKLARI İNSAN HAKLARIDIR. NOKTA!

Şubat ayında gerçekleşen ve 11 ilimizi etkileyen depremler hepimizi derinden yaraladı, maddi manevi telafisi zor izler bıraktı. Çok acılıyız, çok üzgünüz. Depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımızı rahmetle anıyor, yakınlarına sabır ve baş sağlığı diliyorum. İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak deprem bölgesi yeniden ayağa kalkana kadar tüm imkânlarımızla deprem bölgesinde olmaya devam edeceğiz.

Depremi olumsuz etkilerini en güçlü şekilde yaşayanlarsa sosyal açıdan dezavantajlı yurttaşlarımız oldu. Bu durum, toplumsal eşitsizliğin ulaştığı boyutu tüm çıplaklığıyla gösterdi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde hedeflerimizi "adil, yeşil ve yaratıcı bir İstanbul" vizyonunda birleştirdik. İstanbul'umuzun tüm sorunlarına çözüm üretecek alt başlıkları belirledik. Bu başlıklar altındaki çalışmalarımızı hayata geçirmeye başladık. Vizyonumuzun olmazsa olmaz unsurlarından biri de eşitlik ilkesiydi. Kadınlar güçlenmeden eşitlikten, aynı hak ve hürriyetlere sahip olmadan adaletten, fikirlerini özgürce ifade edip hayata katılamadıkça yaratıcılıktan söz etmek mümkün değildir.

Bugün gururla söyleyebiliriz ki İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin tarihinde ilk defa üst düzey yönetici kadrosunda kadınlar görev alıyor. Göreve geldiğimizde %15 olan kadın personel oranı bugün %19 seviyelerini aştı. Yine gururla belirtebiliriz ki İstanbul'da ilk defa kadın çalışanlar kendilerine dayatılan meslek kalıplarını aşarak otobüs şoförü, vatman, zabıta memuru, itfaiyeci, metro istasyonu amiri, otopark görevlisi, cankurtaran ve Şehir Hatları'nda çapacı olarak görevlerinin başındalar. Eşit fırsatlar sunulduğunda İstanbul'da kadınların ne kadar başarılı olduğunu hep beraber gördük, görmeye devam edeceğiz.

Eşitlik ve adaleti var etmenin sadece istihdam politikalarıyla gerçekleşmeyeceğini biliyoruz. Kadınların karşı karşıya olduğu engelleri, eşitsizlikleri ve adaletsizliği ortadan kaldırmak için bütüncül bir yaklaşıma ihtiyacımız var. Bu bilinçle Kadın Danışma Birimi, Kadın Destek Hattı ve kadınlara yönelik hizmetleri tek çatı altında birleştiren İBB Kadın hizmet merkezlerimizi hayata geçirdik. Bu birimlerimizle sadece İstanbul'daki değil tüm Türkiye'deki kadınlara destek oluyoruz.

Toplum olarak şiddete, zorbalığa, eşitsizliğe değil; kadınların fikirlerine, zekâlarına, becerilerine, sağduyularına ihtiyacımız var. Kadınlar her alanda daha çok söz sahibi olduğunda daha güzel günlere yol alacağımızdan hiç şüphemiz yok. Kadınlar toplumda eşit bir şekilde var olmadığı sürece Türkiye'yi gerçek anlamda ileriye taşıyamayız.

Bu yıl Cumhuriyetimizin 100. yılını kutluyoruz. Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında da aynı heyecan ve inançla çalışmaya, İstanbul'a ve İstanbulluların hayatına değer katmaya devam edeceğiz. Kadınlar başta olmak üzere tüm dezavantajlı grupların toplumdaki yerini güçlendirerek, adalet ve eşitliği tesis ederek güzel bir Türkiye'yi birlikte var edeceğiz.

Saygıdeğer Hemşehrilerim,

İlkini 2021 yılında kamuoyuyla paylaştığımız Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın güncellenip genişletilen bu yeni hâlini sizlerle paylaşmaktan büyük mutluluk duyuyorum. İstanbul'da attığımız bu önemli adımların, ülkemizdeki tüm kadınların hayatına tesir edeceğine yürekten inanıyorum.

Kadınların her alanda söz sahibi olduğu güzel bir Türkiye mümkün. Birlikte başaracağız.

Saygılarımla,

Ekrem İMAMOĞLU
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	7
İBB MİSYON, VİZYON VE TEMEL DEĞERLER	8
GİRİŞ	9
1. BÖLÜM: YEREL EŞİTLİK EYLEM PLANI	11
1.1. Bir Hak Olarak Yerel Eşitlik Eylem Planı	12
1.2. Türkiye'de Yerel Eşitlik Eylem Planları	14
1.3. İBB Yerel Eşitlik Eylem Planı Çalışmaları (2021-2023)	16
2. BÖLÜM: METODOLOJİ	22
2.1. Yerel Eşitlik Eylem Planı Hazırlık Süreci	22
2.2. Yerel Eşitlik Eylem Planı İzleme Modeli	24
3. BÖLÜM: TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ KAPSAMINDA İSTANBUL'DA KADIN PROFİLİ VE İSTATİSTİKLERİNİN ANALİZİ	26
4. BÖLÜM: AMAÇ/HEDEF/EYLEM/GÖSTERGELER	34
4.1. Katılımcılık	40
4.2. Toplumsal Cinsiyete Dayalı/Kadına Yönelik Şiddet ve Ayrımcılık	54
4.3. Sağlık	66
4.4. Yoksulluk	74
4.5. Barınma ve Konut	84
4.6. Ekonomik Güçlenme ve İstihdam	90
4.7. Bakım Hizmetleri	100
4.8. Kentsel Planlama, Tasarım, Erişilebilirlik, Güvenli Kent	108
4.9. Sosyal Destek	114
4.10. Hareketlilik ve Ulaşım	122
4.11. Kültür Sanat Rekreasyon, Spor ve Yeşil Alan	128
4.12. Halka İlişkiler, Bilgilendirme ve Tanıtım	136
4.13. Yaşanması Kent	140
4.14. Eğitim ve Yaşam Boyu Öğrenme	146
4.15. Afet/Kriz	152

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTA
SE**

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTA
SE**

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTA
SE**

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTANBUL
SENİN**

**İSTA
SE**

KISALTMALAR

AFAD	: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
AKOM	: Afet Koordinasyon Merkezi
BM	: Birleşmiş Milletler
BMOP	: Birleşmiş Milletler Ortak Programı
CEDAW	: Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi
CEMR	: Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi
DBS	: Daire Başkanlığı Sorumlusu
DİSK	: Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
İBB	: İstanbul Büyükşehir Belediyesi
İETT	: İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri
IOM	: Uluslararası Göç Örgütü
İPA	: İstanbul Planlama Ajansı
İSADEM	: İstanbul Aile Danışmanlık ve Eğitim Merkezi
İSEM	: İstanbul Engelliler Merkezi
İSKİ	: İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi
İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu
KETEM	: Kanseri Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi
KGS	: Kurumsal Gelişim Sorumlusu
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
SAHAM	: Sağlıklı Hayat Merkezi
SEDEP	: Sosyal ve Ekonomik Destek Programı
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TMMOB	: Türk Mühendis ve Mimmar Odaları Birliği
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UCLG	: Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler
UNFPA	: Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu
YEEL	: Yerel Eşitlik Eylem Planı
QPR	: Kurumsal İzleme Programı

MİSYON

Yeni nesil belediyeçilik anlayışıyla şehrin tüm değerlerine sahip çıkarak üreten, kültürel ve sosyal yaşamı ile 24 saat yaşayan bir İstanbul için erişilebilir hizmetler sunmak

VİZYON

Adil, yeşil ve yaratıcı şehir, mutlu İstanbullu

TEMEL DEĞERLER

01

ADALET

Belediyeçilik hizmetlerinin tüm vatandaşlara hiçbir konuda ayırım gözetmeden, İstanbullunun talep ve ihtiyaçlarını dikkate alacak ve karşılayacak nitelikte sunulmasını esas kabul eder.

02

ŞEFFAFLIK VE HESAP VEREBİLİRLİK

Belediyeçilik hizmetlerinde ve tüm kaynakların etkin kullanımında; İstanbullulara karşı her konuda açık ve şeffaf olmasını, hesap verme sorumluluğunun alınmasını esas kabul eder.

03

ETİK

Belediyeçilik hizmetlerinin evrensel düzeyde kabul görmüş hukuki ve sosyal normlar çerçevesinde yürütülmesini esas kabul eder.

04

KAPSAYICILIK

Belediyeçilik hizmetlerini farklı kesimlerin ihtiyaçları ile doğrudan örtüşen şekilde sunmayı esas kabul eder.

05

YENİLİKÇİLİK

Belediyeçilik hizmetlerinin sunumunda küresel ölçekte en iyi uygulamaların da dikkate alındığı modern, çözüm odaklı yöntemlerin uygulanması esasını kabul eder.

06

ÇEVREYE DUYARLILIK

Belediyeçilik hizmetlerinin gelecek kuşakların bugünkü çevre varlıklarından mahrum bırakılmaksızın yürütülmesini ve İstanbul'un herkesçe erişilebilir yeşil alanlarının artırılmasını esas kabul eder.

10

ÇEVİKLİK

Dünyada değişen trendlere, dönüşen toplumsal ihtiyaçlara yalın, hızlı ve etkin biçimde yanıt verebilen şehirçilik anlayışını esas kabul eder.

İNSAN ODAKLILIK

Belediye hizmetlerinin sunumunda kent sakinlerinin memnuniyetinin temin edilmesinin temel önceliklerden birisi olmasını esas kabul eder.

09

KATILIMCILIK

Belediyeçilik hizmetlerine yönelik kararların alınmasında kent sakinlerinin mevcut süreçlere dahil edilmesini ve yurttaş katılımını mümkün kılacak yeni mekanizmaların tesis edilmesini esas kabul eder.

08

LİYAKAT

İstanbulluların talep, ihtiyaç ve beklentilerinin karşılanmasına yönelik tüm faaliyetlerin yürütülmesinde mesleki yetkinlik ilkesinin hâkim olmasını esas kabul eder.

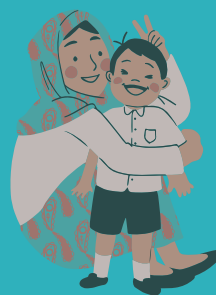
07

GİRİŞ

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Şubat 2020 itibarıyla Avrupa Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Şartı'nı imzalama kararını İBB Meclis onayıyla almış ve bu doğrultuda gerekli başvuruları yapmıştır. Başvurular sonucunda Avrupa Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Şartı, 3 Ekim 2022 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sn. Ekrem İmamoğlu tarafından imzalanmıştır. Avrupa Kentsel Şartı'nda güvenlik, temiz ve sağlıklı bir kentsel çevrede yaşama, konut edinme, çalışma, sağlık, eğitim ve sosyokültürel etkinliklerden yararlanma, ulaşım ve dolaşım özgürlüğü, yaşadığı yerleşime ilişkin kararlara katılma ve bunları denetleme hakkı gibi temel kentli haklarından, bir kentte yaşayan tüm insanların cinsiyet, yaş, inanç, toplumsal, ekonomik ya da siyasal konum, fiziksel ya da psikolojik engellilik durumlarına bakılmaksızın, eşit olarak yararlanmasını sağlamak gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrıca herkes için eşit yerel kamu hizmeti anlayışının var olabilmesi, özellikle yerel hizmet sunumunda kadınların gereksinimlerinin dikkate alınması gerekliliği ortaya koyulmaktadır. Bu gereklilik, kadınların gündelik yaşamdaki yüklerini azaltmanın ancak kadınlara özel yerel hizmetler sunan yerel uygulamalarla mümkün olduğuna işaret etmektedir. Kadınların kentli haklarını kullanabilmeleri, tüm yerel program ve projelerin uygulama aşamasında da var olabilmeleri adına cinsiyet eşitliği ilkesinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Kentli nüfusun yarısını oluşturan kadınların ve kız çocuklarının kentli haklarını kullanabilmeleri, öncelikle onların gereksinimlerini ortaya çıkarabilmeyi ve yaşam koşullarına uygun katılım ve hizmet düzenlemelerini yapmayı gerektirir.

Kadınların yaşadığı sorunların tek tek birbirinden bağımsız bir biçimde ele alınması, sorunun kavranmasını ve eşitsizliğin farklı yönlerinin birbirleri ile bağlantılarının görülmesini güçleştirmektedir. Kadın istihdamının, kadının eğitim hakkından yararlanma düzeyinden ve karar alma mekanizmalarına katılımından bağımsız ele alınmaması gerekmektedir. Bu nedenle Yerel Eşitlik Eylem Planı'nda (YEEP) kadınların yaşadığı sorunları anlamak ve çözüm üretmek için meselenin tüm yönlerine bir bütün olarak bakmak ve birbiriyle bağlantılı stratejiler üretmek amaçlanmaktadır.

Yerel Eşitlik Eylem Planlarının yereldeki tüm farklılıkları içermesi ancak farklı koşullarda yaşayan, dolayısıyla da farklı sorun ve ihtiyaçları, beklenti ve hayalleri olanları tüm varlıklarıyla bir bütün olarak yaşam alanları ve koşulları ile birlikte görmekle mümkündür. Yerel Eşitlik Eylem Planı, yereldeki toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda mevcut durumu anlamayı sağlayacak cinsiyete ve çeşitliliğe dayalı verilerin incelenmesini ve buna bağlı olarak toplumsal cinsiyet eşitliği sorunlarına yönelik hedeflerin geliştirilmesini, öncelikli alanların belirlenip seçilmesini kolaylaştırmaktadır. Bu bağlamda, Yerel Eşitlik Eylem Planı'na dair belediyenin ilgili ve yetkilileri ile çeşitli sivil toplum kuruluşlarının, üniversitelerin, akademisyenlerin, aktivistlerin ve diğer yerel öznelerin de dâhil olduğu katılımcı bir hazırlık süreci yürütülmüştür. Geniş bir alanda yapılan doküman taramaları, görüşme ve toplantılar sonucunda Yerel Eşitlik Eylem Planı oluşturulmuştur.

1. BÖLÜM

YEREL EŞİTLİK EYLEM PLANI

Yerel Eşitlik Eylem Planları, toplumsal cinsiyet eşitliğini odağa alan fakat farklı koşullarda yaşayan, farklı sorun ve ihtiyaçları olan kadınların özelleşmiş ihtiyaçlarını görmezden gelmeyen planlardır. İhtiyaç ve sorunlara yönelik talep ve çözüm önerilerinin, bireylerin yaşamak istedikleri yerlere dair kurdukları hayallerin somut adımlarını atan Yerel Eşitlik Eylem Planları, belediye ve sivil alan arasında kurulması mümkün olan ittifakları işaret eden ve spesifik bir bütçeye sahip eylem planları olarak da ön plana çıkmaktadır. Bu planlar, planı hazırlayan kurumun/belediyenin yetki ve sorumluluk alanında yaşayan kişilerin sorunlarını ve ihtiyaçlarını odağa almanın yanı sıra, kurumun/belediyenin kendi kurumsal yapısını da eşitlikçi bir perspektiften gözden geçirmesini ve gerekli düzenlemeleri yapmasını hedeflemektedir.

Kentler, politika yapıcılar için pek çok eylem alanını içerisinde barındırmaktadır. Barınma ve konuttan boş zamanı değerlendirme aktiviteleri ve rekreasyon¹ alanlarına, psikolojik ve fiziksel olarak iyi olma halinden altyapı ve ulaşım, günün her saatinde güvende hissettiren bir şehirde yaşamaktan toplumsal cinsiyet temelli şiddetten korunmaya, yaşam boyu öğrenme ve eğitim olanaklarına erişebilmekten sosyal ve ekonomik riskler karşısında bir sarmalanmaya kadar pek çok konu kentler, kentte yaşayanlar ve kenti yönetenler için önem taşımaktadır. Bu durum, kentte yaşayanların ihtiyaçlarına ve sorunlarına karşılık bulabilmek amacıyla geniş yelpazede politikalar üretilmesini, bunların en uygun şekilde uygulamaya konmasını, uygulamaların sürekli izlenmesini, iyileştirilmesini ve revizyonunu gerekli kılmaktadır.

Yerel Eşitlik Eylem Planları, kadınlar başta olmak üzere, eşit haklardan yararlanamayan tüm toplumsal gruplar için yaşanabilir bir kent inşa etmenin yol haritalarıdır.

¹ Rekreasyon: Kurallar olmaksızın, fiziksel etkinliğe dayalı bir eğlence biçimidir. Kazanç odaklı olmadan, devamlılık zorunluluğu olmadan, kişiyi tazeleyen ve çevresiyle etkileşimini sağlayan bir zaman kullanımudur. İş ve kişisel zamandan arta kalan serbest zamanı kapsar –e.n.

Bugün Yerel Eşitlik Eylem Planları, gelişmiş demokrasilerin temel katılım araçlarından biri haline gelmiştir; çünkü bu planlar birçok alanı ilgilendiren tematik planlardır ve bu özellikleri nedeniyle de tek bir kamu kurumunun sorumluluk alanı olarak şekillendirilemezler. Yerel Eşitlik Eylem Planları, sivil toplum, üniversite ve özel sektör gibi paydaşların da sorumluluk aldığı; iş birliği, katılım, sahiplenme ve açıklıkla tarif edilmiş şeffaf bir bütçeyle sürdürülebilirlik kazanabilecek uygulamalardır.² Bu nedenledir ki, Yerel Eşitlik Eylem Planları, her şeyden önce katılımcı yöntemlerle oluşturulmuş politik yol haritalarıdır. Bu bağlamda, Yerel Eşitlik Eylem Planları, tarafların karşılıklı müzakeresi ve fikir, deneyim paylaşımı ile sorunların eksiksiz tespit edilerek, bunlara dair çözüm önerilerinin ortaya koyulduğu ve nihai olarak bu çözümlerin hayata geçirilmesinde sorumluluk ve işlerin paylaşılarak ilerlendiği, yaşayan, organik bir süreç olarak ortaya çıkmaktadır. Yerel Eşitlik Eylem Planları hem belediyelerin her alanda yapabileceklerini göstermesi ve iş birliği alanlarına dikkat çekerek katılımcılığı teşvik etmesi açısından hem de toplumsal cinsiyet eşitliği hedeflerinin hizmet planlama, bütçeleme ve uygulamanın her aşamasında dikkate alınmasını sağlaması açısından oldukça önemlidir.

1.1. Bir Hak Olarak Yerel Eşitlik Eylem Planı

Yerel yaşamda kadın ve erkeklerin eşitçe var olması tartışmasının düşünsel temelini 1960'larda Lefebvre tarafından ortaya konan *kent hakkı* yaklaşımına kadar geriye götürmek mümkündür. Bu alanda Lefebvre'in öncülüğünde gelişen tartışma, kent hakkının sadece kentte yaşayan herkesin çıkarlarını gözeten ve kentte yaşama hakkını savunan yanı sıra değil, aynı zamanda kentin, sakinleri tarafından tam kullanımı ve biçimlendirilmesi yönüyle de ilgilienmektedir. Hatta Harvey buna ilişiksel bir boyut katarak, kent hakkını, insanların birbirleri ile iletişimi ve ortaklığı ile "kenti değiştirerek, kendilerini değiştirme hakkına" sahip oldukları kolektif bir hak olarak ifade eder.³ Bu bağlamda, insan haklarına duyarlı ve eşitlikçi bir kentsel yaşam ancak iş birliği, katılım, karşılıklı müzakere ve uzlaşma ile mümkündür.

Kent hakkı kavramını cinsiyet boyutu ile birlikte ele alan ilk uluslararası belge, 1992 yılında duyurulan Avrupa Kentsel Şartı olmuştur. Şart'ın 20. maddesi "yerel yönetimlerin hizmetlerini bütün bireylere cinsiyet, yaş, köken, inanç, sosyal, ekonomik ve politik ayırım gözetmeden, fiziksel veya zihinsel özürlerine bakmadan, eşit olarak sunmakla yükümlü olduklarını" vurgulamaktadır.⁴

2 UNWOMEN, BMOP, "Kadın Dostu Yerleşimler"e Doğru Yerel Planlama ve Hizmet Sunum Modeli Uygulama Rehberi, Birleşmiş Milletler Kadın ve Kız Çocuklarının İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Ortak Programı, Ankara: 2009, s. 14.

3 Harvey, D., "The Right to the City", New Left Review, No. 53, 2008, s. 23.

4 Avrupa Kentsel Şartı, 1992. AB. Çevrim içi: <http://www.mimarlarodasiansankara.org/?id=964>.

Bununla birlikte, insan hakları konusunda atılmış ve kadın erkek eşitliğini bir norm olarak vurgulayan, Türkiye'nin de tanıdığı ve imzalayıp onayladığı uluslararası belgeler olan Birleşmiş Milletler (BM) Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (1976: madde 3)⁵; BM Ekonomik, Toplumsal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi (1976: madde 3)⁶; BM Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi, kısa adıyla CEDAW (1979)⁷ ve Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu (1995: paragraf 15)⁸ bu alandaki temel dokümanlardır. Yine daha güncel başka bir uluslararası belge de BM Genel Kurulu tarafından 2015'te kabul edilen ve Binyıl Kalkınma Hedefleri'nin yerini alan, 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'dir. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nden 5. hedef, "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" için yapılacaklara ayrılmış, 11. hedef ise "Sürdürülebilir Şehirler ve Yaşam" konusunda belirlenmiştir. Bu hedefin alt amaçları arasında sayılan, "Erişilebilir, Güvenli, Ucuz Ulaşım" ile "Güvenli, Kapsayıcı ve Erişilebilir Yeşil ve Kamusal Alanlar" başlıklarında kadınlar özellikle vurgulanmıştır.⁹ Türkiye'nin onayladığı en güncel uluslararası belgelerden olan ve İstanbul Sözleşmesi adıyla da anılan Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nde (2011), kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetin önlenmesinde kapsamlı ve koordineli politikaların benimsenip uygulanması (madde 7), koruma ve destek mekanizmalarının oluşturulmasında yerel yönetimler de sorumlu kurumlar arasında sayılmışlardır.¹⁰

Türkiye 20 Mart 2021 tarihinde İstanbul Sözleşmesi'nden 3718 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile sözleşmeden çekilmek için Avrupa Konseyi'ne bildirimde bulunmuştur. Bildirim işleme konarak sözleşmenin 80. maddesi gereğince sözleşmeden çıkış için 3 aylık süreç başlamıştır. Avrupa Konseyi'ne yapılan bildirimden üzerinden 3 aylık tanınan süre dolması üzerine Türkiye sözleşmeden 1 Temmuz 2021 tarihinde resmen çekilmiştir. YEEP'in mevzuatını belirten ve çerçevesini çizen uluslararası sözleşmeler, 6284 Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun vb. kanunlar ile YEEP'in içeriğinde yer alan eylem ve göstergeler desteklenmektedir.

5 Birleşmiş Milletler, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 1976. Çevrim içi:

<https://humanrightscenter.bilgi.edu.tr/media/uploads/2015/08/03/MedeniVeSiyasiHaklaralliskinSozlesme.pdf>

6 Birleşmiş Milletler, Ekonomik, Toplumsal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi, 1976. Çevrim içi:

<https://humanrightscenter.bilgi.edu.tr/media/uploads/2015/08/03/EkonomikSosyalKulturelHaklarSozlesmesi.pdf>

7 Birleşmiş Milletler, Kadınlara Dair Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesine Dair Sözleşme, 1979. Çevrim içi:

<https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/kefe/docs/cedaw.pdf>

8 Birleşmiş Milletler, Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu, 1995. Çevrim içi:

<https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/kefe/docs/pekin.pdf>

9 BM, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, 2015.

10 Avrupa Konseyi, Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi, İstanbul, 2011. Çevrim içi: <https://rm.coe.int/1680462545>

Kent hakkı konusunda uluslararası tanınma bağlamında önemli belgelerden bir diğeri de Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Programı kapsamında 2016 yılında toplanan HABİTAT III, Yeni Kentsel Gündem'dir. İnsan Hakları Kenti konusu Birleşmiş Milletler çatısı altında, Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler (UCLG) Sosyal İçerme, Katılımcı Demokrasi ve İnsan Hakları Komisyonu tarafından, Güney Kore'nin Gwangju Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde 2011 yılından beri düzenlenmekte olan Dünya İnsan Hakları Kenti Forumu ile sürekli gündemde tutularak Dünya'da mümkün olan en geniş ölçekte yerel yönetim temsilcisinin katılımı ile bu forumlarda belirlenen ortak ilkeler hayata geçirilmeye çalışılmaktadır.¹¹

2014 yılında düzenlenen 4. Dünya İnsan Hakları Kentleri Forumu tarafından kabul edilen ve hâlâ izlenen 10 kılavuz ilkedeki ikincisi, "ayrımcılığın engellenmesi ve olumlu eylem"¹² olmuştur. Bu ilke, "İnsan Hakları Kenti idari sınırlar içerisinde ve ötesinde yaşayan herkes için eşitlik ve hakkaniyet ilkesine saygı gösterir. İnsan Hakları Kenti, toplumsal cinsiyet temelli politikalar ile eşitsizlikleri azaltmak, mülteciler ve yurttaş olmayan kişiler dâhil, marjinalize olmuş ve risk altındaki grupları güçlendirmek için olumlu eylemleri içeren bir ayrımcılık karşıtı politika uygular" denmektedir ve bu ilke Yerel Eşitlik Eylem Planları için önemli bir fikri zemin sunmaktadır. Yerel Eşitlik Eylem Planı kavramsallaştırmasına ise ilk kez Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi'nin (CEMR) 2006 yılında ilan ettiği Avrupa Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Şartı'nda açıkça değinilmiştir.

1.2. Türkiye'de Yerel Eşitlik Eylem Planları

Ulusal düzeydeki mevzuat, politika ve planlar açısından Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10. maddesinin kadın erkek eşitliğini kabul eden, düzenleyen ve eşitliğin hayata geçirilmesi için devleti yükümlü kılan en temel kanun maddesi olduğu bilinmektedir. Türkiye'de Yerel Eşitlik Eylem Planı hazırlayan belediyelerin ilk örnekleriyle Birleşmiş Milletler Kadın Dostu Kentler programı kapsamında karşılaşılmaktadır.¹³ Türkiye'de merkezi yönetimde bakanlık düzeyinde hazırlanan eşitlik eylem planlarına da rastlanmaktadır.

11 Bu rapor hazırlandığı tarihlerde, 7-10 Ekim 2020'de Forumun onuncusunun hazırlıkları sürmektedir.

12 İnsan Hakları Kenti için Gwangju Prensipleri (2014). Gwangju Metropolitan City (a co-chair of United Cities and Local Governments Committee on Social Inclusion, Participatory Democracy and Human Rights). <https://www.uclg-cisd.org/sites/default/files/Gwangju%20Guiding%20Principles%20for%20Human%20Rights%20City%20adopted%20on%2017%20May%202014.pdf>.

13 Birleşmiş Milletler Kadın ve Kız Çocuklarının İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Ortak Programı – BMOP Programı'nın ana paydaşı İçişleri Bakanlığı'dır ve Sabancı Vakfı başta olmak üzere, 10 ülke ve çok sayıda kadın örgütü de destek vermiştir. Programın ilk aşaması 2006-2010 yılları arasında uygulanmış ve İzmir, Kars, Nevşehir, Şanlıurfa ve Trabzon, Van illeri ile başlamış, ikinci etapta 2011-2013 yıllarında Adıyaman, Antalya, Bursa, Gaziantep, Malatya, Mardin ve Samsun illeri de eklenmiştir. Bu sayılan 13 program ilinden 11 tanesi yerel eşitlik eylem planı hazırlayarak uygulamaya koymayı başarmıştır. Ege Tekinbaş, Kadın Dostu Kent Uygulama Rehberi, BMOP, Ankara, 2015. Çevrim içi: www.kadindostukentler.org

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde hazırlattığı "Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı", 2018-2023 yıllarını kapsayacak şekilde, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde yerel yönetimlerin de dâhil edildiği, kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının, meslek kuruluşlarının, özel sektörün ve ilgili diğer kuruluşların kadınların güçlenmesine yönelik yapacakları çalışmaları içeren bir dokümandır.¹⁴

Ulusal mevzuatın önemli bileşenlerinden biri ise 5393 Sayılı Belediye Kanunu'dur.¹⁵ Kanun'da hemşehri hukuku kavramı ile belediye hizmetlerinin muhatapları ve katılımcı yönü de vurgulanmıştır. "Herkes" ve "müşterek ihtiyaçlar" kavramları gibi dikkatle ele alınması gereken konulara değinilmiştir. Müşterek ihtiyaç kavramı toplumun bir bütün olarak ele alınmasından öte, kişileri ve grupları homojenleştirmeden, herkesin çeşitliliğini görerek politika üretilmesini gerekli kılmaktadır. Bu noktada, ulusal mevzuatın ve tekil belediyelerin kadın erkek eşitliği ve diğer farklı sosyal grupların özel sorun ve ihtiyaçları ile ilgili meseleleri görme noktasında eksik kaldığı yerde Yerel Eşitlik Eylem Planları, önemli bir anaakımlaştırma stratejisi olarak belirlemektedir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Şubat 2020 itibarıyla Avrupa Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Şartı'nı imzalama kararını İBB Meclis onayıyla almış ve bu doğrultuda gerekli başvuruları yapmıştır. Şart'ın gereklerinden biri olan Yerel Eşitlik Eylem Planı hazırlıkları da Şart'ı imzalama iradesinin ortaya koyulmasının hemen ardından başlatılmıştır.

14 Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2018-2023), Ankara: 2018. Çevrim içi: <https://www.ailevecalisma.gov.tr/ksgm/ulusal-eylem-planlari/kadinin-guclenmesi-strateji-belgesi-ve-eylem-planı-2018-2023/>, Erişim Tarihi: 12 Eylül 2020.

15 5393 sayılı Belediye Kanunu, 2005. Çevrim içi: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5393.pdf>, Erişim Tarihi: 12 Eylül 2020.

1.3. İBB Yerel Eşitlik Eylem Planı Çalışmaları (2021-2023)

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstanbul'da ortak yaşamı birlikte örmeye ve eşit haklara ulaşamayan tüm toplumsal gruplar için daha adil koşulları oluşturmaya yönelik hazırladığı Yerel Eşitlik Eylem Planı'nı 7 Mart 2021 tarihinde kamuoyu ile paylaşmıştır. Yerel Eşitlik Eylem Planı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin hedefleri ve ilkeleri doğrultusunda; belediye politikalarının eşitlik perspektifi ile oluşturulmasına, hizmetlerinin kapsayıcı olarak yürütülmesine, tüm kesimlerin eşit haklara sahip olarak kent yaşamına katılımının sağlanmasına yönelik hazırlanmıştır. Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın genel uygulama esaslarına açıklık getirilmesi ve yerel eşitlik çalışmalarının koordine edilmesi için "Yerel Eşitlik Eylem Planına İlişkin Çalışma Usul ve Esasları" hazırlanmış ve Genel Sekreterlik tarafından tüm birimlere resmî yazı ile tebliğ edilmiştir. 'Yerel Eşitlik Eylem Planına İlişkin Çalışma Usul ve Esasları' İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın uygulanmasının kurum geneli koordinasyonunda; ilgili birimlerin görev, yetki ve sorumlulukları ile uygulanacak usul ve esasları kapsar.

YEPP'in uygulanmasını sağlamak ve yerel eşitlik çalışmalarını koordine ederek kurumsallaşma çalışmalarını yürütmek üzere Yerel Eşitlik Kurulu ve Yerel Eşitlik Komisyonu oluşturulmuştur. İstanbul Büyükşehir Belediyesinde Yerel Eşitlik Kurulu; Genel Sekreter başkanlığında, bulunmadığı durumda görevlendireceği Genel Sekreter Yardımcısı başkanlığında;

- Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı
- Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı
- Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanı
- İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanı
- Sağlık Dairesi Başkanı
- Kültür Dairesi Başkanı
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı
- İETT Genel Md. Yrd.
- İSKİ Genel Md. Yrd.
- İstanbul Planlama Ajansı Başkanı
- İstanbul Kent Konseyi Başkanından

oluşur ve gerekli durumda re'sen veya kurul üyelerinden birinin talebi üzerine toplantı başkanı tarafından uygun görülmesi durumunda ilgili birimlerden katılımcı talep edilebilir.

Yerel Eşitlik Kurulu'nun görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a. Yerel eşitlik politika ve stratejilerinin belirlenmesi ve kararlaştırılması,
- b. Yerel Eşitlik Eylem Planı hazırlanması sürecinin takibi ve taslak planın onaylanması,
- c. Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın izleme ve gerçekleştirme raporlarının değerlendirilmesi için 6 ayda bir toplantı gerçekleştirilmesi,
- ç. Belediyenin tüm birimlerinin yerel eşitlik çalışmalarına aktif katılımının sağlanması,
- d. Uygulamada karşılaşılan sorunların görüşülüp karara bağlanmasıdır.

Yerel Eşitlik Kurulu'na bağlı olarak çalışmak üzere oluşturulan Yerel Eşitlik Komisyonu, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı'nın başkanlığında;

- Strateji Geliştirme Şube Müdürü
- Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürü
- Çocuk Hizmetleri Şube Müdürü
- Sosyal Hizmetler Şube Müdürü
- Engelliler Şube Müdürü
- Halkla İlişkiler Şube Müdürü
- Avrupa Yakası Muhtarlıklar Şube Müdürü
- Anadolu Yakası Muhtarlıklar Şube Müdürü
- İnsan Kaynakları Şube Müdürü
- Hayat Boyu Öğrenme Şube Müdürü
- Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürü
- İstanbul Darülaceze Şube Müdürü
- Gençlik ve Spor Şube Müdürü
- Toplu Ulaşım Şube Müdürü
- İştirakler Koordinatörü
- İSKİ ve İETT Strateji Daire Başkanlığı temsilcisi
- İstanbul Planlama Ajansı Sosyal Politikalar Koordinatörü
- İstanbul Kent Konseyi Genel Sekreterinden

oluşur ve gerekli durumda re'sen veya komisyon üyelerinden birinin talebi üzerine toplantı başkanı tarafından uygun görülmesi durumunda ilgili birimlerden katılımcı talep edilebilir.

Yerel Eşitlik Komisyonu'nun görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a. Yerel eşitlik politika ve stratejilerinin hazırlanması ve kurulun onayına sunulması,
- b. Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın hazırlık çalışmalarının koordine edilmesi ve kaynak planlamasının yapılması,
- c. İnsan hakları alanında ulusal ve uluslararası fon kaynaklı proje çağrılarında ilgili birim tarafından başvuru yapılmasının sağlanması,
- ç. Yerel Eşitlik Eylem Planı Çeyrek Dönem Gerçekleşme Raporlarını değerlendirmek üzere Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında izleme ve koordinasyon toplantıları yapılması,
- d. Yerel Eşitlik Eylem Planı Yarıyıl Gerçekleşme Raporlarının Yerel Eşitlik Kurulu'na sunulması,
- e. Belediye ile yerel, ulusal, uluslararası kurumlar, özel sektör ve sivil toplum örgütleri arasında ilgili birimler tarafından iş birlikleri geliştirilmesine; dezavantajlı grupların haklarının korunması, farkındalık oluşturulması ve duyarlılık kazandırılmasına yönelik eğitim, seminer, kampanya ve benzeri etkinliklerin düzenlenmesine katkı sağlanması,
- f. Toplumsal eşitlik kültürünün oluşturulmasına yönelik faaliyetlerin planlanması ve kurum dışı paydaşlarla iş birliklerinin ilgili birimlerin sorumluluğunda yürütülmesine destek olunması,

g. Yerel eşitlik çalışmalarının tanıtılmasına yönelik ilgili birim tarafından bilgilendirici afiş, broşür, süreli veya süresiz yayınların hazırlanması ve yayımlanmasının sağlanması ve kurum içinde hazırlanan yayınlara katkı sağlanması,

ğ. Kadınlar, engelliler, çocuklar, 65+ yaş grubu, göçmen ve mülteciler vb. dezavantajlı grupların ihtiyaçlarına yönelik yerel hizmet modellerinin geliştirilmesi ve karar mekanizmalarına katılımının temasına uygun birim sorumluluğunda yürütülmesinin sağlanması,

h. Kadınlar ve dezavantajlı gruplar için kurum dışında yapılan çalışmaların temasına uygun birim sorumluluğunda izlenmesi, destek verilmesi ve katılım sağlanmasıdır.

Yerel eşitlik çalışmaları ve belirtilen görev tanımları kapsamında, Yerel Eşitlik Komisyonu 2021-2023 döneminde Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı başkanlığında 16 toplantı gerçekleştirmiştir.

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı'na bağlı Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü bünyesinde yerel eşitlik çalışmalarının kurum genelinde takibini ve koordinasyonunu sağlamak ve Yerel Eşitlik Komisyonu çalışmalarında sekreteryaya görevini yürütmek üzere Yerel Eşitlik Eylem Planı Koordinasyon Birimi oluşturulmuştur.

YEPP Koordinasyon Birimi'nin görev ve sorumlulukları şunlardır:

a. Yerel eşitlik ile ilgili analiz, araştırma ve değerlendirme çalışmalarının belediye genelinde koordine ve konsolide edilmesi,

b. Belediyenin tüm birimlerine, hizmetlerin sunumunda eşitlikçi bir yaklaşım benimsenmesine ilişkin rehberlik yapılması,

c. YEPP hazırlık süreçlerinin katılımcı ve şeffaf bir biçimde sürdürülmesine yönelik organizasyonların gerçekleştirilmesi,

ç. Belediye birimlerinin yıllık yatırım ve hizmet programlarının YEPP doğrultusunda oluşturulmasının sağlanması,

d. YEPP kapsamında çeyrek dönem ve yıl sonu gerçekleşme raporlarının hazırlanarak komisyona sunulması,

e. İzleme çalışmalarında tespit edilen iyileştirme alanlarının belirlenerek komisyona sunulması ve güncellenen eylem planına dâhil edilmesi,

f. Belediye personeline yönelik, yerel eşitlik bilincini ve farkındalığını artırıcı etkinlik ve eğitim programları organize edilmesi veya katkı sunulması,

g. Komisyon karar ve taleplerine uygun olarak birimlerden bilgi ve uzmanlık görüşlerinin talep edilmesi,

ğ. Kurumsal stratejik plan, diğer strateji belgeleri ve eylem planları doğrultusunda YEPP'e yönelik boşluk analizlerinin yapılması,

h. Birimlerin yerel eşitlik çalışmaları ile insan hakları kenti olma konusunda; tanıtıcı/ bilgilendirici afiş, broşür ve süreli ya da süresiz yayın içeriklerinin hazırlığı aşamasında ilgili birimlere destek verilmesi,

ı. İnsan hakları alanında ulusal ve uluslararası fon kaynaklı proje çağrılarının takip edilerek kullanılabilir fonlar ile ilgili komisyona bilgilendirme yapılmasıdır.

YEEP Koordinasyon Birimi'nin görev ve sorumlulukları (d) maddesi gereğince, YEEP'in düzenli izlenmesi ve kurumsallaştırılması adına planda yer alan tüm eylemler Kurumsal İzleme Sistemi'nde (QPR) tanımlanmış ve ilgili birimlere ataması yapılmıştır.* Böylece eylemlerin gerçekleşme durumları düzenli aralıklarla izlenip raporlanmıştır. Kurum içerisinde oluşturulan izleme mekanizmasına ek olarak; YEEP kapsamında geliştirilen eşitlik politikaları ve uygulamaları, YEEP İzleme ve Değerlendirme Raporu (2021-2022) hazırlanarak planın hazırlık ve izleme sürecinde yer alan ilgili kişi, kurum/örgüt temsilcileri ve belediye yetkilileri katılımı ile 24-25 Mayıs 2022 tarihlerinde çevrim içi olarak düzenlenen "Mor Atölyeler"de değerlendirilmiş ve kaydedilen gelişmeler paylaşılmıştır. Yapılan değerlendirmeler ile mevcut ve planlanan uygulamaları daha etkin hale getirmek, iş birliği alanlarını güçlendirmek ve YEEP'in izlenmesini güçlendirici bir mekanizma oluşturmak hedeflenmektedir. Katılım ve İletişim, Kamusal Hizmetlere/Mekanlara Erişim ve Kullanım, Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet ve Ayrımcılığını Önlemek, Ekonomik Güçlenme ve İstihdam, Yoksullukla Mücadele, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Çeşitliliği Gözetken Sağlık Hizmetleri ve Kriz ve Afet Yönetimlerinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği başlıklarından oluşan Mor Atölyeler'den edinilen tüm geri dönüşler derlenerek 10 Haziran 2022 tarihinde İstanbul Kongre Merkezi'nde düzenlenen II.Mor Zirve etkinliğinde "Yerel Eşitlik Eylem Planı (YEEP) Değerlendirmesi" oturumunda katılımcılar ile paylaşılmıştır.

*QPR sistemi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi süreçlerinin ve performans göstergelerinin izlenmesi, risk analizi, kıyaslama çalışmaları, stratejik plan, YEEP, iç kontrol ve farklı eylem planlarının çalışmalarında kullanılmak üzere alınmış olan bir paket programdır.

Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın yaygınlaştırılması çalışmaları kapsamında, YEOP Koordinasyon Birimi tarafından "10 Soruda Yerel Eşitlik Eylem Planı" kitapçığı ve YEOP tanıtım broşürü Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanmış; İBB birimleri, konsolosluklar, üniversiteler, büyükşehir belediyeleri, ilçe belediyeleri, kent konseyleri, eşitlik birimleri, sivil toplum örgütleri ile paylaşılmıştır. Ayrıca İBB bünyesinde düzenlenen etkinliklerde, çözüm noktalarında, İSADEM'lerde ve İBB hizmet binalarındaki iletişim noktalarına dağıtılarak vatandaşa ulaşması sağlanmıştır.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

10 SORUDA YEREL EŞİTLİK EYLEM PLANI

2021-2024

Bir Hak Olarak; Yerel Eşitlik Eylem Planı

66 YEREL EŞİTLİK EYLEM PLANI

Anayasanın 10'ncü maddesi gereğince herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin korunmalıdır. Belediyeler de bu maddeli esas olarak, vatandaşların ortak ihtiyaçlarına eşit şekilde cevap verecek politikalar geliştirmekte yükümlüdür.

Bir Hak Olarak; Yerel Eşitlik Eylem Planı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından çalışmalarına 2020 yılında başlanan ve Mart 2021'de yayımlanan Yerel Eşitlik Eylem Planı, İstanbul Belediyesi'nin kadınlar başta olmak üzere, eşit haklardan yararlanamayan tüm toplumsal gruplar için yaşanabilir bir kent inşa etmek için izlediği yol haritasıdır.

Amacımız, İstanbul'da belediye hizmetlerinin kadın, çocuk, genç, engelli, yaşlı vb. grupların ihtiyaçlarına cevap vererek eşit şekilde sunulması, gerekli bütçenin ayrılması ve sürecin izlenmesini kolaylaştırmaktır.

Yerel Eşitlik Eylem Planı aynı zamanda, güçlenmeyi merkeze alan destek mekanizmaları, kadınlar ile birlikte kentin tüm güvenliğini artırarak ulaşım düzenlemeleri, erken dönem çocuk bakım hizmetleri, kadınlar dikkate alınan kentsel planlama ve kurumsal bakım alternatifleri ile kadınların gündelik hayatlarını da kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

"Yerel Eşitlik Eylem Planı, bu kenti birlikte yönetme sürecinin ürünüdür."
Ekrem İmamoğlu

Yeni Yönetimde Değişen İstihdam Politikaları

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu göreve başladığında, İBB bünyesinde hiç kadın personeli olmayan işletmeler, hiç kadın yöneticisi bulunmayan birimler ve kadınların hiç istihdam edilmediği çalışma alanları bulunmaktaydı.

Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın ana hedeflerinden biri de tüm birimlerde kadın istihdamının arttırılmasıdır.

Şu an, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde, kalıplaşmış rolleri aşarak 16 milyon İstanbul için çalışan kadın otobüs şoförleri, zabıta memurları, kadın itfaiyeciler görev alıyor. İBB, İSKİ ve İETT ile işbirliklerinde çalışan kadın sayısı yükselmeye devam ederken, İBB'deki kadın yönetici sayısı da katlanarak artıyor.

İSTANBUL METROPOLİTAN MUNICIPALITY

LOCAL EQUALITY ACTION PLAN in 10 QUESTIONS

2021-2024

Local Equality Action Plan, as a Right

66 LOCAL EQUALITY ACTION PLAN

As per the Article 10 of the Turkish Constitution, everyone is equal before the law without distinction as to language, race, colour, sex, political opinion, philosophical belief, religion and sect, or any such grounds. Based on this article, municipalities are also required to develop policies that respond equally to the common needs of citizens.

Local Equality Action Plan, as a Right

The Istanbul Metropolitan Municipality's (İMM) Local Equality Action Plan, which started in 2020 and was published in March 2021, is İstanbul Municipality's road map to establish a livable city for all social groups who do not have equal rights, particularly women.

The goal is to provide municipal services in İstanbul to women, children, youth, the disabled, the elderly, and other groups in order to meet their needs, represent them equally, allocate the necessary budget, and facilitate process monitoring.

All at the same, the Local Equality Action Plan seeks to improve women's daily lives through empowerment-focused support mechanisms, transportation arrangements that increase women's safety, early childhood care services, urban planning, and institutional care alternatives that take women into account.

"The Local Equality Action Plan is the construction process of managing this city together."
Ekrem İmamoğlu

The New Administration's Changed Employment Policies

When Ekrem İmamoğlu, Mayor of İstanbul took office, there were subsidiaries with no female employees, units with no female managers, and workplaces where women were never employed.

Increased female employment in all units is one of the key goals of the Local Equality Action Plan.

At İstanbul Metropolitan Municipality, female bus drivers, municipal police officers, and female firefighters are currently employed, defying stereotypes and serving a population of 16 million İstanbulites. While the number of women working at İMM, its subsidiaries, and affiliate companies continues to grow, the number of female managers in İMM is also growing at an exponential rate.

2. BÖLÜM

METODOLOJİ

2.1. Yerel Eşitlik Eylem Planı Hazırlık Süreci

İBB Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın hazırlık sürecinin ilk adımı, "İstanbul'da kim, nasıl yaşıyor?" sorusunun yanıtlarına toplumsal cinsiyet perspektifi ile bakmak olmuştur. İstanbul'da kim, nerede, nasıl yaşıyor sorusuna yanıt verebilmek için yapılan demografik durum tespitleri değerlendirilmiştir. Bu çalışmalar yapılırken İBB'nin kendi veri çalışmalarının yanı sıra, hâlihazırda ulusal veri tabanı olan TÜİK'in ve diğer merkezi yönetime dâhil kamu kurumlarının ürettiği veriler, sahada faaliyet yürüten sivil toplum kuruluşlarının araştırma ve veri derleme çalışmaları, yerel yönetimlerin ve yerel yönetim örgütlenmelerinin kendi çalışmaları ve ürettikleri veriler derlenerek, İstanbul ilinde yaşayanların mevcut durumu ve profilleri hakkında toplumsal cinsiyeti odağa alan perspektiften bir fotoğraf ortaya koyulmuştur. Bir sonraki aşamada, İstanbul'daki sivil toplum örgütlerini ve alanlarını görmek için kimlerin, İstanbul'un neresinde, hangi meseleler etrafında örgütlendiklerine dair veriler değerlendirilmiştir. Bunun için İBB'nin mevcut iletişim listelerinin yanı sıra üniversitelerin sivil toplumla ilgili merkezlerinden de destek alınmıştır. Verilerin derlenme sürecinde toplumsal cinsiyet, eşitlik, ayrımcılık alanında çalışan örgütlenmelerin ve uzmanların kılavuzluğunda önceliklendirme yapılmıştır.

Yerel Eşitlik Eylem Planı çalışmalarına başlanan 2 Mart 2020 tarihini izleyen süreçte Covid-19 salgının ortaya çıkması çalışma planlarının revize edilmesine neden olmuştur. Daha önce planlanan Sivil Toplum Çalıştayı, Daire Başkanlıkları Çalıştayı ve yüz yüze yapılacak 6 odak grup toplantısı ile hedeflenen çıktılar ancak daha küçük gruplar halinde gerçekleştirilen çevrim içi görüşmeler ve odak grup toplantıları ile elde edilebilmiştir. Salgın önlemleri açıklanmadan önce yapılan 9 yüz yüze görüşmenin yanı sıra 64 çevrim içi görüşme yapılarak toplam 73 toplantı gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıların 42'sini odak grup toplantıları oluşturmaktadır. Odak grup toplantılarında 61 sivil toplum örgütünden temsilci, İBB ve ilçe belediyelerinden 10 Meclis Üyesi, 7 uzman ve akademisyen, 21 İBB Daire Başkanı ile görüşülmüştür. Bu görüşmeler neticesinde, Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın öncelikli hedeflerinin saptanması amacıyla İstanbul'da yaşayan kişilerin ihtiyaç ve sorunları, bunlara dair çözüm önerileri ve talepleri ile olası iş birlikleri ve ittifak alanları toplumsal cinsiyet eşitliği odağa alınarak derlenmiştir.

İBB 2021-2024 Yerel Eşitlik Eylem Planı, söz konusu 73 toplantıdan elde edilen bulguların analizinin yanı sıra, İBB'nin çeşitli birimleri tarafından Temmuz 2019 ile Nisan 2020 arasında organize edilen katılımcı çalıştayların sonuç raporlarına yansıyan görüşleri de içermektedir.

Bu raporlara toplantı ve çalıştay katılımcısı olan çeşitli toplumsal grupların dile getirdiği ihtiyaç ve sorunlar ile çözüm önerileri de yansıtılmıştır. Yapılan çalıştaylar neticesinde, salgın nedeniyle bir araya gelmenin mümkün olmadığı kurumların görüşlerinin de Yerel Eşitlik Eylem Planı'na dâhil edilmesi sağlanmıştır. Yerel Eşitlik Eylem Planı kapsamında yapılan çalıştaylar ve görüşmeler ile birlikte, sivil toplum kuruluşlarının, kadın örgütlerinin, üniversitelerin, İstanbul'da yaşayanların farklı sorun ve ihtiyaçlarına, beklentilerine yönelik araştırma, rapor ve yayınlardan da yararlanılmıştır.

Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın ana temaları, İBB ve çeşitli kurumların dokümanlarından ve yapılan görüşmelerden ortaya çıkan kent yaşamına dair eşitlik tahayyülleri ışığında belirlenmiştir. Anlatıların ve raporların işaret ettiği sorun alanlarına göre ana başlıklar oluşturulmuştur. Yapılan gruplamada belirgin olarak katılım (i); toplumsal cinsiyete dayalı/kadına yönelik şiddet ve ayrımcılık (ii); sağlık (iii); yoksulluk (iv); barınma ve konut (v); ekonomik güçlenme ve istihdam (vi); bakım hizmetleri (vii); kentsel planlama, tasarım, erişilebilirlik ve güvenli kent (viii); sosyal destek (ix); hareketlilik ve ulaşım (x); kültür sanat rekreasyon, spor ve yeşil alan (xi); halkla ilişkiler bilgilendirme tanıtım (xii); yaşanası kent (xiii); eğitim ve yaşam boyu öğrenme (xiv); afet/kriz (xv) olmak üzere 15 başlık oluşmuştur. Planın ana temaları, Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın hazırlık sürecinde gerçekleştirilen katılımcı toplantılarda öne çıkan sorun ve çözüm alanlarına göre belirlenmiş olsa da, planda bahsi geçen tüm meselelerin birbiriyle ilişkili olduğu ve alanlar arası geçişkenliklerin olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenle, planda birçok alanı kesen ve mükerreren göreceğiniz konular olacağını fakat her birinin toplumsal cinsiyet odaklı bakılan gündelik hayatın farklı alanlarını yansıttığını belirtmek gerekmektedir.

Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın temel hedeflerini saptamak üzere yapılan görüşmelerin analizleri neticesinde sorunlar, ihtiyaçlar ve çözüm önerileri tablosu oluşturulmuş, taslak olarak hazırlanan Eylem Planı'nda bu tabloya yer verilmiştir. Bu taslak İBB'nin ilgili müdürlüklerinden gelen görüşler de dikkate alınarak Aralık 2020'de revize edilmiş ve gösterge çalışmasına başlama aşamasına gelinmiştir. Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın son halinin verilmesi aşamasında, 7 ayrı odak grup toplantısı daha gerçekleştirilmiş, taslak olarak hazırlanan rapor görüşme yapılan uzman kişi ve kurumlarla da paylaşılarak görüş ve önerileri alınmıştır. Bu doğrultuda taslak rapor üzerinde gerekli düzeltmeler yapılarak son haline getirilmiştir. Son olarak, belediyenin bütün birimleriyle bağı olan Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın izlenebilir ve ölçülebilir hale getirilmesinde görevlendirilmiştir. Bu bağlamda, Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü'nün koordinasyonunda Eylem Planı'nın temaları ile ilişkilenen hizmet alanlarında faaliyet yürüten ilgili müdürlüklerden temsilcilerle 12-13 ve 19-20 Şubat 2021 tarihlerinde, tam gün süren çalıştaylar gerçekleştirilmiştir. Buna ek olarak, YEOP'un izleme sürecinin İBB'nin kendi iç kontrol ve denetim iş süreçlerine entegre edilmesi konusunda bir yol haritası belirlenmiştir.

2.2. Yerel Eşitlik Eylem Planı İzleme Modeli

Yerel Eşitlik Eylem Planı'nda 15 tema ve 51 hedef yer almaktadır. Bu hedefler kapsamında oluşturulan eylem ve göstergeler, hem toplumsal cinsiyet eşitliği çalışmalarına tüm belediye birimleri ve paydaşlarını katmayı hem de toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemeyi hedeflemektedir. YEEP'in izleme süreci ilk aşamada kurum içi izleme, sonrasında ise tüm paydaşlara açılacak yıllık rapor ile kurum dışı izleme şeklinde planlanmıştır. İzleme sürecinde ilk olarak her bir tema altında yer alan amaç ve hedeflere ilişkin eylemler ile eşleştirilen göstergeler Kurumsal İzleme Programı'nda (QPR) ilgili daire başkanlıklarına ve müdürlüklere atanmıştır. Bu kapsamda, sistem üzerinden yıl içerisindeki planlamalarına dair müdürlüklerden hedefler alınmıştır. Müdürlüklerde aynı zamanda Stratejik Plan ve Performans Programlarının da raporlanmasından sorumlu olan Kurumsal Gelişim Sorumluları (KGS) ve verileri konsolide ederek onaya sunan Daire Başkanlığı Sorumluları (DBS) tarafından YEEP'in hedef atamaları ve veri girişleri de sağlanmaktadır. Hedeflere dair gerçekleştirmeler müdürlüklerden Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında olmak üzere üç aylık ve yıl sonu olmak üzere yıllık periyotlarla izlenmekte ve raporlanmaktadır. Müdürlükler, sistem üzerinden giriş sağladıkları gerçekleştirme değerlerine ek olarak yaptıkları işi nasıl, nerede ve kimlerle yaptığını dair detaylı açıklamalar da yapmaktadır. Belirlenen periyotlarda alınan veriler ve raporlar YEEP Koordinasyon Birimi tarafından 3 ayda bir Yerel Eşitlik Komisyonu'na, 6 ayda bir komisyon tarafından Yerel Eşitlik Kurulu'na sunulmakta ve gerçekleştirmelere dair durum izlenmektedir.

Kurum dışı izleme için ise sene sonunda, YEEP İzleme ve Değerlendirme Raporu'nu hazırlamak üzere birimlerden alınarak derlenen ve eksik olduğu düşünülen verilerin detaylı açıklamaları birimlerden talep edilerek, raporun son hali verilmektedir. Hazırlanan rapor belirlenen yöntem çerçevesinde kamuoyu, STK, akademi, ilçe belediyeleri vb. paydaşlarla paylaşılarak ve değerlendirmeleri alınarak, şeffaf bir biçimde YEEP'in izlemesi gerçekleştirilmektedir.

3. BÖLÜM

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

KAPSAMINDA İSTANBUL'DA KADIN PROFİLİ

VE İSTATİSTİKLERİN ANALİZİ

Bireylerin cinsiyet temelli ayrımcılığa uğramadan toplumsal yaşamın her alanında eşit düzeyde yer alması, görünür olması, temsil edilmesi ve katılımı olarak tanımlanan *toplumsal cinsiyet eşitliği* kavramı, başta kadınlar olmak üzere bireylerin toplumsal yaşamda karşılaştıkları tüm engellerin aşılması ve buna yönelik önlemlerin alınması noktasında önem taşımaktadır. Bu noktada temel amaç, toplumsal cinsiyet farkları üzerinden kurgulanan hiyerarşik ilişkilerin sonlandırılması ve güç farklılıklarına sebep olan bu ilişkilerin, değerlerin, mekanizmaların ve kurumların dönüşümünün sağlanmasıdır.¹⁶ Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik politikaların merkezden çok yerel düzeyde üretilmesi, kadın erkek eşitliğine ilişkin faaliyetlerin öncelikli olarak yerel ölçekte ölçülmesi, değerlendirilmesi ve izlenmesi ile bu alanda atılan adımların, çabaların ve yapılan girişimlerin ülke geneline yayılmasını hızlandırıcı etkisi olacağı düşünülmektedir.¹⁷

Toplumsal cinsiyet eşitliğini ölçmek adına ulusal ve uluslararası düzeyde yapılan çalışmalar, Türkiye'de yaşayan kadınların hâlâ toplumsal, ekonomik ve politik eşitsizliklerle karşı karşıya olduğunu ortaya koymaktadır. Dünya Ekonomik Forumu'nun (World Economic Forum) hazırlamış olduğu 2020 Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi'nde 153 ülke arasında Türkiye 130. sırada yer almıştır. Kadınların ekonomiye katılımı ve fırsat eşitliği kategorisinde 136. sırada bulunan Türkiye, iş gücüne katılımda 135, aynı işe eşit ücret kategorisinde 106, eğitim olanaklarında erişimde 13, eğitimde başarı sıralamasında 106, sağlık hizmetlerine erişimde 64 ve siyasi yaşamda temsilde 109. sırada yer almıştır.¹⁸ Benzer şekilde, 2018 TÜİK istatistikleri özellikle kadınların ekonomik katılımı konusunda karamsar bir tablo ortaya koymuş ve kadınların iş gücüne katılım oranını %34,2, istihdamdaki kadınların oranını ise %29,4 olarak açıklamıştır. TÜİK Kazanç Yapısı Araştırması sonuçlarına göre cinsiyete dayalı ücret farkının toplamda ve tüm eğitim düzeylerinde erkek ücretinin lehine gerçekleştiği görülmektedir.¹⁹

16 Yeşim Arat, "Toplumsal Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Nedir, Ne Değildir?", Sarkaç, 2020. Çevrim içi: <https://sarkac.org/2020/02/toplumsal-cinsiyet-nedir-ne-degildir/>

17 Asmin Kavas, "Karşılaştırmalarla 81 İl için Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Karnesi - 2018", TEPAV, 2018. Çevrim içi: [https://www.tepav.org.tr/upload/files/1520402632-](https://www.tepav.org.tr/upload/files/1520402632-7.Karsilastirmalarla_81_Il_Icin_Toplumsal_Cinsiyet_Esitligi_Karnesi_2018.pdf)

7.Karsilastirmalarla_81_Il_Icin_Toplumsal_Cinsiyet_Esitligi_Karnesi_2018.pdf

18 "Global Gender Gap Report 2020", World Economic Forum, 2020. Çevrim içi: <https://www.weforum.org/reports/gender-gap-2020-report-100-years-pay-equality>

19 "İstatistiklerle Kadın - 2019", Türkiye İstatistik Kurumu, 2020. Çevrim içi: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Kadin-2019-33732>

Toplumsal cinsiyet eşitliği kapsamında Türkiye’de kadınların siyasi katılımının güçlendirilmesi alanında da büyük bir eksiklik olduğu göze çarpmaktadır. İstanbul ölçeğinde bir değerlendirme yapıldığında, 39 ilçe belediyesinde sadece 8 eşitlik biriminin faaliyetlerini sürdürdüğü, belediye başkanları içinde kadınların temsil oranına bakıldığında ise yalnızca bir ilçe belediye başkanının kadın olduğu görülmektedir. İBB ve İstanbul’un ilçe belediyelerinde kadın meclis üyesi oranları incelendiğinde de benzer bir durumla karşılaşmaktadır. İBB meclis üyeleri içerisinde %17, 39 ilçe belediyesinde ise %20 oranında kadın üyenin görev aldığı tespit edilmiştir.

2019 yılında gerçekleşen seçimlerden bu yana İBB bünyesinde kadın yöneticilerin sayısı üç kat artmış olsa da, İstanbul’daki 39 ilçe belediyesinin 22’sinde kadın başkan yardımcısı bulunmamaktadır. Türkiye’de yerel yönetişimde toplumsal cinsiyet eşitliği üzerine yapılan tartışmaların *yönetişim* kavramının kapsamı dâhilindeki şeffaflık, hesap verilebilirlik, katılımcılık gibi mekanizma ve süreçlerden ayrı yürütülemeyeceği görülmektedir. Benzer şekilde, yerel yönetişim süreçlerinde karşılaşılan sorunların çözümü amacıyla atılacak adımların toplumsal cinsiyete duyarlı bir perspektifle belirlenmesi gerekmektedir. Çözüm bekleyen alanların en başında ise yerel yönetimlerde kadın temsilinin artırılması gelmektedir. Bu nedenle kadınların siyasal alana katılımlarının düşük olmasının arkasında yer alan toplumsal unsurların tespit edilmesi ve detaylı olarak incelenmesi gerekmektedir.²⁰

İstanbul genelinde iş gücüne katılım ve istihdam verilerine bakıldığında, 15 yaş ve üzeri kadınların istihdam oranının %30,5 olduğu ve kadınların %74,2 oranıyla en çok hizmet sektöründe çalıştığı, bu oranı %24,6 ile sanayi ve %1,2 ile tarım sektörünün izlediği görülmektedir. Kadın istihdamına ilişkin veriler incelendiğinde, Türkiye genelinde olduğu gibi İstanbul’da da kadın ve genç işsizliğinin oldukça yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

İstanbul’da kadınlar için işsizlik oranı %18,9 olarak tespit edilmiştir. İstihdam edilmeyi başarmış kadınlarla erkekler arasındaki ortalama ücret farkları ve üst düzey pozisyonlara çıkıldıkça kadın sayısının ciddi oranda az olması, iş gücü piyasasında toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin farklı boyutlarda yaşandığını göstermektedir. Kadınların istihdama katılımının önünde engel olan nedenler arasında çoğunlukla kültürel etkenler, ön yargılar, ayrımcılık, ev içindeki sorumluluklar, bakım yükü, çalışma saatleri, lojistik engeller ve politik engeller yer almaktadır.

20 Ulaş Bayraktar, "Belediyelerde Kadın, Kadınlar için Belediye", TESEV Yayınları, 2017. Çevrim içi: <https://www.tesev.org.tr/tr/research/belediyelerde-kadin-kadinlar-icin-belediye/>

Ancak, kadınların çalışma hayatında yer bulmasını engelleyen etkenlerin başında ev işi sorumluluğu ve bakım yükünün geldiği unutulmamalıdır. DİSK Genel İş Sendikası'nın Mart 2020'de yayınladığı Türkiye'de Kadın Emeği Raporu'na göre, sadece 2019 yılı içerisinde 500.000 kadın ev içi bakım hizmetleri nedeniyle işinden ayrıldı ve 12 milyon kadın ev işleri nedeniyle çalışma hayatına giremedi.²¹ Eğitim düzeyi arttıkça medeni duruma bağlı olarak kadınların iş gücüne katılmasındaki etkisinin azalmaya başladığı görülmektedir. Üniversite mezunu bekâr kadınlar ile üniversite mezunu evli kadınlar arasındaki iş gücüne katılma farkı %14 olmuştur.²² Aynı durum erkekler üzerinden sorgulandığında, medeni durum ve eğitimi ne olursa olsun, erkeklerin çalışma yaşamına katılımında bir fark gözlenmemektedir.²³

Kadınların iş gücüne katılımlarının düşük olması, istihdamın hayatlarına sunabileceği olanakların çok uzağında kaldıklarını göstermektedir. Oysa istihdam, dünya ölçeğinde kadın ve erkek arasındaki eşitsizliklerin giderilmesinde önemli bir araç olma özelliğine sahiptir. İstihdam olanaklarının kısıtlı olması kadınların ekonomik özgürlüğünü kısıtlamakta, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin derinleşmesine ve keskinleşmesine sebep olmaktadır.

Türkiye'de kadın istihdamının durumuna dair verilen tablodan ne yazık ki İBB de azade değildir. İBB, İSKİ, İETT ve İştiraklerde çalışan personelin cinsiyet dağılımına bakıldığında genel ortalamanın %16 olduğu, İSKİ'nin ise en yüksek kadın çalışan oranına sahip olan (%21) kurum olduğu görülmektedir. Bu tabloyu ancak güçlü bir siyasi kararlılık ile değiştirmek mümkündür.

Çocukların okul öncesi eğitime erişimini desteklemek için açılan kreşler aynı zamanda kadın istihdamını desteklemenin ve evde bakım veren kadınların yükünü azaltmanın da iyi bir aracıdır. Kadın emeğini ve çocukları aynı anda desteklemek için 150 mahallede 150 kreş hedefi doğrultusunda çalışmalar sürmektedir. Şu anda Pendik, Kartal, Sultanbeyli, Sancaktepe, Sultangazi, Küçükçekmece, Avcılar, Esenyurt, Arnavutköy, Silivri, Beylikdüzü, Başakşehir, Beyoğlu, Selimpaşa ve Silivri Yeni Mahalle'de olmak üzere toplam 16 Yuvamız İstanbul kreşi aktif olarak hizmet vermektedir (2022 yıl sonu itibarıyla kreş sayısı 43'e yükseltilmiştir).²⁴ Ayrıca 2020 yılı içerisinde Sulukule ve Örnektepe'de olmak üzere iki adet mahalle evi açılmıştır (2022 yıl sonu itibarıyla mahalle evi sayısı 6'dır).²⁵

21 Disk Genel İş Sendikası (2020), "Türkiye'de Kadın Emeği Raporu".

22 İpek İlkaracan, "Mor Ekonomi: Sürdürülebilir Kentler Yolunda Kadınların Eşit Ekonomik Katılımı için Bir Strateji", TESEV, İstanbul, 2017, s. 2.

23 İbid., s. 2.

24 İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezleri, Yuvamız İstanbul, Çevrim içi: <https://yuvamiz.ibb.istanbul/anasayfa>, Erişim Tarihi: 09.03.2023

25 İstanbul Büyükşehir Belediyesi Mahalle Evleri, Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı, Çevrim içi: <https://sosyalhizmetler.ibb.gov.tr/sayfadetay.aspx?ID=18>, Erişim Tarihi: 09.03.2023

Özellikle salgın koşullarında uzaktan eğitime erişimi olmayan çocukların internet ve bilgisayarları kullanabildiği, gelişim dönemlerine göre etkinlik ve oyunlara katılabildiği bu merkezler yeşil alanlar ve uygun oyun alanlarından mahrum olan dezavantajlı mahallelerde yaşayan çocukları gelişimsel olarak desteklemektedir. Aynı zamanda, mahalle içerisinde ücretsiz erişilebilen bir çocuk etkinlik merkezinin olması kadınların çocuk bakım yükünü hafifletmekte, kadınların hareket alanını genişletmektedir. Mahalle evlerinden düzenli olarak yararlanan Sulukule Mahalle Evi'ne kayıtlı 50 çocuk, Örnektepe Mahalle Evi'ne kayıtlı 162 çocuk bulunmaktadır. 2021 yılında mahalle evlerinde 11 bin 25 mahalleliye 32 bin 902 hizmet sunulmuştur. 2022 yılında ise 9 bin 149 kişiye 48 bin 759 hizmet sunulmuştur.

TÜİK İllerde Yaşam Endeksi, 2015 verilerine göre İstanbul'da okul öncesi eğitimde 3-5 yaş arası net okullaşma oranı %27,5 olarak tespit edilmiştir. Bu durum evde bakılan çocuk oranının yüksek olduğuna ve bu sorumluluğun daha çok kadınlar tarafından üstlenildiğine işaret etmektedir. İstanbul'da yalnız başına çocuk yetiştiren anne ve babaların sayılarına bakıldığında ise benzer bir tablo ile karşılaşılmaktadır. İstanbul'da tek başına çocuk büyüten 432 bin 768 ebeveynin yaklaşık %80'ini (345.123) kadınlar oluşturmaktadır. Yine aynı verilere dayanarak, İstanbul ilçeleri arasında çocuklarının sorumluluklarını tek başına üstlenen kadın sayısına bakıldığında en yoğun ilçelerin başında nüfus büyüklüğü ile doğru orantılı olarak Esenyurt, Küçükçekmece, Bağcılar, Pendik, Ümraniye ve Sultangazi'nin geldiği görülmektedir. Ayrıca; TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2019 verilerine göre, İstanbul'da yaşayan ve bakım gerektiren 0-4 yaş arası çocuk sayısının 50 bini aştığı ilk 5 ilçenin Esenyurt (94.640), Bağcılar (61.874), Küçükçekmece (60.693), Pendik (56.785) ve Ümraniye (53.775) olduğu görülmektedir. İBB'ye ulaşan kreş talebi verileri ise yapılan başvuruların %40'ının yalnız ebeveyn sayılarının, görece daha yüksek olduğu Esenyurt, Üsküdar, Pendik, Sultangazi ve Bahçelievler gibi ilçelerden geldiğini göstermektedir.

Bu duruma ek olarak, çalışma saatlerinin uzunluğu ve esnekliği, iş ve yaşam arasındaki dengenin sağlanamaması ve iş hayatının kadınların farklılaşan ihtiyaçlarını gözeterek farklı rollerin bir arada sürdürülmesine elverişli bir şekilde kurgulanmaması kadınların istihdamını engelleyen diğer faktörler olarak sıralanabilir. Kadınların ekonomik hayattaki rollerinin güçlendirilmesi ve çalışma yaşamında eşit koşullarda bulunabilmeleri toplumsal ve siyasi hayata katılım süreçlerini de büyük ölçüde etkilemektedir. Yoksulluk, bakım yükü ve ekonomik bağımlılık nedeniyle kadınların toplumsal yaşama katılımının zorlaştığı, toplumsal algılar ve beklentiler gibi çoğu zaman görünmeyen engellerin kadınların birçok alanda görünür olmasını kısıtladığı bilinmektedir.²⁶ İstanbul'da toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve kadınların durumunu tam anlamıyla yansıtabilmek için özellikle yoksul ve yoğun nüfuslu mahallelerde ikamet eden geçici koruma altındaki mülteci kadınların yaşam koşullarının da üzerinde durulması gerekmektedir.

26 İtir Akdoğan, "Üst Düzey Karar Almada Kadın Katılımı", TESEV Yayınları, 2019. Çevrim içi: <https://www.tesev.org.tr/research/ust-duzey-karar-almada-kadin-katilimi/>

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre, İstanbul'da 521.006 geçici koruma kapsamında bulunan Suriyeli mülteci ikamet etmektedir.²⁷ Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ve Uluslararası Göç Örgütü (IOM) tarafından 24 Mayıs ve 19 Temmuz 2019 tarihleri arasında yürütülen saha çalışmasının sonuçları İstanbul'da toplam göçmen ve mülteci nüfusunun 1.624.676 olduğunu ve en fazla göçmen ve mülteciye Esenyurt, Fatih, Başakşehir ve Bağcılar ilçelerinin ev sahipliği yaptığını göstermektedir. Raporda yer alan bilgilere göre göçmen kadınların daha çok ev temizliği, hasta, yaşlı ve çocuk bakım işleri, evcil hayvan bakıcılığı, tekstil atölyelerinde ve hizmet sektöründe bulaşıkçılık, aşçılık ve garsonluk gibi iş alanlarında istihdam edildiği görülmektedir.²⁸ 2011 yılında Suriye'de başlayan iç savaştan kaçarak Türkiye'ye sığınan mültecilerin %92'si kentlerde yaşamaktadır.²⁹ Mülteci kadınların kentsel hizmetlere erişimden katılıma, toplumsal ve mekânsal hareketlilikten ekonomik güçlenmeye kadar birçok alanda çözülmeyi bekleyen problemleri bulunmaktadır. Yoksulluk, dil yetersizliği, dışlanma, taleplerini dile getirme olanaklarından yoksun olma sorunlarıyla mücadele etmeye çalışan mülteci kadınlar savaş ve zorunlu göçün yanı sıra cinsiyete dayalı şiddet ve cinsel suçların travmatik etkilerini de taşımaktadır. Bu nedenle, yerel yönetimler politika ve hizmet geliştirirken göçmen kadın ve kız çocuklarının temel haklara erişim sorununu da göz önünde bulundurmalıdır.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin, kadınların toplumsal ve ekonomik hayata katılımlarını kısıtlamanın ötesinde, bizzat yaşamları üzerinde yıkıcı etkilerinin de olduğu unutulmamalıdır. Kadınların yaşamını tehdit eden ve dayanağını toplumsal cinsiyet eşitsizliğinde bulan kadına yönelik şiddet üzerine 2015 yılında Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü'nün Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı için hazırlamış olduğu araştırma raporunun sonuçlarına göre, İstanbul'da yaşayan ve hayatında en az bir kez evlenmiş kadınların %36,3'ünün yaşamının herhangi bir döneminde fiziksel şiddete maruz kaldığı görülmektedir.³⁰ Covid-19 salgını nedeniyle alınan önlemler kapsamında insanlara yapılan evden çıkmama çağrısı ev içinde şiddet gören kadınların daha yüksek riske maruz kalmaları sonucunu doğurmuştur.

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (United Nations Population Fund - UNFPA), Covid-19 salgınının 2030 yılına kadar toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti sonlandırmaya yönelik kaydedilen ilerlemede üçte bir oranında gerileme olacağını öngörmektedir.³¹

27 "Geçici Koruma", Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, 2021. Çevrim içi: <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>

28 "Turkey - Baseline Assessment in Istanbul Province - Analysis Report", IOM, The Displacement Tracking Matrix (DTM), 2020. Çevrim içi: <https://dtm.iom.int/reports/turkey-baseline-assessment-istanbul-province-analysis-report-may-july-2019>

29 Murat Erdoğan, Kopuştan Uyuma Kent Mültecileri: Suriyeli Mülteciler ve Belediyelerin Süreç Yönetimi: İstanbul Örneği, Marmara Belediyeler Birliği Kültür Yayınları, 2017. Çevrim içi: <https://marmara.gov.tr/UserFiles/Attachments/2017/05/09/2a50f712-6413-489f-9deb-56dc52de7264.pdf>

30 "Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması", Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, s. 84, 2015. Çevrim içi: <http://www.hips.hacettepe.edu.tr/siddet2014/rapor/KKSA-TRAnaRaporKitap26Mart.pdf>

31 "COVID-19 Salgınının Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddeti, Kadın Sünnetini ve Çocuk Yaşta Evliliği Sona Erdirme Çabaları ile Aile Planlaması Üzerindeki Etkisi", Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu, 2020. Çevrim içi: https://turkey.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/COVID-19un_Dunyaya_Etkileri_Arastirma_Raporu.pdf

Bu açığın kapatılması için yerel yönetimlere büyük sorumluluk düştüğünün farkında olarak, İBB 25 Kasım 2020'de 7/24 ulaşılabilen ve çok dilli hizmet sunan Kadın Destek Hattı'nı açmıştır. Bu hat, şiddete maruz bırakılan ya da bırakılma tehlikesi olan kadınlar ile şiddet bildirim dışında güçlenmeye dair talepleri olan kadınların 7 gün 24 saat süre ile çok dilli olarak psikososyal ve hukuksal danışmanlık hizmeti alabilmesini sağlamaktadır. Bu kapsamda yaklaşık 600 kadına doğrudan destek sağlanmıştır. 2021 yılında 1.398 kişi, 2022 yılında 1.838 kişi Kadın Destek Hattı hizmetinden faydalanmıştır.

Toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında çözüm üretilmesi gereken bir diğer sorun da anne çocuk sağlığı, erken ve çocuk yaşta gerçekleştirilen evliliklerdir. Bebek ölümleri konusunda Türkiye genelinde nüfusu yüz binin üzerinde olan 238 ilçenin ortalamasına dair veri binde 8,72 olarak tespit edilmiştir. Ancak, konuya İstanbul özelinde bakıldığında, Türkiye ortalamasından çok daha kötü durumda olan ilçelerin mevcut olduğu görülmektedir. Erken doğum oranında binde 26,60 bebek ölümlerinde ise binde 9,83 oranı ile Arnavutköy bu ilçelerin başında gelmektedir. Erken ve çocuk yaşta evlilik oranları incelendiğinde ise kadınların sayısının erkeklerden on kat daha fazla olduğu ve İstanbul'un ilçeleri arasında en fazla Esenyurt'ta bu sorunun yaygın olduğu görülmektedir. Yoksulluk, toplumsal normlar, kız ve erkek çocuklarına toplum tarafından biçilen roller gibi iç içe geçmiş ve birbirini pekiştiren birçok etken erken ve çocuk yaşta gerçekleştirilen evliliklerin önünü açmaktadır.³² Bu bağlamda, İstanbul 95 projesi kapsamında İSADEM birimleri üzerinden uygulanmakta olan 0-36 ay Ev Ziyareti Temelli Ebeveyn Rehberliği programında, 0-3 yaş arası çocuk sahibi olan dezavantajlı ailelerde kadınları güçlendirmeye ve erken çocukluğa yatırıma yönelik ev ziyaretleri gerçekleştirilmektedir. Dezavantajlı mahallelerde yaşayan kadınların hamileliklerinin 7. ayından itibaren düzenli olarak evlerinde ziyaret edilmesi; beslenme, sağlık, bakım, doğum sonrası stres ve depresyonla başa çıkma, çocuk ve beyin gelişimi, dil gelişimi, çocukla olumlu ilişkiler inşa etme ve bağlanma gibi konularda kapsamlı bir şekilde bilgilendirilmesi hedefiyle Şubat 2021 itibarıyla toplam 1.910 ev ziyareti gerçekleştirilmiş, 614 aileye danışmanlık hizmeti verilmiştir. 2022 yılında 2.596 aile İstanbul 95 hizmetinden faydalanmıştır. İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstanbul'da yaşamlarını sürdüren kadınların sağlık, sosyal hizmet, kültürel etkinlikler, istihdam, eğitim ve spor gibi birçok farklı alanda sosyal ve fiziksel iyilik hallerinin desteklenmesi için çeşitli politika ve hizmetler geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, geliştirilen İBB Kadın ile kadınlara yönelik destekleyici hizmetlerin tek bir çatı altında sunulması hedeflenmiştir. İBB Kadın, 9 Aralık 2022 yılında ilk olarak Maltepe ilçesi Gülsuyu Mahallesi'nde hizmet vermeye başlamıştır. Söz konusu hizmetten 2022 yılında 135 kişi faydalanmıştır.

32 "Çocuk Yaşta, Erken ve Zorla Evliliklerin Sağlık Riskleri ve Sonuçlarına Çok Sektörlü Yaklaşım", Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu, 2020. Çevrim içi: <https://turkey.unfpa.org/tr/news/%-C3%A7ocuk-ya%C5%9Fta-erken-ve-zorla-evliliklerin-sa%C4%9Fl%C4%B1k-riskleri-ve-sonu%C3%A7lar%C4%B1na-%C3%A7ok-sekt%C3%B6rl%C3%BC-yakla%C5%9F%C4%B1m>

TÜİK tarafından 2015 yılında açıklanan İllerde Yaşam Endeksi göstergelerine göre, İstanbul'daki hanelerin %45,4'ü temel ihtiyaçlarını karşılayamadığını beyan etmiş, İBB verilerine göre ise 2018 yılında kentteki yoksulluk oranı %21 olarak kayda geçmiştir. Salgın koşulları nedeniyle artış gösteren işsizlik ve beraberinde getirdiği derin yoksulluğun bu oranları büyük ölçüde artırdığı tahmin edilmektedir.

İstanbul İstatistik Ofisi'nin açıkladığı rakamlara göre 2020 yılının Mart ayında işsizlik ödeneğine başvuranların sayısı bir önceki yılın aynı ayına kıyasla %40 artış göstermiştir. İstanbul nüfusunun %20'sinin yardım ihtiyacı bildirdiği ve bu ihtiyacı bildiren haneler adına başvuruların %57'sinin kadın, %24'ünün ise bekâr kadınlar olduğu göz önünde bulundurulduğunda, yoksulluğun ve yaşanan ekonomik bunalımın toplumsal cinsiyet eşitliği ile ne denli ilişkili olduğu çok daha net anlaşılmaktadır. Özellikle salgın sürecinde çalışma olanakları kısıtlananların başında ev içi işçiliği yapan, gündelik temizlik, çocuk, hasta ve yaşlı bakım işlerinde çalışan kadınların geldiği ve kadınların çoğunlukla kira ve fatura giderlerini karşılamakta zorlandıkları görülmüştür. Bu sorunların çözümü amacıyla İBB'nin başlatmış olduğu askıda fatura, askıda bebek destek ve askıda eğitim destek paketi gibi uygulamalar ile 10 Mart 2023 tarihi itibarıyla 69.539.304 TL tutarındaki 396.411 fatura ödenmiş, 10.528.200 TL tutarında 56.650 anne-bebek destek paketi, 14.303.850 TL tutarında 80.004 aile destek paketi ve 7.995.250 TL tutarında 31.981 eğitim destek paketi İBB aracılığı ile ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmıştır.

Salgının hane ekonomileri üzerindeki yıkıcı etkisini hafifletmeye yönelik başlatılan Birlikte Başaracağız kampanyası kapsamında desteklenenlerin %50,8'i kadınlardan oluşmaktadır. Ayrıca, muhtaçlık kriterlerine göre belirlenmiş düzenli sosyal yardım sistemimiz olan Sosyal ve Ekonomik Destek Programı'ndan (SEDEP) yararlananların %83,83'ü kadınlardır. Ayrıca, salgın önlemleri kapsamında uzaktan eğitim sistemine geçilmesi ile başta öğrenciler, öğretmenler ve veliler için önem kazanan bir diğer husus bilgi ve iletişim teknolojilerine erişim olmuştur. Mevcut veriler Türkiye'de hanelerin %20 oranında internete erişemediğini, kadınların ise sadece %31,1'inin internete erişim olanağına sahip olduğunu göstermektedir. Bu eşitsizliği yerel ölçekte gidermek amacıyla İBB önemli bir girişimde bulunarak, 40 bin öğrenciye tablet dağıtımını başlatmıştır.

4. BÖLÜM

AMAÇ/HEDEF/EYLEM/GÖSTERGELER

Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın temel amaç, hedef ve stratejileri, İstanbul'da eşit haklara erişim sorununun çözümü için farklı seslerin ve ihtiyaçların plana yansımaları sağlayan katılımcı bir süreçle oluşturulmuştur. Bu bölümde, yapılan toplantı ve görüşmeler sonucunda ortaya çıkan görüş ve öneriler, YEEP'in ana temaları ile ilişkili olarak aktarılacaktır. Ancak, eşitliğin her bir yüzünün ve katmanının yerel yönetimlerin kaynakları, yapabilirlikleri, yetki sınırları, öncelikleri ve bürokratik yapısı ile arasındaki ritmin farklı olduğunu; bu nedenle katılımcı bir süreç ile alınan tüm görüş ve önerilerin plana birer gösterge olarak yansıtılmadığını belirtmek gerekmektedir. Paydaşların ifade ettiği öneri ve taleplerin her biri, İstanbul'un eşitsizlik tablosunun farklı bir yüzü ve katmanını işaret etmesi sebebiyle oldukça önemlidir. Bu nedenle bu bölümde, kent yaşamında eşitliğe dair düşünen, politika üreten, hizmet götüren, araştırma yapan, mahallelerde organize olan, inisiyatif alan herkes için paydaşlar tarafından getirilen tüm öneriler derlenmiştir.

PLAN ÇERÇEVESİ

Literatür taraması ve paydaş görüş ve önerileri çerçevesinde mevcut durum analizi sonuçları YEEP'i hazırlayan ekip tarafından değerlendirilerek öncelikli alanlar tespit edilmiş, hedefler ve alınması gereken aksiyonlar kategorize edilerek plan çerçevesi çizilmiştir.

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile uluslararası sürdürülebilirlik standartları Büyükşehir Belediyemiz tarafından yakından takip edilerek uyum ve iyileştirmeye yönelik çalışmalar hayata geçirilmektedir. Bununla birlikte, paydaş beklentileri dikkate alınarak ortak bir değer oluşturulmaya çalışılmaktadır. Belediye Başkanımız Ekrem İMAMOĞLU'nun vizyonu doğrultusunda eşit haklardan yararlanamayan tüm toplumsal gruplar için yaşanabilir bir kent inşa etmenin yol haritası niteliğinde olan 2021-2024 İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yerel Eşitlik Eylem Planı ile Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları eşleştirilmiştir.

YEEP Amaçlar ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Amaçları İlişkisi

Amaç Kodu	Amaç	SKA
A1	Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Sağlamak için Politika Oluşturma, Planlama, Uygulama ve Değerlendirme Süreçlerinde Yaygın ve Etkin Katılımı Sağlamak	5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ
A2	Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddeti ve Ayrımcılığı Önlemek	5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ
A3	Sağlık Hakkının Tam Kullanılmasını Sağlamak için Sağlık Hizmetlerini, Hiçbir Ayrım Yapılmadan Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini ve Çeşitliliği Gözeterek Erişilebilir Kılmak	3 SAĞLIK VE KALİTELİ YAŞAM
A4	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Perspektifi ile Mekanizmalar Geliştirerek Yoksullukla Mücadele Etmek	1 YOKSULLUĞA SON
A5	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Sosyal Adalet Temelinde Sağlıklı Barınma Hakkına Tam Erişim Sağlamak	11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRCİLİK VE TOPLULUKLAR
A6	Kadınların Farklı Koşullarından ve Çeşitliliğinden Kaynaklanan İhtiyaçları Gözetilerek, Ekonomik Güçlenmelerini Sağlamak	5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ
A7	Bakım Politikaları ve Hizmetlerini Yeniden Düzenleyerek Kamusal Hizmetleri Geliştirmek	5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ
A8	Kent Tasarımı ve Planlamasında Herkes için Erişilebilir ve Güvenli Bir Kent Oluşturmak	11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRCİLİK VE TOPLULUKLAR
A9	Eşit Haklara Ulaşamayan Toplumsal Gruplar için Nitelikli Sosyal Yaşam Olanakları Sağlamak	1 YOKSULLUĞA SON
A10	Çeşitli İhtiyaçlara Yönelik Kapsayıcı Ulaşım Politikasını Hayata Geçirmek	5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ
A11	Kadınlar ve Çocuklar Öncelikli Olmak Üzere Herkes için Kültür, Sanat ve Spor Faaliyetlerine Kolay Erişim Olanakları Sağlamak	5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ
A12	Halkla İlişkiler, Bilgilendirme ve Tanıtım Araçlarını Çeşitlendirmek	5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ
A13	İstanbul'u Yaşanabilir Bir Kent Haline Getirmek	11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRCİLİK VE TOPLULUKLAR
A14	Yaşam Boyu Öğrenme Olanakları ile Eğitimde Toplumsal Eşitliğin Sağlanmasına Katkı Sunmak	4 İNTELEKTÜEL EĞİTİM
A15	Afet ve Kriz Dönemlerinin Eşitsizliği Derinleştiren Etkisini Eşitlikçi ve Katılımcı Yöntemlerle Ortadan Kaldırmak	11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRCİLİK VE TOPLULUKLAR

KATILIMCILIK BARINMA VE KONUT

TOPLUMSAL CİNSİYETE DAYALI/KADINA
YÖNELİK ŞİDDET VE AYRIMCILIK

SAĞLIK SOSYAL DESTEK YOKSULLUK

EKONOMİK GÜÇLENME VE İSTİHDAM

KÜLTÜR SANAT, REKREASYON, SPOR VE YEŞİL ALAN

KENTSEL PLANLAMA, TASARIM, ERİŞİLEBİLİRLİK, GÜVENLİ KENT

BAKIM HİZMETLERİ AFET/KRİZ
YAŞANASI KENT HAREKETLİLİK VE ULAŞIM

EĞİTİM VE YAŞAM BOYU ÖĞRENME

HALKLA İLİŞKİLER, BİLGİLENDİRME TANITIM

KATILIMCILIK BARINMA VE KONUT
TOPLUMSAL CİNSİYETE DAYALI/KADINA
YÖNELİK ŞİDDET VE AYRIMCILIK

SAĞLIK SOSYAL DESTEK YOKSULLUK

EKONOMİK GÜÇLENME VE İSTİHDAM

BAKIM HİZMETLERİ AFET/KRİZ

YAŞANASI KENT HAREKETLİLİK VE ULAŞIM

EĞİTİM VE YAŞAM BOYU ÖĞRENME

Katılımcılık

Toplumsal Cinsiyete Dayalı/Kadına Yönelik Şiddet ve Ayrımcılık

Sağlık

Yoksulluk

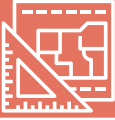
Barınma ve Konut

Ekonomik Güçlenme ve İstihdam

Bakım Hizmetleri

Kentsel Planlama, Tasarım, Erişilebilirlik, Güvenli Kent

Sosyal Destek

Hareketlilik ve Ulaşım

Kültür Sanat, Rekreasyon, Spor ve Yeşil Alan

Halkla İlişkiler, Bilgilendirme ve Tanıtım

Yaşanabilir Kent

Eğitim ve Yaşam Boyu Öğrenme

Afet/Kriz

TEMA 1

KATILIMCILIK

4.1. Katılımcılık

Yapılan görüşmelerde öne çıkan sorunların tümü, katılımcılığın eşitlikçi politika ve hizmet üretme sürecinin her evresinde tekrar açılması gereken bir pencere olarak düşünülmesi gerektiğine işaret etmektedir. Dolayısıyla katılımcılık başlı başına bütçe, personel ve yatırım gerektiren bir politika alanı olmakla birlikte, diğer tüm alanlardaki politika ve hizmetlerin planlanması, uygulanması, izlenmesi, değerlendirilmesi ve revize edilmesi aşamalarını da kesen alanlar arası bir prensip olarak da görülmelidir. Örneğin; hizmet ve politikalarından haberdar olmak katılımın ilk şartıdır ve bu alandaki bilgilendirmenin yetersiz olması, hizmetlere erişimin önünde büyük bir engeldir. Bu nedenle engellileri ve göçmenleri de kapsayacak şekilde çok dilli materyallerin üretilmesi ve hem metro billboardları gibi kentin uğrak noktaları hem de Enstitü İstanbul İSMEK, Halk Ekmek, Hamidiye Su gibi tüm belediye kanalları ile dağıtılması önerilmiştir. Ayrıca özellikle kadınlara yönelik hizmetlerin, ev ziyaretleri gibi yüz yüze iletişim olanakları kullanılarak yaygınlaştırılmasının önemi yapılan görüşmelerde sık sık vurgulanmıştır. Diğer yandan, duyuruların her yere ve herkese ulaştığından emin olmak için iletişim araçlarının da denetlenmesi gerektiği unutulmamalıdır. Ancak katılımcılığın billboard ve broşürlere indirgenemeyeceğini hatırlatmak gerekmektedir. Bu noktada, açık, çok dilli ve toplumsal cinsiyete duyarlı vatandaş bütçelerinin hazırlanıp periyodik olarak paylaşılması veya kentli hakları konusunda mahallelerde kadın toplantıları yapılması gibi daha geniş perspektifli adımların atılması talep edilmiştir. Ayrıca her alanda hayata geçecek plan ve programların toplumsal cinsiyete duyarlı verilerle desteklenerek paylaşılmasının, kadınların ilgili politikalarla kendi hayatları arasındaki bağı kurabilmelerine yardımcı olacağına altı çizilmiştir. Bu bağı kurulması hem politikaların oluşturulması sürecinde kadınların katılımını hem de politikalar hayata geçtikten sonra toplumsal cinsiyet eşitliği etki analizinin yapılmasını anlamlı kılacaktır.

Diğer yandan, yapılan görüşmeler sonucunda katılımın en önemli kanallarından biri olan sivil toplum örgütleri ile yeterli düzeyde ve kurumsal ilişkiler geliştirmek için bir iletişim ve iş birliği modeli oluşturma ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Örneğin; sivil toplum ve kadın örgütleri ile ilişkiyi yürütecek ayrı bir birimin kurulması veya her iki tarafta ilişkileri geliştirecek kontak kişilerin belirlenmesi mümkündür. Ancak bu iş birliği modelinde kadın örgütlerinin sözünün şiddet veya bakım gibi spesifik politika alanlarına sıkıştırılmaması ve bütünlüklü bir perspektifle tüm sosyal politika alanlarına sirayet etmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Bunun için stratejik planların hazırlık süreci ve kamu hizmetlerinin planlanması gibi kritik süreçlerde kadın örgütlerinin katılımının her türlü düzenleme (toplantı saatleri, erişilebilirlik vb.) yapılarak sağlanması gerektiği belirtilmiştir. Burada mahalle odaklı kadın örgütlenmeleri, kadın kooperatifleri, kadın komiteleri, cami dernekleri ve bu alanda çalışan kadın inisiyatifleri gibi yerel aktörlerin de kastedildiğinin altını çizmek gerekir. Faaliyetlerin mahalle ölçeğinde düzenli izlenip değerlendirilebilmesi için mahalle meclislerinin ve dayanışma gruplarının kurulması, muhtarların etkin rolü ile mahalle odaklı afet iletişim kanallarının oluşturulması; düzenli sıcak yemek ihtiyacı gibi gündelik hayata dair spesifik ihtiyaçlar dâhil olmak üzere hizmet ve politikaları yönlendirecek mahalle odaklı bilgilerin yine muhtarlar aracılığıyla edinilmesi bu alanda getirilen başlıca önerilerdendir. Ayrıca görüşmelerde mahallelerde yaygınlaştırılacak belediye erişim noktaları ile yurttaşların her konuda başvuru, şikâyet ve geri bildirimlerini iletebilmesinin mümkün olduğu fakat belediyede katılımcılık perspektifinin güçlendirilmesi için toplumsal cinsiyet eşitliğinin gözetildiği belediye meclis toplantılarına ve komisyonlarına yurttaşlar ve sivil toplumun katılımını teşvik etmenin, belediye ile meslek odaları, kadın örgütleri ve kooperatifleri arasında yapılacak protokolleri yaygınlaştırmanın gerektiği belirtilmiştir. Son olarak, tüm birimlerden yetkili temsilcilerin, sivil toplum temsilcilerinin ve Kent Konseyi Kadın Meclisi'nin yer alacağı toplumsal cinsiyet eşitliği izleme mekanizması ve YEOP Koordinasyon Birimi'nin kurulması ile hedeflenen eşitlik perspektifinin belediyenin bütün alanlarına sirayet etmesinin ve süreç içerisinde hangi alana ne kadar sirayet edebildiğinin izlenip değerlendirilebilmesinin çok daha kolay olacağı yinelenmiştir.

Amaç 1: Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Sağlamak için Politika Oluşturma, Planlama, Uygulama ve Değerlendirme Süreçlerinde Yaygın ve Etkin Katılımı Sağlamak

Tablo 1: Katılımcılık Alanına İlişkin Eylemler

Hedef 1 - Bilgilendirme Araçlarını Başta Kadınlar Olmak Üzere Hemşehrilerin Farklı Koşulları Doğrultusunda Çeşitlendirip Yaygınlaştırarak Erişime Uygun Hale Getirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A1H1E1	Duyuru Materyallerinin Çeşitliliği Gözetecek Biçimde Oluşturulması	Rutin	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü	• Tüm Daire Başkanlıkları • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• Bağlı Kuruluşlar • Muhtarlıklar • İlçe Belediyeleri
Gösterge: İletişim Alanında Çalışan Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Konusunda Farkındalık Çalışmalarından Geçmiş Personel Sayısı						
A1H1E2	Hizmet ve Faaliyetleri Duyurmak, Farkındalık Artırmak için Tüm Mecraların Etkin ve Yaygın Olarak Kullanılması	Rutin	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü	• Tüm Daire Başkanlıkları • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• Bağlı Kuruluşlar • Muhtarlıklar • İlçe Belediyeleri
Gösterge: Hizmet ve Faaliyetlerin Duyurulduğu Duyuru Mecralarının Sayısı						
A1H1E3	Hedef Kitle Odaklı 'Toplumsal Cinsiyet Eşitlikçi İletişim Rehberi'nin Oluşturulması	2024	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü	• Tüm Daire Başkanlıkları • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• İPA • Üniversiteler • STK'lar
Gösterge: Hedef Kitle Odaklı 'Toplumsal Cinsiyet Eşitlikçi İletişim Rehberi' Çalışmasının Tamamlanma Oranı						
A1H1E4	Personele İşaret Dili Eğitimi Verilmesi	Rutin	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Eğitim Şube Müdürlüğü	• Sağlık Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
Gösterge: İşaret Dili Eğitimi Verilen Personel Oranı						
A1H1E5	Belediye Hizmet Merkezlerinin Göçmen Kadın ve Kız Çocuklarına da Hizmet Vermesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• Kültür Dairesi Başkanlığı • İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı • Sağlık Dairesi Başkanlığı	• Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü • İl Göç İdaresi • Uluslararası Kuruluşlar • STK'lar • Bağlı Kuruluşlar
Gösterge: Belediye Hizmet Merkezlerindeki Hizmetlerden Faydalanan Göçmen Kadın ve Kız Çocuğu Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A1H1E6	İstanbul Kent Konseyi Kadın Meclisi'nin ve Çalışma Gruplarının Toplumsal Cinsiyet Odağında Etkinlikler Düzenlemesi*	2024	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü		<ul style="list-style-type: none"> İstanbul Kent Konseyi İlçe Kent Konseyleri Kadın Örgütleri STK'lar
Gösterge: İstanbul Kent Konseyi Kadın Meclisi'nin ve Çalışma Gruplarının Toplumsal Cinsiyet Odağında Düzenlediği Etkinlik Sayısı						
A1H1E7	İstanbul Kent Konseyi Etkinliklerinin Kadınlara ve Kadın Kurumlarına Duyurulması	2024	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> İstanbul Kent Konseyi İlçe Kent Konseyleri Kadın Örgütleri STK'lar
Gösterge: İstanbul Kent Konseyi Etkinliklerine Katılan Kadın Örgütlenmesi Sayısı						
A1H1E8	Katılımcı Planlama Anlayışı Kapsamında Kentsel Haklar ve Hizmetlerle İlgili Muhtarlarla Birlikte Mahalle Bazlı Toplantı Yapılması	Rutin	İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı	Şehir Planlama Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> Muhtarlıklar Meslek Odaları STK'lar Üniversiteler
Gösterge: Kentsel Haklar ile İlgili Muhtarlarla Birlikte Toplantı Yapılan Mahalle Sayısı						
A1H1E9	Belediye Performans Programı ile Eş Zamanlı Vatandaş Bütçesinin Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bir Biçimde Hazırlanması ve Duyurulması	2024	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı 	İPA
Gösterge: Belediye Performans Programı ile Eş Zamanlı Vatandaş Bütçesinin Hazırlanma Oranı						
A1H1E10	Gençlerin Çeşitliliği ve Farklı Koşulları Dikkate Alınarak Gençlere Bilgilendirme Yapılması	Rutin	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Şube Müdürlüğü	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	STK'lar
Gösterge: Bilgilendirme Çalışmaları ile Ulaşılan Genç Sayısı						

*"İstanbul Kent Konseyi Kadın Meclisi/Çalışma Grubunun Oluşturulması" eylemi 2021 yılı itibarıyla tamamlanmış olup 2023 yılı itibarıyla "İstanbul Kent Konseyi Kadın Meclisi'nin ve Çalışma Gruplarının Toplumsal Cinsiyet Odağında Etkinlikler Düzenlemesi" şeklinde revize edilerek izlemeye alınmıştır.

Hedef 2 - Politika Oluşturma ve Uygulamalarının Katılımcı Bir Şekilde Gerçekleşmesi için Çeşitliliğe Dayalı Veri Analiz Sistemini Geliştirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A1H2E1	Hizmet Kalite Denetimlerinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği İlkelerine Uygun Kriterler Oluşturulması	Rutin	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Hizmet İyileştirme Şube Müdürlüğü	Tüm Daire Başkanlıkları	
Gösterge: Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı Kriterlerin Hizmet Kalitesi Denetim Çalışmalarında Yer Alma Oranı						
A1H2E2	Yöneticilere Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme Eğitimleri Verilmesi	Rutin	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> Üniversiteler Kadın Örgütleri STK'lar Uluslararası Kuruluşlar
Gösterge: Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme Eğitimi Alan Yönetici Sayısı						
A1H2E3	Etkin ve Kapsayıcı Katılım İçerikli Çalıştaylar Yapılması	Rutin	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Tüm Daire Başkanlıkları İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> İPA Üniversiteler STK'lar Meslek Odaları Kamu Kuruluşları
Gösterge: Başta Kadınlar Olmak Üzere İstanbul'un Çeşitli Yerlerinden, Çeşitli Grupların Katılımını Sağlamaya Yönelik Yapılan Çalıştay Sayısı						
A1H2E4	Başta Kadınlar Olmak Üzere Farklı Koşulları Gözetecek Katılımcı Dijital Platform/Uygulamalar Geliştirilmesi	Rutin	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	Bilgi İşlem Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Sağlık Dairesi Başkanlığı İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü 	
Gösterge: Geliştirilen Katılımcı Dijital Platform/Uygulama Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A1H2E5	Göçmen Kadınları da Kapsayan Hizmetlerin Koordinasyonu için Ortak Veri Tabanı Oluşturulması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı Sağlık Dairesi Başkanlığı İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> Üniversiteler Uluslararası Kuruluşlar STK'lar İl Göç İdaresi Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Sağlık İl Müdürlüğü Milli Eğitim İl Müdürlüğü
Gösterge: Göç Konusunda Ortak Veri Tabanı Çalışmasının Tamamlanma Oranı						

Hedef 3 - Kadın Kuruluşları Başta Olmak Üzere Sivil Toplum, Meslek Örgütü ve Akademi İş Birliğini Artırarak Katılımcılığı Güçlendirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A1H3E1	İstanbul'daki Kadın Örgütlenmeleri ve STK'lar Güncel Envanterinin Tutulması	Rutin	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Sivil Toplum Kuruluşları İlişkileri Şube Müdürlüğü	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> İPA İstanbul Kent Konseyi İstanbul İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü Vakıflar Genel Müdürlüğü
Gösterge: İstanbul'daki Kadın Örgütlenmeleri ve STK'lar Listesinin Güncellenme Oranı						
A1H3E2	Kadın Örgütleri, Meslek Odaları, Sendika ve Üniversitelerin Kadın Birimleriyle Toplantılar Yapılarak İş Birliği Alanlarının Belirlenmesi	Rutin	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü	Tüm Daire Başkanlıkları	<ul style="list-style-type: none"> İstanbul Kent Konseyi İlçe Kent Konseyleri Üniversiteler Meslek Odaları Sendikalar STK'lar
Gösterge: İş Birliği Alanlarının Belirlenmesine Yönelik Bir Araya Geline Meslek Odaları, Sendikalar, Üniversitelerin Kadın Birimleri Sayısı						
A1H3E3	Kadın Girişimcilerle Ortak Yapılacak Çalışmalar için Toplantı Yapılması	Rutin	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	Akıllı Şehir Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> İstanbul Kent Konseyi Kadın Kooperatifleri Özel Sektör STK'lar
Gösterge: Desteklenen Girişimlerden Kadın Girişimcilerin Yer Aldığı Girişim Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A1H3E4	Politika Üretme ve Planlama Toplantılarına Kadın Örgütlerinin Dahil Edilmesi	Rutin	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü	Tüm Daire Başkanlıkları	<ul style="list-style-type: none"> İstanbul Kent Konseyi İlçe Kent Konseyleri Kadın Örgütleri Üniversiteler
Gösterge: Politika Üretme ve Planlama Toplantılarına Katılan Kadın Örgütleri Sayısı						
A1H3E5	Kadınların Camilere Erişiminin Kolaylaştırılması ve İhtiyaçlarının Karşlanması için Cami Dernekleri ve Kadın Örgütleriyle Toplantılar Yapılması	Rutin	Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı	Kültür Varlıkları Projeler Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Fen İşleri Dairesi Başkanlığı Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> STK'lar Kadın Örgütleri
Gösterge: Camilerin Kullanımıyla İlgili Kadın Örgütlenmeleri/Cami Dernekleri ile Yapılan Toplantı Sayısı						
A1H3E6	Kadın Örgütleri, Kooperatifleri ve Belediye Arasında Kurulacak İş Birliklerinin Güvence Altına Alınması için Protokoller Yapılması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> Kadın Örgütleri Kadın Kooperatifleri
Gösterge: Kadın Örgütlenmeleri ile Süreklilik Arz Eden ve Yazıya Dökülen İş Birliği Sayısı						
A1H3E7	İstanbul Kent Konseyi Bünyesinde Oluşturulan Çalışma Gruplarının Toplumsal Cinsiyet Odağında Faaliyetlerini Gerçekleştirmesi*	2024	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü	Tüm Daire Başkanlıkları	<ul style="list-style-type: none"> İstanbul Kent Konseyi Meslek Odaları Sendikalar
Gösterge: İstanbul Kent Konseyi Bünyesinde Oluşturulan Çalışma Gruplarının Toplumsal Cinsiyet Odağında Düzenlediği Etkinlik Sayısı İstanbul Kent Konseyi Bünyesinde Oluşturulan Çalışma Gruplarının Toplumsal Cinsiyet Odağında Düzenlediği Toplantı Sayısı						
A1H3E8	İletişim Mecralarının Kadın Kuruluşları Dahil Olmak Üzere STK'larca Kullanımının Sağlanması	2024	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Sivil Toplum Kuruluşları İlişkileri Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> STK'lar Sosyal Girişimciler Medya Kuruluşları
Gösterge: STK'lardan Gelen Taleplerin Karşılama Oranı						

*"Meslek Örgütleri/ Odaları ile Çalışma Komisyonları Oluşturulması" eylemi 2021 yılı itibarıyla tamamlanmış olup 2023 yılı itibarıyla "İstanbul Kent Konseyi Bünyesinde Oluşturulan Çalışma Gruplarının Toplumsal Cinsiyet Odağında Faaliyetlerini Gerçekleştirmesi" şeklinde revize edilerek izlemeye alınmıştır.

Hedef 4 - Model/Mekanizma Kurarak Katılımcılığı En Küçük Yaşam Birimlerine Yaygınlaştırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A1H4E1	Kadın Muhtarlarla İş Birliği Geliştirmeye Yönelik Periyodik Toplantılar Yapılması	2024	Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı		Tüm Daire Başkanlıkları	<ul style="list-style-type: none"> İstanbul Kent Konseyi İlçe Kent Konseyleri Muhtarlıklar
Gösterge: Kadın Muhtarlarla Gerçekleştirilen Toplantı Sayısı						
A1H4E2	İstanbul Kent Konseyi'ne Bütçe Ayrılması	2024	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü	Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İstanbul Kent Konseyi
Gösterge: Belediye Bütçesinden İstanbul Kent Konseyi'ne Ayrılan Bütçe Miktarı						
A1H4E3	İBB'nin Kadınlara Yönelik Sunduğu Hizmetleri Aktarmak ve Kadınların Farklılaşan İhtiyaçlarını Dinlemek Üzere Kadın Buluşmaları/Forumları Düzenlenmesi	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> İstanbul Kent Konseyi Muhtarlıklar Kadın Örgütleri STK'lar
Gösterge: Kadınlara Yönelik Sunulan Hizmetleri Aktarmak ve Kadınların Farklılaşan İhtiyaçlarını Dinlemek Üzere Düzenlenen Kadın Buluşmaları/Forumlarına Katılan Kadın Sayısı						
A1H4E4	Mahallelerde Kadınların da Katıldığı Afet Bilgilendirme Toplantıları Yapılması	Rutin	Afet İşleri Dairesi Başkanlığı	Afet Koordinasyon Merkezi Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> Muhtarlıklar İlçe Kent Konseyleri STK'lar
Gösterge: Yapılan Afet Bilgilendirme Toplantılarına Katılan Kadın Oranı						
A1H4E5	Afete Hazırlıklı Olmak için Muhtar ve Mahalle Üyelerinden Oluşan, Afet Durumlarında Haberleşme ve İhtiyaç Tespiti Bilgi Akışını Sağlayacak Bir Mekanizmanın Oluşturulması	2024	Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı		<ul style="list-style-type: none"> Afet İşleri Dairesi Başkanlığı Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> Muhtarlıklar İlçe Kent Konseyleri STK'lar
Gösterge: Muhtarlıklarla Afete İlişkin İş Birliği Modelinin Tamamlanma Oranı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A1H4E6	Afete İlişkin Koordinasyon Toplantıları Yapılması	2024	Afet İşleri Dairesi Başkanlığı	Afet Koordinasyon Merkezi Şube Müdürlüğü	• Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	• İl Sağlık Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü • STK'lar • Üniversiteler
Gösterge: Afete İlişkin Yapılan Koordinasyon Toplantısı Sayısı						
A1H4E7	Belediye Yönetici ve Personeline Yönelik "Vatandaş/ STK" Katılımı Üzerine Eğitim Verilmesi	Rutin	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Sivil Toplum Kuruluşları İlişkileri Şube Müdürlüğü	• İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• Üniversiteler • STK'lar
Gösterge: Vatandaş ve Sivil Toplum Katılımına İlişkin Eğitim Alan Personel Sayısı						
A1H4E8	Meclis Toplantılarının Çok Çeşitli Yollarla STK'lara Duyurulması	Rutin	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Sivil Toplum Kuruluşları İlişkileri Şube Müdürlüğü	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	İstanbul Kent Konseyi
Gösterge: Belediye Meclis Toplantıları ile Alakalı Bilgilendirilen Kadın STK Sayısı						
A1H4E9	Açık Veri Portalında Cinsiyet Kırımlı Veri Setlerinin Paylaşılması*	Rutin	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	Akıllı Şehir Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
Gösterge: Cinsiyet Kırımlı Paylaşılan Veri Seti Oranı						
A1H4E10	Başta Kadınlar Olmak Üzere Çok Çeşitli Koşullardaki Grupların Erişimini Kolaylaştıracak Bir Şekilde İlçe/Mahalle Düzeyinde Çözüm Merkezi Oluşturulması	2024	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü	• Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	iPA
Gösterge: İlçe Bazlı Oluşturulan Çözüm Merkezi Sayısı						
A1H4E11	Mobil İletişim Merkezi Sayısının Artırılması	2024	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	
Gösterge: Hizmet Veren Mobil Çözüm Noktası Sayısı						

*"Açık Veri Portalının Oluşturulması" eylemi 2020 yılı itibarıyla tamamlanmış olup 2023 yılı itibarıyla "Açık Veri Portalında Cinsiyet Kırımlı Veri Setlerinin Paylaşılması" şeklinde revize edilerek izlemeye alınmıştır.

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A1H4E12	Merkezden Uzak Konumlardaki Talep ve Şikayetlerin Belediyeye Ulaştırılmasının Sağlanması için Mobil Zabıta Merkezi Araç Sayısının Artırılması	2024	Zabıta Dairesi Başkanlığı	Zabıta Destek Hizmetleri Şube Müdürlüğü	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	
Gösterge: Mobil Zabıta Merkezi Araç Sayısı						
A1H4E13	Erişilebilirlik Kriterlerine Uygun Mobil Uygulamalar Geliştirilmesi	2024	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	Bilgi İşlem Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
Gösterge: Erişilebilirlik Kriterlerine Uygun Olarak Geliştirilen Mobil Uygulama Sayısı						
A1H4E14	Başta Kadınlar Olmak Üzere Çok Çeşitli Koşullardaki Grupların da Kapsanabildiği Belediye Hizmetleri ile İlgili Yurttaş Anketlerinin Oluşturulması	Rutin	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	
Gösterge: Belediye Hizmet ve Politikalarına Yönelik Yapılan Anket Sayısı						
A1H4E15	Kentsel Planlama Alanında Kadın Örgütleri ve Sivil Toplum Örgütlerinin Katıldığı Çalıştaylar Yapılması	Rutin	İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı	Şehir Planlama Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> • Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul Kent Konseyi • İlçe Kent Konseyleri • Sosyal Girişimciler • Meslek Odaları • İPA • STK'lar
Gösterge: Kentsel Planlama Alanında STK'lar ile Yapılan Çalıştay Sayısı						
A1H4E16	İmar ve Planlama Konusunda Başta Kadınlar Olmak Üzere Çok Çeşitli Grupların da Erişebileceği Çözüm Merkezleri Oluşturulması	2024	İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı	Şehir Planlama Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> • Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı • Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı 	
Gösterge: İmar ve Planlama Konusunda Oluşturulan Çözüm Merkezi Sayısı						
A1H4E17	İmar ve Dönüşüm Konusunda Kadınların Katılımını Sağlayarak Toplantılar Düzenlenmesi	Rutin	İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı	Şehir Planlama Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> • Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı • Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> • STK'lar • Sosyal Girişimciler • İlçe Kent Konseyleri • Meslek Odaları
Gösterge: Şehir Planlaması ile İlgili Kadınlara Yönelik Düzenlenen Toplantı Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A1H4E18	Göçmen ve Mültecilerin Sorunları ile İlgili Tematik İş Birliği Toplantıları Yapılması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> •İstanbul Kent Konseyi •İlçe Belediyeleri •STK'lar •Uluslararası Kuruluşlar •İl Göç İdaresi •Üniversiteler •Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü •Sağlık İl Müdürlüğü •Milli Eğitim İl Müdürlüğü
Gösterge: Göçmen ve Mültecilerin Sorunları Konusunda İlçe Belediyeleri ile Yapılan Toplantı Sayısı						
A1H4E19	Vizyon 2050 Planlama Çalışması Kapsamında Toplumsal Cinsiyet Politikalarının Belirlenmesi	Rutin	İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı	Şehir Planlama Şube Müdürlüğü	Tüm Daire Başkanlıkları	<ul style="list-style-type: none"> •İPA •STK'lar •Üniversiteler •Kadın Örgütleri
Gösterge: Hazırlanan Vizyon 2050 Politika Belgesi Kapsamında Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması için Gerekli Alt Göstergelerin Sonuçlarının Analizinin Tamamlanma Oranı						

Hedef 5 - Gerekli Mekanizmaları Kurarak Yerel Eşitlik Eylem Planının İç ve Dış Paydaşlar Tarafından İzlenmesini Sağlamak ve Planı Yaygınlaştırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A1H5E1	YEPP'in İzleme ve Değerlendirme Sürecinin Raporlanması	2024	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Tüm Daire Başkanlıkları İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü 	
Gösterge: YEPP'in Raporlaması Yapılan Daire Sayısı YEPP İzleme Raporu Sayısı						
A1H5E2	YEPP'in Yaygınlaştırılması için Yayın Üretilmesi	2024	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü 	
Gösterge: YEPP'in Yaygınlaştırılması için Üretilen Yayın Sayısı						
A1H5E3	YEPP'e Dair Sorun ve İhtiyaçların Güncellenmesi	2024	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Tüm Daire Başkanlıkları İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> Kadın Örgütleri STK'lar Üniversiteler Muhtarlıklar Meslek Odaları Sendikalar
Gösterge: YEPP İzleme Sürecinde Yapılan Dış Paydaş Toplantılarına Katılan Kadın Örgütü ve Sivil Toplum Örgütü / İnisiyatifi Sayısı						
A1H5E4	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Konulu Koordinasyon Toplantıları Yapılması	Rutin	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Tüm Daire Başkanlıkları İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> İstanbul Kent Konseyi İSKİ İETT İPA
Gösterge: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Konulu Gerçekleştirilen Koordinasyon Toplantı Sayısı						

KADIN
DANIŞMA
BİRİMİ

TEMA 2

DA RIN NDAYIZ.

det riski altında yaşıyor olabilirsiniz.
değil. **UTANMAYIN!**
şayan pek çok kadın var. **SAKLAMAYIN!**
İBB olarak yanınızdayız. **KORKMAYIN!**
gimiz her şey için bizi **ARAYIN!**

**TOPLUMSAL CİNSİYETE
DAYALI/KADINA YÖNELİK
ŞİDDET VE AYRIMCILIK**

4.2. Toplumsal Cinsiyete Dayalı/Kadına Yönelik Şiddet ve Ayrımcılık

Yapılan görüşmeler sonucunda, toplumsal cinsiyete dayalı/kadına yönelik şiddet ve ayrımcılık konusunda öne çıkan öneriler; hizmet sunanların ve politika geliştirenlerin farkındalığının artırılması, toplumsal cinsiyet eşitliğine dair kurumsal tutum geliştirilmesi, bu tutumun duyurulması, savunulması ve iş süreçleri dâhil olmak üzere belediye içindeki her birimde uygulanması, tüm hizmetlerin toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle yeniden düzenlenmesi, toplumsal cinsiyete duyarlı veri ve mahalle temelli ihtiyaç haritaları ile hangi hizmetlerin nereye ve nasıl yönlendirilmesi gerektiğinin kadın ve çocukların lehine yönetilmesi, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve anayasanın eşitlik ilkesi de dayanak gösterilerek tüm dezavantajlı grupların gözetilmesi olarak özetlenebilir. Dolayısıyla personelin güçlendirilmesi, hizmetlerin yeniden düzenlenmesi ve kamuoyuna yönelik yapılacak savunuculuğun kurumsal kararlılıkla sürdürülmesi gibi üç temel talepten bahsedilebilir.

Öncelikle yapılan görüşmelerde toplumsal cinsiyet eşitliği ile ilgili ulusal mevzuat ve Türkiye'nin de tarafı olduğu uluslararası sözleşmeler konusunda tüm personel ve yöneticilerin bilgilendirilmesi ve İBB iş süreçlerinin bu metinler uyarınca düzenlenmesi (çalışma yaşamında cinsiyet, engellilik, inanç, yaş vb. temelli ayrımcılık yapılmaması vb.) talebi iletilmiştir. Ancak iş süreçlerinde eşitlikten sadece işe alım süreçlerinin anlaşılması, zorunlu babalık izni (sembolik olmayan bir periyotta, örneğin 4 aylık) gibi toplumsal cinsiyet rollerine dair dönüştürücü bir şekilde uygulanan istihdam politikalarının da gözetilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca İBB meclis üyelerinin, tüm personel ve yöneticilerinin ve evlendirme memurları başta olmak üzere iş birliği kurulabilen ilçe belediyeleri personelinin tümünün periyodik olarak toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi alması; sağlık personelinin, saha çalışanlarının, şiddet alanında çalışanların ve mahalle merkezlerinde çocuklarla çalışanların söz konusu eğitimleri öncelikli olarak alması getirilen diğer öneriler arasındadır. Böylece sosyal inceleme veya evde sağlık hizmetleri sırasında hem şiddet belirtilerinin daha kolay fark edilmesinin hem de fark edilen şiddet işaretleri karşısında doğru adımların atılmasının mümkün olacağı düşünülmektedir.

Ancak eşitliğin bir kuruma yerleşmesi sadece kişilerin eğitim alması ile mümkün değildir. Yapılan görüşmelerde de bu görüş doğrultusunda öne çıkan bir öneri olarak, her hizmet alanında ayrımcılık karşıtı davranış kurallarını belirleyen yönergelerin oluşturulması ve tüm personele duyurulması talep edilmiştir. Örneğin; İETT şoförleri otobüste taciz veya şiddet durumları yaşandığında hangi adımları atmaları gerektiğini bu yönergeler sayesinde bilecektir. Tıpkı yönergeler gibi eşitlik birimi ve/veya işyerinde taciz, şiddet ve mobbing³³ mücadele birimi gibi mekanizmaların kurulmasının da toplumsal cinsiyet eşitliğinin belediyenin bütününe nüfuz etmesini kolaylaştıracağı düşünülmektedir. Bu birimlerin hem ayrımcılık, şiddet ve taciz vakalarını yönetecek hem de bu vakaların nasıl yönetileceğine dair temel prensipleri ortaya koyacak; dolayısıyla hem politika geliştirecek hem uygulayacak hem de diğer birimlerce uygulanmasını sağlayacak mekanizmalar olması mümkündür. Ayrıca söz konusu prensiplerin bir tutum belgesi olarak kamuoyu ile paylaşılması, belediye iletişim araçlarının ve mekânsal planlamasının ayrımcı içeriklerden (yerleşmiş toplumsal cinsiyet rollerini pekiştiren vb.) arındırılması, hatta bu araçların toplumsal cinsiyet eşitliği savunuculuğu için kullanılması da öne çıkan talepler arasındadır.

Son olarak, yapılan görüşmelerde İstanbul'un eşitsizlik dinamiklerini ortaya serecek verilerin toplanması, farklı kadınlık durumlarına (engelli, çocuklu, göçmen, kırsal mahallelerde yaşayan, yaşlı, bakım yükü olan vb.) yönelik ihtiyaç haritalarının çıkartılması ve İBB hizmetleri kullanıcı verileri dâhil olmak üzere tüm verilerin anonimleştirilmiş veriler olarak derlenmesinin uygun hizmet ve politikaların geliştirilmesine katkı sunacağı iletilmiştir. Örneğin; nerelerde hangi yönde bir şiddet destek mekanizması kurulması gerektiği gibi politik kararların isabetli bir şekilde verilebilmesi için İstanbul'da toplumsal cinsiyet temelli/kadına yönelik şiddet istatistiği gibi verilere ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. Diğer yandan, sağlık hizmetleri başta olmak üzere tüm hizmetlerin toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle yeniden düzenlenmesi talep edilmiştir. Ayrıca yoksul bölgelerin iyileştirilmesinin bir toplumsal cinsiyet eşitliği yüzünün olduğu vurgulanmıştır. Getto³⁴ olarak bilinen mahallelerin kadın ve çocukların farklılaşan ihtiyaçları gözetilerek iyileştirilmesinin söz konusu bölgeleri kadınlar için daha "yaşanılır" kılacağına altı çizilmiştir.

33 Mobbing: Bezdiri. Kişinin veya kişilerin bireysel veya grup olarak, kişiye veya başka bir gruba sosyal kabadayılık yapması. Latince kökenli olan bu sözcük; psikolojik şiddet, baskı, kuşatma, taciz, rahatsız etme veya sıkıntı vermek anlamlarına gelir; yıldırma veya iş yerinde psikolojik terör anlamları taşır –e.n.

34 Getto: Kentin bir azınlıkça yerleşilen kısmına verilen ad –e.n

Özellikle bu mahallelerde uluslararası sözleşmelerin tarif ettiği nitelikte danışma/dayanışma merkezlerinin yaygınlaştırılması, merkezlere gelemeyecek kadınlar için gezici kadın danışma noktaları oluşturulması; 7/24 hizmet verecek şiddet, taciz ve tecavüz kriz merkezlerinin kurulması; en yakın Enstitü İstanbul İSMEK ve İSADEM gibi eğitim merkezlerinde 6284 sayılı yasa ve haklar konusunda eğitimlerin ve kadınları güçlendirmeye yönelik içeriklerin artırılması; kentsel hizmetlere dair periyodik bilgilendirme yapılması; sığınak, kreş, gündüz bakımevi ve çamaşırhanelerin kurulması önerileri getirilmiştir. Ancak öz savunma kursları ve sığınak açmak, ücretsiz kilit değiştirme vb. ev içi güvenlik önlemlerinin alınmasını sağlamak gibi şiddetin kendisiyle baş etmeye yönelik desteklere paralel olarak mesleki eğitim, psikolojik destek vb. hizmetlerle şiddet ve/veya boşanma sonrası güçlenmeyi merkeze alan bütüncül bir sosyal politika yaklaşımını hayata geçirmek gerektiği, yapılan görüşmelerde sık sık hatırlatılmıştır.

Amaç 2: Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddeti ve Ayrımcılığı Önlemek

Tablo 2: Toplumsal Cinsiyete Dayalı/Kadına Yönelik Şiddet ve Ayrımcılık Alanına İlişkin Eylemler

Hedef 1 - Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Ayrımcılıkla Etkin Mücadele için Kurumsal Kapasiteyi Geliştirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A2H1E1	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadına Yönelik Şiddet Konusunda Farkındalık Çalışmalarının Yapılması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı • İletişim Koordinatörlüğü	• STK'lar • Kadın Örgütleri
Gösterge: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadına Yönelik Şiddet Temalı Yapılan Farkındalık Çalışması Sayısı						
A2H1E2	Çalışma Usul ve Esaslarını Kapsayan Tüm Sözleşme ve Yönetmeliklerin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Perspektifine Göre Elden Geçirilerek Düzenlenmesi	2024	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Kalite ve Yönetim Sistemleri Şube Müdürlüğü	• Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı • Hukuk Müşavirliği • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• STK'lar • Kadın Örgütleri • Üniversiteler • Meslek Odaları
Gösterge: Çalışma Yaşamında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Tutum Belgesinin Hazırlanma Oranı Gözden Geçirilen Görev ve Çalışma Yönetmeliği Oranı						
A2H1E3	Personel ve Yöneticilerin Periyodik Olarak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimi Alması	Rutin	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Eğitim Şube Müdürlüğü	• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• STK'lar • Kadın Örgütleri • Üniversiteler
Gösterge: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimine Katılan Personel Oranı						
A2H1E4	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve YEEP Koordinasyon Birimi'nin Kurulması	2022	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü	• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Kadın Örgütleri • Üniversiteler
Gösterge: YEEP Koordinasyon Birimi'nin Kurulması						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A2H1E5	İş Yaşamında Taciz, Şiddet ve Mobbinge Karşı Belediyenin Mevcut Mekanizmalarının Bilinirliğini Artırmak Amacıyla Eğitim ve Farkındalık Çalışmalarının Yapılması	2024	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	İş Sağlığı ve Güvenliği Şube Müdürlüğü	• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• İPA • Üniversiteler • Sendikalar
Gösterge: Çalışanlara Yönelik İş Yaşamında Taciz, Şiddet ve Mobbing Farkındalık Eğitimleri Tamamlanma Oranı						

Hedef 2 - Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı ve Çeşitliliği Gören Verileri Oluşturarak Belediye Hizmetlerine Erişimi Artırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A2H2E1	Birimlerin Hizmetlerine Yönelik Verilerin Cinsiyete Göre Ayrıştırılmış Olarak Tutulması	2024	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	Akıllı Şehir Şube Müdürlüğü	Tüm Daire Başkanlıkları	
Gösterge: Hizmetlerine Yönelik Verileri Cinsiyete Göre Ayrıştırılmış Olarak Tutan Birim Sayısı						
A2H2E2	Farklı İhtiyaçları, Sorun Alanlarını ve Eşitsizlik Dinamiklerini Açığa Çıkaracak Araştırma, Veri Toplama ve Raporlama Çalışmalarının Yapılması	2022	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	Akıllı Şehir Şube Müdürlüğü	• Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• İlçe Kent Konseyleri • İstanbul Kent Konseyi • İPA • STK'lar • Kadın Örgütleri • Üniversiteler
Gösterge: İstanbulluların İhtiyaçlarını Tespit Etmek Amacıyla Yapılan Anket Sayısı İstanbulluların İhtiyaçlarını Tespit Etmek Amacıyla Yapılan Farklı Analiz Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A2H2E3	İstanbul'a Dair Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Veri Toplanmasını Sağlayacak Mekanizmanın Kurulması	2024	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	Akıllı Şehir Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> İstanbul Kent Konseyi İlçe Kent Konseyleri STK'lar Kadın Örgütleri Üniversiteler

Gösterge: İstanbul'a Dair Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Veri Toplanmasını Sağlayacak Mekanizmanın Kurulma Oranı

A2H2E4	İstanbul'da Kadına Yönelik Şiddete Dair Veri Toplanması, Analiz Edilmesi ve Raporlanması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> İl Emniyet Müdürlüğü STK'lar Kadın Örgütleri Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü İlçe Belediyeleri İPA
--------	--	------	-------------------------------------	---	--	---

Gösterge: Kadına Yönelik Şiddet Haritası'nın Çıkarılma Oranı

A2H2E5	Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Kentsel Tasarım Rehberi'nin Hazırlanması	2024	Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı	Kentsel Tasarım Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı Fen İşleri Dairesi Başkanlığı 	İlçe Belediyeleri
--------	--	------	-------------------------------------	--------------------------------	---	-------------------

Gösterge: Bölgesel Ölçekteki Alt Rehberlerin Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Hazırlanma Oranı

Hedef 3 - Şiddetle Mücadele için Gerekli Kaynakları Artırmak ve Hizmetleri Yaygınlaştırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A2H3E1	Kadınların Şiddet ile İlgili Yasal Hakları Konusunda Bilgilendirilmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Kadın Örgütleri • Üniversiteler
Gösterge: Şiddet ile İlgili Yasal Hakları Konusunda Bilgilendirilen Kadın Sayısı						
A2H3E2	Kadın Danışma Birimi ve Kadın Destek Hattı'nın İşletilmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı • Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	
Gösterge: Kadın Danışma Birimi ve Kadın Destek Hattı'ndan Yararlanan Kişi Sayısı						
A2H3E3	Yeni Kadın Dayanışma Evlerinin (Sığınak) Açılması ve Kapsayıcı Hizmetlerin Sağlanması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• Fen İşleri Dairesi Başkanlığı • Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı	• Kadın Örgütleri • Üniversiteler • Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü
Gösterge: Kadın Dayanışma Evi Sayısı						
A2H3E4	Sığınak Personeline Yönelik Kadın Örgütleri İş Birliği ile Eğitim ve Süpervizyon Desteği Sağlanması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Kadın Örgütleri • Üniversiteler
Gösterge: Süpervizyon Desteğinden Faydalanan Personel Sayısı						
A2H3E5	Yeni Mahalle Evlerinin Açılması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• Fen İşleri Dairesi Başkanlığı • Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı	
Gösterge: Yeni Açılan Mahalle Evi Sayısı						
A2H3E6	İSADEM'lerin Yaygınlaştırılması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• Fen İşleri Dairesi Başkanlığı • Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı	
Gösterge: Yeni Açılan İSADEM Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A2H3E7	Mahallelerde Belirli Gün ve Saatlerde Kadınlar için Mobil Danışma Noktaları Oluşturulması	2024	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü	• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı	• İlçe Belediyeleri • Muhtarlıklar
Gösterge: Mobil Çözüm Noktalarından Toplanan Talep Sayısı Mor Otobüs Aracılığıyla Verilen Hizmet Sayısı						
A2H3E8	7/24 Çalışacak Şiddet Taciz Tecavüz Kriz Masalarının Kurulması	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	• İl Sağlık Müdürlüğü • STK'lar • Kadın Örgütleri • Üniversiteler
Gösterge: Kurulan 7/24 Çalışan Şiddet Taciz Tecavüz Kriz Masası Sayısı						
A2H3E9	Kadınların Geçici Barınma İhtiyaçlarına Yönelik Uygun Mekânların Oluşturulması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• Fen İşleri Dairesi Başkanlığı • Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Kadın Örgütleri • Üniversiteler • Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü
Gösterge: Geçici Barınma İhtiyaçlarına Yönelik Oluşturulan Mekân Sayısı						
A2H3E10	Kadınların Şiddet Karşısında Yasal Hakları Konusunun Enstitü İstanbul İSMEK İçeriklerine Dahil Edilmesi	2024	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Hayat Boyu Öğrenme Şube Müdürlüğü	• Hukuk Müşavirliği • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın Örgütleri
Gösterge: Enstitü İstanbul İSMEK'te Kadınların Yasal Hakları Konusundaki Eğitimlere Katılan Kişi Sayısı						
A2H3E11	Enstitü İstanbul İSMEK'lerde Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Perspektifini Yaygınlaştıracak İçeriklerin Oluşturulması	2024	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Hayat Boyu Öğrenme Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Kadın Örgütleri • Üniversiteler
Gösterge: Enstitü İstanbul İSMEK'te Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Konusundaki Eğitimlere Katılan Kişi Sayısı						
A2H3E12	İSADEM'lerde Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Perspektifini Yaygınlaştıracak İçeriklerin Oluşturulması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü		• STK'lar • Kadın Örgütleri • Üniversiteler
Gösterge: İSADEM'lerde Verilen Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Konusunu İçeren Eğitim Hizmeti Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A2H3E13	Şiddet ve/veya Boşanma Sonrası Güçlenmeyi Merkeze Alan Hizmetlerin Verilmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	•STK'lar •Kadın Örgütleri
Gösterge: Danışmanlık Alan Boşanmış ve/veya Şiddet Gören Kadın Sayısı						
A2H3E14	Çocuk Yaşta ve Zorla Evliliklerin Önlenmesi için Kamuoyu Oluşturacak Faaliyetlerin Yapılması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Çocuk Hizmetleri Şube Müdürlüğü	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	•STK'lar •Kadın Örgütleri •Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü
Gösterge: Çocuk Yaşta ve Zorla Evlilikle Mücadele için Kamuoyuna Yönelik Yapılan Farkındalık Çalışmalarının Sürdürülme Oranı						
A2H3E15	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadına Yönelik Şiddet Konusunda Erkeklerle Yönelik Farkındalık Çalışmalarının Yapılması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	•STK'lar •Kadın Örgütleri •Muhtarlıklar
Gösterge: Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Konusunda Farkındalığını Artırmaya Yönelik Yapılan Çalışmaların Sürdürülme Oranı						
A2H3E16	Şiddet Tehdidi Altında Olan Kadınların Buldukları Yerde Güvenliklerini Artıracak Hizmetlerin Sağlanması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	•İl Emniyet Müdürlüğü •Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü
Gösterge: Kadın Destek Hattı Faaliyetlerinin 7/24 Sürdürülme Oranı						
A2H3E17	Kadın Destek Hattı Hizmetlerinin Çok Dilli Sürdürülmesi	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü		•Üniversiteler •STK'lar •Kadın Örgütleri
Gösterge: Kadın Destek Hattı'ndan Farklı Dillerde Hizmet Alan Kadın Sayısı						
A2H3E18	Yaş Ayrımcılığını Engellemek için Kurum İçi ve Kurum Dışı Farkındalık Çalışmalarının Yürütülmesi	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	•Sağlık Dairesi Başkanlığı •İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	•Üniversiteler •STK'lar
Gösterge: Kamuoyuna Yönelik Yaş Ayrımcılığını Engellemek için Hazırlanan Etkinlik Sayısı						

Hedef 4 - Çocuk İstismarına Karşı Kurumsal Tutuma Dayalı ve Korumaya Yönelik Kurumsal Kapasiteyi Geliştirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A2H4E1	Çocuk İstismarına Karşı Politika Belgesinin Hazırlanması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Çocuk Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı • Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	• Üniversiteler • STK'lar • Kadın Örgütleri
Gösterge: Çocuk İstismarına Karşı Politika Belgesinin Tamamlanma Oranı						
A2H4E2	Çocuk Hakları Birimi'nin Kapasitesinin Artırılması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Çocuk Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
Gösterge: Çocuk Hakları Birimi'nde Çalışan Personel Sayısı						
A2H4E3	Çocuk Hakları ile İlgili Etkinlik Yapılması	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		• Zabıta Dairesi Başkanlığı • Kültür Dairesi Başkanlığı	• Emniyet Çocuk Şube Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü • Uluslararası Kuruluşlar • STK'lar • İstanbul Kent Konseyi
Gösterge: Çocuk Hakları ile İlgili Yapılan Etkinlik Sayısı						
A2H4E4	Çocuk İhmal ve İstismarı ile İlgili Bildirim Kanallarının Geliştirilmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		• Zabıta Dairesi Başkanlığı • Kültür Dairesi Başkanlığı	• Emniyet Çocuk Şube Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü • Uluslararası Kuruluşlar • STK'lar
Gösterge: Çocuk İhmal ve İstismarı ile İlgili Bildirim Yapılan Vaka Sayısı						

TEMA 3

SAĞLIK

4.3. Sağlık

Yapılan görüşmeler sonucunda, sağlık hizmetlerine erişimin toplumun her kesimi için kolaylaştırılması ve sağlık hizmetlerine dair bilgilendirmelerin yaygınlaştırılması gerektiği ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda sağlık hizmetlerinin çok dilli bir şekilde en küçük yaşam birimlerine kadar yaygınlaştırılması, İstanbul'un kırsal mahalleleri dâhil olmak üzere tüm dezavantajlı mahallelere diyetisyen, psikolog vb. tüm uzman kadrolarla hizmet verilmesi ve gezici sağlık ekiplerinin artırılması erişilebilirlik problemini çözmeye önemli bir adım olacaktır. Ayrıca gezici sağlık ekiplerinde göçmen kadınların da görevlendirilmesi ve bu ekiplerin özellikle kadın sağlığı bilgisi ile güçlendirilmesi talebi iletilmiştir. Özellikle kırsal mahallelerde yaşayan kadınların kritik sağlık hizmetlerine erişimleri için ulaşım desteği sağlanması, çevredeki SAHAM ve KETEM'lere düzenli taşıma hizmeti verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Örneğin; köylerden taşınacak kadınlar için çevredeki SAHAM ve KETEM'lerle belirli günler çerçevesinde protokol yapılması mümkündür. Gezici sağlık hizmetlerinin yanı sıra, merkezlere erişemeyen kadınlar için evde sağlık tarama hizmetinin yaygınlaştırılması, kadınlara yönelik sağlık hizmetlerinde mevcut yetkinlik ve kapasitenin artırılması, sağlık kuruluşlarının çevresinin güvenli hale getirilmesi, hastane ve sağlık ocaklarının çevresinde kör nokta kontrolü ve gerekli iyileştirmelerin yapılması öne çıkan diğer öneriler arasındadır.

Tüm bunların yanı sıra, mahallelerde ilk yardım merkezlerinin açılması ya da kadınlara yönelik merkezlerde ilk yardım, cinsel sağlık ve üreme sağlığı eğitimlerinin periyodik olarak verilmesinin kadınların kendileri için kritik olan önleyici sağlık bilgileri ile güçlenmelerine katkı sunacağı vurgulanmıştır. Özellikle üreme sağlığı ve aile planlamasına yönelik eğitimlerin erişim problemini çözemediği unutulmamalıdır. Bu nedenle kadınların doğum kontrol yöntemlerine ve güvenli cinsellik malzemelerine erişimlerinin sağlanması, her ilçede kadın sağlığı başvuru noktasının olması, kadınların sağlık hizmetlerine erişiminin kısıtlı olduğu mahallelerin belirlenmesi ve buralara hizmet yönlendirilmesi talepleri çokça dillendirilmiştir. Yapılan görüşmelerde öne çıkan bir diğer husus ise İSADEM'lerin (İstanbul Aile Danışma ve Eğitim Merkezleri) sadece aile odaklı değil kadını da merkeze alarak ve anayasanın eşitlik ilkesi gereğini gözeterek şekilde yeniden düzenlenmesi, bu merkezlerde erken teşhisi kolaylaştıracak eğitimlerin verilmesi ve taramaların yapılması olmuştur. Bu hizmetlerin sadece sunulması değil, ilgili merkez ve kurumlarca savunulması için de kamuoyu kampanyalarının düzenlenmesi talep edilmiştir.

Son olarak, menopoz kliniklerinin açılması ve kadın kamplarının düzenlenmesi, yeni doğum yapmış yalnız anneler için çok yönlü sosyal destek sağlanması ve bakım veren kadınlar için (özellikle evde demans ve alzheimer hastasına bakım veren kişilere) hem eğitim hem de psikolojik destek verilmesi odak grup görüşmelerinde sunulmuş diğer öneriler arasındadır. Tüm bunlar sağlık hizmetlerini düzenlerken bakım ilişkileri, annelik, yaşlılık, kadınların evle; dışarıyla ve aileyle kurduğu ilişkiler gibi tam da toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinden ele alınması gereken toplumsal roller ile kadın sağlığı problemleri arasındaki ilişkiyi görmek gerektiğini göstermektedir.

Amaç 3: Sağlık Hakkının Tam Kullanılmasını Sağlamak için Sağlık Hizmetlerini, Hiçbir Ayrım Yapılmadan Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini ve Çeşitliliği Gözeterek Erişilebilir Kılmak

Tablo 3: Sağlık Alanına İlişkin Eylemler

Hedef 1 - Farklı Koşulları ve Çeşitliliği Göz Önünde Bulundurarak Sağlık Hizmetlerinin Erişilebilirliğini Artırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A3H1E1	Kadın Sağlığı ve Psikolojisine Yönelik Hizmetlerin Mahalle Bazında Gerçekleştirilmesi	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Kadın Örgütleri • Muhtarlıklar
Gösterge: Psikolojik Danışmanlık Hizmeti Verilen Kadın Sayısı						
A3H1E2	Kadın ve Çocuk Sağlığına Yönelik Gerçekleştirilen Hizmetlerin Ücretsiz Verilmesi	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	• İl Sağlık Müdürlüğü • STK'lar • Kadın Örgütleri • Meslek Odaları
Gösterge: Sağlık Hizmetlerinden Ücretsiz Yararlanan Kadın Sayısı Sağlık Hizmetlerinden Ücretsiz Yararlanan Çocuk Sayısı						
A3H1E3	Evde Sağlık Hizmetlerinin Verilmesi	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	İl Sağlık Müdürlüğü
Gösterge: Evde Sağlık Hizmeti Verilen Yurttaşlar İçinde Kadın Oranı						
A3H1E4	Sağlık Hizmetleri Çalışmalarının Çok Dilli Sunulması	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	• Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Kadın Örgütleri • Meslek Odaları • İl Sağlık Müdürlüğü
Gösterge: Çok Dilli Hizmet Veren Sağlık Birimlerinin Oranı						
A3H1E5	Anonim Test ve Tanı, Danışmanlık Merkezlerinin Oluşturulması	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü		• STK'lar • Kadın Örgütleri • Meslek Odaları • İl Sağlık Müdürlüğü
Gösterge: Anonim Test ve Tanı, Danışmanlık Merkezi Tamamlanma Oranı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A3H1E6	Anne ve Yeni Doğan Sağlık Hizmetlerinin Verilmesi	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> İl Sağlık Müdürlüğü STK'lar Kadın Örgütleri Meslek Odaları
Gösterge: Anne ve Yeni Doğan için Sağlık Desteği Verilen Kadın Sayısı						

Hedef 2 - Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Başta Olmak Üzere Sağlık Hizmetlerinde Mevcut Yetkinliği ve Kapasiteyi Geliştirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A3H2E1	Sağlık Personeline Her Türlü Ayrımcılığa Karşı Farkındalık ve Eğitim Çalışmaları Yapılması	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> STK'lar Kadın Örgütleri Üniversiteler
Gösterge: Sağlık Hizmeti Personeline Her Türlü Ayrımcılıkla Mücadele Konularında Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Sayısı						
A3H2E2	Üreme Sağlığı ve Aile Planlaması Hizmetlerinin Yeniden Yapılandırılarak Yararlanıcı Sayısının Artırılması	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> İl Sağlık Müdürlüğü Meslek Odaları STK'lar Üniversiteler
Gösterge: Üreme Sağlığı ve Aile Planlaması Hizmetlerinden Yararlanan Kişi Sayısı						
A3H2E3	İBB Sağlık Birimlerinde Yaş, Engellilik, Etnisite, Cinsiyete Duyarlı Sağlığa Erişimin Sağlanması ve Ayrımcılığa Maruz Bırakılmadan Danışmanlık Hizmeti Verilmesi	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> Kadın Örgütleri Meslek Odaları STK'lar Üniversiteler
Gösterge: Sağlık Hizmeti Sunulan Yerlerde Sağlık Hizmetleri Memnuniyet Oranı Memnuniyet Anketlerinin Ayrımcılığı Sorgulayacak Şekilde Hazırlanma Oranı						
A3H2E4	Demans ve Alzheimer Hasta Yakınlarına, Bakıma Yönelik Eğitim, Psikolojik Destek ve Rehabilitasyon Hizmeti Verilmesi	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> Kadın Örgütleri Meslek Odaları STK'lar Üniversiteler
Gösterge: Psikolojik Destek ve Rehabilitasyon Hizmeti Verilen Demans ve Alzheimer Hasta Yakını Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A3H2E5	Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Kadın Personel Oranının Artırılması	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	• İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
Gösterge: Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Kadın Personel Sayısındaki Artış Oranı						
A3H2E6	Sağlıkta Eşitlik Etik Komisyonu'nun Kurulması	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	
Gösterge: Sağlıkta Eşitlik Etik Komisyonu'nun Kurulma Oranı						

Hedef 3 - Kadınların Sağlıklı Yaşam ve Sağlık Hizmetlerine Yönelik Farkındalığını Artırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A3H3E1	Kadın Sağlığı ve İlk Yardım Eğitimlerinin Verilmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• İtfaiye Dairesi Başkanlığı • Sağlık Dairesi Başkanlığı	• Kadın Örgütleri • STK'lar • Meslek Odaları • Üniversiteler
Gösterge: İlk Yardım Eğitimi Hizmetinden Faydalanan Kişi Sayısı Kadın Sağlığı Eğitimi ve Semineri Hizmetinden Faydalanan Kişi Sayısı						
A3H3E2	Yeni Doğan ve Gebelik Konusunda Danışmanlık Hizmeti Verilmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	Sağlık Dairesi Başkanlığı	• İl Sağlık Müdürlüğü • Kadın Örgütleri • STK'lar • Meslek Odaları • Üniversiteler
Gösterge: İstanbul Bebek Hizmetinden Faydalanan Aile Sayısı						
A3H3E3	Güvenli Gıda Tüketimi Konusunda Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Bilgilendirme Çalışmaları Yapılması	Rutin	Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Tarım ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	• Sağlık Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	• İl Sağlık Müdürlüğü • Kadın Örgütleri • STK'lar • Meslek Odaları • Üniversiteler
Gösterge: Güvenli Gıda Tüketimi Konusunda Bilgilendirilen Kadın ve Çocuk Sayısı Gıda Okur-Yazarlığı Eğitimi Verilen Kadın Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A3H3E4	İklim Değişikliğinin İnsan Sağlığına Doğrudan ve Dolaylı Etkileri Konusunda Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Bilgilendirme Çalışmaları Yapılması	Rutin	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	İklim Değişikliği Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Sağlık Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> İl Millî Eğitim Müdürlüğü İl Sağlık Müdürlüğü Kadın Örgütleri STK'lar Meslek Odaları Üniversiteler
Gösterge: İklim Değişikliğinin İnsan Sağlığına Etkileri Konusunda Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Yapılan Bilgilendirme Çalışmalarında Ulaşılan Kişi Sayısı						
A3H3E5	Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar (HIV, HPV, Bel Soğukluğu vb.) Konusunda Bilgilendirme ve Farkındalık Çalışmalarının Yapılması	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı Sağlık Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> STK'lar İl Sağlık Müdürlüğü
Gösterge: Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar Konusunda Verilen Bilgilendirme Hizmetinden Faydalanan Kişi Sayısı						

Askıda
Fatura!

TEMA
4

YOKSULLUK

4.4. Yoksulluk

Yapılan görüşmelerde, yoksulluğa toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle bakmanın İstanbul'da kent yoksulluğu ile mücadele etmenin ayrılmaz bir parçası olduğu görüşü öne çıkmıştır. Bu alanda geliştirilen önerileri şu üç çözüm başlığı altında özetlemek mümkündür: Sosyal desteklerin farklı kadınlık durumlarını gözeterek erişilebilir ve kapsayıcı kılınması, ilgili birimlerin personel ve yöneticilerinin kadınların farklılaşan ihtiyaçları ve toplumsal cinsiyet eşitliği temelli sosyal politika konusunda güçlendirilmesi, yoksulluğun nesilden nesile aktarılmasının önüne geçecek eğitim, istihdam ve gelir desteklerinin sağlanması.

Öncelikle kadın yoksulluğunu derinleştiren teknolojiden yoksunluk, engellilik, yaşlılık, bakım yükü vb. faktörlerin aynı zamanda kadınların sosyal destek mekanizmalarından dışlanmalarına da sebep olduğu vurgulanmıştır. Bu nedenle mahallelerde ücretsiz Wi-Fi alanlarının, kadın dostu kamusal mekânların; park, durak, sosyal tesis, Enstitü İstanbul İSMEK, İSADEM ve İSEM gibi merkezlerin yaygınlaştırılması talep edilmiştir. Özellikle dezavantajlı mahallelerdeki haberleşme ve iletişim ihtiyaçlarının tespit edilmesi ve iyileştirilmesinin bu mahallelerde şiddetle mücadelenin önemli bir parçası olduğu belirtilmiştir. Söz konusu mahallelerde cep telefonu, telefon hattı, internet ve televizyon erişimi olmayan kadınların tespit edilmesinin ve bu ihtiyaçların karşılanmasının kadınların sosyal destek mekanizmalarına erişmesi için oldukça önemli olduğu yinelenmiştir. Ayrıca bu mahallelerde yapılacak ihtiyaç tespitlerinde, engelli kadınların erişim kısıtlılıklarının da gözetilmesi gerektiği sık sık hatırlatılmıştır.

Diğer yandan, sosyal inceleme personelinin hane ziyaretlerinde çok yönlü analiz yapabilmesi için gerekli becerileri kazanması, sosyal yardım kriterlerini karşılamayan kadın yoksulluğu hallerinin de kapsanacağı bir sosyal destek sisteminin oluşturulması için sosyal yardım/destek koşullarının yeniden gözden geçirilmesi, özellikle salgın vb. kriz durumlarında yaşanan mağduriyetlerin önüne geçilmesi, görüşmelerde dile getirilen öneriler arasındadır. Ayrıca İstanbul'da yoksulluğun temel ihtiyaçlara erişimden yoksunluk olarak yaşanmaması için barınma ve gıda gibi temel ihtiyaçların karşılanacağı güvencesinin verilmesi ve bu güven duygusunun kent yoksulları arasında yayılması için iletişim çalışmalarının yapılması talep edilmiştir. Örneğin; öğrenci evlerine ücretsiz Hamidiye Su desteği sağlanması, temel ihtiyaçlar sorununa yönelik kolayca atılabilecek somut adımlardan biri olarak önerilmiştir.

Temel ihtiyaçlardan yoksun kalmama güvencesinin göçle gelen yoksulları, göçmen kadın ve çocukları da kapsamayı, yoksulluğun nesilden nesile aktarılmasının önüne geçmenin en etkili yollarından biri olan eğitime devamlılığın özellikle göçmen kız çocukları için desteklenmesi, göçmen çocukların belediye merkezlerinden ekstra ücretsiz kurslara erişebilmesi, özellikle bu alanda çalışan sivil toplum kuruluşlarınca sık sık dile getirilmiştir. Yine göçmen kadın ve kız çocuklarının hizmetlere erişimini kısıtlayan ve yoksulluğu derinleştiren dil bariyeri gözetilerek periyodik olarak düzenlenecek çok dilli eğitimlerde hak ve hizmetlere dair bilgilendirme yapılması, sosyal desteklere başvuru imkânı olmayan göçmen kadınlara doğrudan başvuru imkânı sağlanması gerektiği belirtilmiştir. Başta göçmen çocuklar olmak üzere, çalışmaya zorlanan ve dilendirilen çocukların takip edilmesi, çocuk işçiliği ile mücadele için bütüncül ve çocuğun üstün yararı ilkesi temelinde çözümler üretebilecek sosyal destek mekanizmalarının oluşturulması, bu alanda dile getirilen diğer öneriler arasındadır. Ayrıca yapılan görüşmelerde temel eğitime erişemeyen çocukların tespit edilmesi, okula devam etmelerinin sağlanması ve Okul Sosyal Hizmeti modeli ile düzenli olarak takip edilmesi talep edilmiştir. Son olarak, özellikle kadın örgütleri ile yapılan görüşmelerde, üniversite öğrencisi kadınlara akademik başarı kriterinden bağımsız eğitim desteği verilmesi gibi performans odaklı olmayan toplumsal cinsiyet eşitliği temelli sosyal politikalar üretilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir.

Amaç 4: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Perspektifi ile Mekanizmalar Geliştirerek Yoksullukla Mücadele Etmek

Tablo 4: Yoksulluk Alanına İlişkin Eylemler

Hedef 1 - Kadın Yoksulluğu ile Mücadele için Gerekli Düzenlemeleri Yapmak ve Mekanizmaları Geliştirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A4H1E1	Mahalle Evleri Çalışmalarında Kadın Yoksulluğunu Tespit ve Sosyal Destek Odaklı Çalışmalar Sunulması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı • Sağlık Dairesi Başkanlığı	Muhtarlıklar
Gösterge: Mahalle Evleri Aracılığıyla Ulaşılan Kadınlar İçinde Sosyal Desteklerden Yararlananların Oranı						
A4H1E2	Tüm İBB Meydan, Park ve Bahçelerinde Ücretsiz Wi-Fi Hizmetinin Sunulması	Rutin	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	Elektronik Sistemler Şube Müdürlüğü	• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı • Fen İşleri Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
Gösterge: Ücretsiz Wi-Fi Erişimi Sağlanan Park ve Bahçe Oranı Ücretsiz Wi-Fi Erişimi Sağlanan Meydan Oranı						
A4H1E3	Kadınların Kent İçi Ulaşım Erişimlerini Artıracak Önlemler Geliştirilmesi	Rutin	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Toplu Ulaşım Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• STK'lar • Kadın Örgütleri • İETT
Gösterge: Ücretsiz Ulaşım Kartından Faydalanan Kadın Sayısı						
A4H1E4	Eğitim Yardımlarının Kız Öğrencilerin Sosyoekonomik Durumunun Öncelikli Olarak Göz Önünde Bulundurulacak Şekilde Yapılandırılması	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü		
Gösterge: "Sen Oku Diye" Eğitim Desteğinden Faydalanan Kız Çocuk Sayısı "Genç Üniversiteli" Desteği Almaya Hak Kazanan Kadın Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A4H1E5	Engelli ve Engellilere Bakım Sağlayan Kadınların Farklılaşan İhtiyaçlarına Özel Hizmet Çözümleri Geliştirilerek Hizmetlere Erişimlerinin Artırılması	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Engelliler Şube Müdürlüğü		<ul style="list-style-type: none"> •Kadın Örgütleri •STK'lar
Gösterge: Engelli ve Engellilere Bakım Sağlayan Kadınların Farklılaşan İhtiyaçlarına Yönelik Çeşitlendirilmiş Hizmet Havuzu Oluşturulma Oranı Hizmet Havuzundan Faydalanan Kadın Engelli ve Bakım Sağlayan Kadın Sayısı						

Hedef 2 - Sosyal Politikalar Alanındaki Hizmetleri Güçlendirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A4H2E1	Sosyal İnceleme Personeline Yönelik Hizmet İçi Eğitimin İçeriğine Toplumsal Cinsiyet ve Ayrımcılık (Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet, Taciz, Ensest, Engellilik, İstihdam, Eğitim vb.) Alanlarının Eklenmesi	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> •STK'lar •Üniversiteler
Gösterge: Toplumsal Cinsiyet ve Ayrımcılık (Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet, Taciz, Ensest, Engellilik, İstihdam, Eğitim vb.) Eğitim Programından Geçen Sosyal İnceleme Personeli Oranı						
A4H2E2	SEDEP Programının Geliştirilerek, Sistem Mezuniyeti ile Entegrasyonunun Tamamlanması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> •Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı •İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı 	
Gösterge: SEDEP Programının Sistem Mezuniyeti ile Entegre Edilme Çalışmasının Tamamlanma Oranı						
A4H2E3	Derin Yoksulluk Koşulları Gözetilerek Sosyal İnceleme Çalışmalarında Sigortalıların da Sosyal Destekten Yararlanmasının Sürdürülmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü		
Gösterge: Sosyal Desteklerden Yararlanan Sigortalı Kişi Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A4H2E4	İBB'nin Çeşitli Birimlerinden Sahada Çalışma Yürüten Personeline Yönelik Vaka Yönlendirme Uygulaması Geliştirilerek Acil İhtiyaç Durumunda İç veya Dış Paydaşlara Yönlendirme Yapabilmesi	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	• Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü • İl Emniyet Müdürlüğü • Muhtarlıklar • İlçe Belediyeleri
Gösterge: (Sosyal Hizmetlere Yönelik) Vaka Yönlendirme Uygulamasının Tamamlanma Oranı						
A4H2E5	Sosyal İnceleme Yapılacak Hane Sayısının Çeviri Desteği Alınarak Artırılması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü		• STK'lar • Uluslararası Kuruluşlar
Gösterge: Sosyal İncelemeler Sırasında Çeşitli Dillerde Sunulan Tercüme Desteği ve Hizmet Sayısı						
A4H2E6	Kadın Yoksulluğu Başta Olmak Üzere Yoksullukla Mücadele için Kapsamlı Bir Çalışma Programı Yapılması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Uluslararası Kuruluşlar
Gösterge: Kadın Yoksulluğu ve Yoksullukla Mücadele Çalışma Programının Hazırlanma Oranı						

Hedef 3 - Çocuk Yoksulluğunu Ortadan Kaldıracak Etkin ve Sürdürülebilir Politikalar Oluşturmak, Mekanizmaları Geliştirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A4H3E1	İhtiyaç Sahibi Çocuklar için Tablet, Eğitim Seti, Kırtasiye Yardımı gibi Desteklerin Sürdürülmesi ve Geliştirilmesi	Rutin	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> • Muhtarlıklar • İlçe Belediyeleri • STK'lar
Gösterge: Eğitim Seti Desteğinden Yararlanan İhtiyaç Sahibi Çocuk Sayısı İhtiyaç Sahibi Çocuklara Dağıtılan Tablet Sayısı						
A4H3E2	Kütüphane, Mahalle Evi gibi Belediyenin Çeşitli Merkezlerinin Çocukların Ders Çalışabilecekleri Alanlar Olarak da Kullanılması	Rutin	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı 	
Gösterge: Çocuklar için Açılan Ders Atölyesi Sayısı						
A4H3E3	İlgili Kurumlarla İş Birlikleri Geliştirerek Okul Gıda Programının Uygulanması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Gösterge: "Beslenme Desteği Projesi" Kapsamında Dağıtılan Beslenme Paketi Sayısı						
A4H3E4	SEDEP ile Tespit Edilen Çocuk İşçiliği Riski Bulunan Ailelere Yönelik Sosyal ve Ekonomik Güçlendirme Mekanizmalarının Geliştirilmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	MEB
Gösterge: Çocuk İşçiliği Riski Bulunan ve Bu Kapsamda Bildirimi Yapılan Aile Sayısı						
A4H3E5	Mahalle Evleri'nde Ebeveynler ve Çocukların Düzenli Katılımını Teşvik Edici Okula Yardımcı Etkinlikler Düzenlenmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> • Kültür Dairesi Başkanlığı • Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı 	
Gösterge: Mahalle Evleri'nde Düzenlenen Okula Yardımcı Etkinliklerden Yararlanan Çocuk Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A4H3E6	İSADEM'lerde Ebeveynler ve Çocukların Düzenli Katılımını Teşvik Edici Okula Yardımcı Etkinlikler Düzenlenmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• Kültür Dairesi Başkanlığı • Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı	
Gösterge: Düzenlenen Okula Yardımcı Etkinlik Hizmeti Sayısı						
A4H3E7	Okula Kaydı Olmayan Çocukların Sosyal İnceleme ve Hane Ziyaretleri ile Tespit Edilerek Bildirilmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	• Emniyet Çocuk Şube Müdürlüğü • Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü • Muhtarlıklar
Gösterge: Tespit Edilerek Okula Geri Dönmesi Sağlanan Çocuk Sayısı						

Hedef 4 - Mülteci Kadın ve Kız Çocuklarının Sosyal ve Kültürel Yaşama Katılımını Desteklemek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A4H4E1	Göçmen ve Mültecilerin Kentin Kültürel ve Tarihi Alanlarını, Sunulan Hizmetleri ve Güncel Etkinlikleri Bulabilecekleri Çok Dilli Kent Haritasının Hazırlanması	2024	Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı	Kültürel Miras Koruma Şube Müdürlüğü	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • İl Göç İdaresi
Gösterge: Çok Dilli Kent Haritasının Hazırlanma Oranı						
A4H4E2	Kültürel ve Sanatsal Etkinliklerin Çok Dilli ve Kapsayıcı Bir Biçimde Sunulması	Rutin	Kültür Dairesi Başkanlığı	Kültürel Etkinlikler Şube Müdürlüğü	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	STK'lar
Gösterge: Çok Dilli Sunulan Kültürel ve Sanatsal Etkinliklerin Oranı						
A4H4E3	Mültecilere Yönelik Danışmanlık Hizmetlerinin Geliştirilmesi	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü		• STK'lar • Uluslararası Kuruluşlar • İl Göç İdaresi
Gösterge: Danışmanlık Desteği Verilen Mülteci Sayısı						

TEMA 5

BARINMA VE KONUT

4.5. Barınma ve Konut

Yapılan görüşmeler sonucunda, barınma ve konut alanında öne çıkan öneriler; herkes için elverişli koşullarda barınma ve konut hakkının tesis edilmesi, bu hakkın savunulması ve hem kişilerin hayatlarında yeni ihtiyaçlar doğuran kriz dönemleri hem de Covid-19 gibi toplumun içinden geçtiği kriz dönemleri gözetilerek alternatif çözümler üretilmesi olarak özetlenebilir. Bunun için öncelikle İstanbul'da barınma ihtiyacına yönelik çok boyutlu bir araştırma ve veri çalışmasının yapılması, temel sorun ve önceliklerin tespit edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Özellikle yoğun nüfuslu ve dezavantajlı bölgelerde yaşayan kadınlara barınma desteğinin sağlanması; yalnız ebeveyn, yalnız yaşayan, engelli, yaşlı, evden atılan ya da ev içi şiddet nedeniyle evden ayrılmak zorunda kalan, cezaevinden çıkan kadınlara ve göçmen kadınlara öncelik verilmesi, bu kişilere belediye konutlarından uygun fiyata kiralık konut için kota ayrılması bu alanda sunulan bazı önerilerdir. Ayrıca kadınların dönüşümlü kaldığı geçici barınma olanaklarının sağlanması, acil durumlar için günlük kiralanılan ve kadınların bir arada yaşayabileceği kadın dostu mekânların planlanması, can güvenliği tehdidi olmasa dahi sığınak ve yetiştirme yurtlarından ayrılan kadınlar için güvenli ve özgür alanlar olacak yaşam evlerinin açılması, şiddet veya şiddet tehdidi altında olan kadınlara kira desteği sağlanması, sığınaklarda kalma şartını sağlamayan 12 yaş üstü erkek çocuğu olan kadınlara uygun dayanışma evlerinin oluşturulması, kadınların sadece yoksulluk sebebiyle geçici olarak ikamet edebilecekleri sosyal evlerin açılması, cezaevinden çıkan, İstanbul'a tedavi amacıyla gelen veya yurda giriş saatini kaçıran kadınlara geçici barınma desteği verilmesi talep edilmiştir.

Tüm bu öneriler, insanların şehrin dışındaki spor merkezlerinde toplu olarak barındırıldığı, dolayısıyla kişilerin farklılaşan ihtiyaçlarını göz ardı eden modelden farklı bir perspektife işaret etmektedir. Şehrin merkezinde açılacak esnek ama güvenli kız öğrenci yurtları; kadınlara öncelik veren, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve anayasanın eşitlik ilkesi gereğince ayrımcılıktan uzak belediye misafirhanelerinin açılması yapılan görüşmelerde öne çıkan diğer öneriler arasındadır. Görüşülen kişi ve kurumlarca söz konusu hak ihlallerinin kentsel dönüşüm süreçlerinde de çok yoğun bir şekilde yaşandığı hatırlatılmış, yerinde kentsel dönüşümle mahalle sakinlerinin (özellikle kadın ve çocukların) ihtiyaçlarının gözetilmesi ve yenileme çalışmasından sonra bu kişilerin mahallelerine geri dönmelerinin sağlanması talep edilmiştir. Son olarak, nasıl ki şiddet, boşanma ve işsizlik gibi durumlar kişilerin barınma hakkını tehdit ediyorsa salgın gibi toplumsal kriz dönemlerinin de barınma ve konut hakkı bakımından hane ekonomileri üzerinde yıkıcı etkisinin olduğu vurgulanmış; bu süreçlerde özellikle yalnız anneler, yalnız yaşayan kadınlar ve geçici olarak desteklenmeye ihtiyaç duyan kadınlara aynı ve nakdi yardımların daha fazla sunulması önerilmiştir.

Amaç 5: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Sosyal Adalet Temelinde Sağlıklı Barınma Hakkına Tam Erişim Sağlamak

Tablo 5: Barınma ve Konut Alanına İlişkin Eylemler

Hedef 1 - Elverişli Koşullarda Konut ve Barınma Hakkını Herkes için Tesis Etmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A5H1E1	Yaşam Koşullarına Uygun Olmayan ve Deprem Riski İçeren Konut Alanlarının Belirlenmesi	Rutin	Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı	İstanbul Şehircilik Atölyesi Şube Müdürlüğü	• İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı • Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı	• Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü • Meslek Odaları • İPA
Gösterge: Bina İnceleme Başvurularının Karşılama Oranı						
A5H1E2	Üretilen Sağlıklı, Dayanıklı ve Karşılabilir Konutlar için Kiracılar Belirlenirken Dar Gelirli ve Yalnız Ebeveyn, Engelli, Şiddete Maruz Bırakılan vb. Kadınlara Öncelik Verilmesi	Rutin	Emlak Yönetimi Dairesi Başkanlığı	Mesken Şube Müdürlüğü	• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• STK'lar • İPA
Gösterge: Üretilen Konutlarda Kadınlara Kiraya Verilen Konut Oranı						
A5H1E3	Sosyal Konut Projelerinin Geliştirilmesi	Rutin	Emlak Yönetimi Dairesi Başkanlığı	Mesken Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
Gösterge: Yeni Yapılan Sosyal Konut Sayısı						
A5H1E4	Üretilen Sağlıklı, Dayanıklı ve Karşılabilir Konutlar için Mülk Sahipleri Belirlenirken Yalnız Ebeveyn, Engelli, Şiddete Maruz Bırakılan vb. Kadınlara Öncelik Verilmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		• Emlak Yönetimi Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• STK'lar • İPA
Gösterge: Konut Mülkiyeti için Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Tarafından Yazısı Yazılan Kadın Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A5H1E5	Pandemi, Afet, Şiddet, Kriz vb. Acil İhtiyaçlar Durumunda Konutların Barınmaya Açılması Yönünde Esnek Uygulamaların Hayata Geçirilmesi için Protokoller Yapılması	2024	Emlak Yönetimi Dairesi Başkanlığı	Mesken Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	
Gösterge: Pandemi, Afet, Şiddet, Kriz vb. Acil İhtiyaçlar Durumunda Konutların Barınmaya Açılması Yönünde Gerçekleştirilen Protokol Sayısı						
A5H1E6	Başta Evsizlere Yönelik Olmak Üzere, Bütüncül Sosyal Politikalarla Desteklenen, Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Misafirhane ve Geçici Barınma Merkezlerinin Açılması	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı	İstanbul Darülaceze Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> •STK'lar •İlçe Belediyeleri
Gösterge: Evsizler Misafirhanesi ve Geçici Barınma Merkezi Sayısı						
A5H1E7	Barınma Hakkı Konusunda Bilgilendirici Çok Dilli Materyallerin Geliştirilmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	
Gösterge: Barınma Hakkı Konusunda Oluşturulan Çok Dilli Bilgilendirici Materyal Sayısı						
A5H1E8	Mahalle Evleri'nde ve İBB'nin İlgili Alanlarında Barınma Hakkı Konusunda Eğitimlerin ve Farkındalık Artıran Etkinliklerin Düzenlenmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> •Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı •İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> •STK'lar •Meslek Odaları
Gösterge: Barınma Hakkı Konusunda Farkındalık Yaratmak için Düzenlenen Etkinlik Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A5H1E9	Toplumsal Cinsiyete Duyarlılık Perspektifi ile Öğrenci Yurtlarının Açılması	2024	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	•STK'lar •Kadın Örgütleri

Gösterge: Hizmete Açılan Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Yurt Sayısı

A5H1E10	Yalnız Ebeveyn Kadınlar Başta Olmak Üzere Barınmaya Yönelik Ayni-Nakdi Destek Sağlanması	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü		•İlçe Belediyeleri •STK'lar •Muhtarlıklar
---------	--	-------	-------------------------------------	---------------------------------	--	---

Gösterge: Barınmaya Yönelik Ayni ve/veya Nakdi Destek Sağlanan Yalnız Ebeveyn Kadın Sayısı

Hedef 2 - Kapsayıcılık ve Katılım Temelli Sürdürülebilir Yerde Dönüşüm Politikalarını Geliştirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A5H2E1	Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Katılımcı Bir Süreçle Belirlenmiş Kapsayıcı Kentsel Dönüşüm Stratejilerinin Oluşturulması	2024	Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı	Kentsel Dönüşüm Şube Müdürlüğü	•İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı •İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	•Kadın Örgütleri •STK'lar •Meslek Örgütleri

Gösterge: Oluşturulan İrtibat Noktalarına Başvuran Kadın Oranı

A5H2E2	Kentsel Dönüşümün Bölgede Yaşayanların İhtiyaçlarının Eşit Katılım ile Belirlendiği Hazırlık Sürecinin İşletilmesi	2024	Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı	Kentsel Dönüşüm Şube Müdürlüğü	•İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı •Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	•İlçe Belediyeleri •STK'lar •Muhtarlıklar
--------	--	------	--	--------------------------------	---	---

Gösterge: Kentsel Dönüşüm Bölgelerinde, Hazırlık ve Planlamada İşletilen Katılımcı Süreçlere Dahil Olan Kadın Oranı

TEMA 6

EKONOMİK GÜÇLENME VE İSTİHDAM

4.6. Ekonomik Güçlenme ve İstihdam

Yapılan görüşmeler sonucunda, ekonomik güçlenme ve istihdam alanında öne çıkan öneriler şu çözüm başlıkları ile özetlenebilir: Belediye içerisinde eşitlikçi ve kadınların farklılaşan ihtiyaçlarını gözeten istihdam politikalarını tesis etmek; belediyenin istihdam alanında doğrudan ve dolaylı hizmet veren merkezlerini eşitlikçi ve istihdam yaratıcı bir şekilde yeniden düzenlemek; kadın kooperatifleri, kadın girişimciler, ev işçileri, kırsal mahallelerde tarım işçiliği yapan kadınlar, beyaz yakalı kadınlar ve küçük üreticiler başta olmak üzere kadınlar için sürdürülebilir, iş yaşam dengesinin sağlandığı ve güvenceli istihdamı desteklemek.

Öncelikle, belediye içerisindeki istihdam politikalarının toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifi ile oluşturulması, geleneksel olarak erkeklere atfedilen iş alanlarında kadın istihdamının desteklenmesi, kadın yönetici sayısının artırılması, kadın istihdamının %50'ye çıkarılması ve bu hedefin bir tutum belgesi ile kurumsallaştırılarak iştirakler ve iş birliği yapılan kurumların önüne koyulması talep edilmiştir. Ayrıca çalışanlar için kreş desteği, süt sağma odaları ve güvenceli bir şekilde esnek çalışma imkânı sağlanması, gece mesaisine kalan kadınlar için ekstra güvenlik önlemlerinin alınması, kadın çalışanların kariyerlerini destekleyecek hizmet içi eğitim fırsatlarının artırılması, ihalelerde kadın tedarikçilere teşvik uygulanması, eşit değerde işlerde çalışan kadın ve erkeklerin eşit ücret almasının garanti altına alınması, işe alım süreçlerinde anayasanın eşitlik ilkesi gereğince ayrımcılığa maruz kalmanın önüne geçilmesi öne çıkan diğer talepler arasındadır.

Diğer yandan, Enstitü İstanbul İSMEK içeriklerinin hem geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini pekiştirmeyecek hem de piyasanın ihtiyaçlarına cevap vererek istihdam yaratacak şekilde yeniden düzenlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Örneğin; evden çalışmak zorunda olan veya bunu tercih eden kadınlar için dijital araç ve programlar üzerine eğitimlerin verilmesi önerilmiştir. Özellikle kurslara katılan kadınlar için takip sisteminin kurulması ve etki analizlerinin yapılması gerektiğinin altı çizilmiş, mesleki eğitimin kadınların istihdam edilebilirliklerini artıracak diğer fırsatlarla (özgeçmiş hazırlama eğitimi, staj olanakları, iş görüşmesi danışmanlığı vb.) güçlendirilmesi talep edilmiştir. Ancak kadınların çalışma hayatına katılımı için istihdam edilebilirliklerini artırmak ve onlara iş sağlamak yeterli değildir, bunlarla birlikte erişilebilir kurumsal bakım hizmetlerinin de sunulması gerekmektedir.

Yapılan görüşmelerde, farklı programlar ile farklı bakım ihtiyaçlarına cevap veren alternatiflerin yaratılmasının kadın istihdamını dolaylı olarak destekleyeceğinin altı çizilmiştir. Ayrıca özel sektörde kadın istihdamını teşvik için "Mor Bayrak" benzeri uygulamaların hayata geçmesi ve vergi indirimlerinin yapılması önerilmiştir; Kamu Yararına Çalışma Uygulaması gibi kadın istihdamını artırmayı ve kadınların bakım yükünü azaltmayı aynı anda başarabilen modellerin tatbik edilmesinin de mümkün olduğu, bu model ile uzun süre iş gücü piyasası dışında kalmış kadınların bir ön eğitime tabi tutularak bakım sektöründe istihdam edilebileceği iletilmiştir.

Tüm bunların yanı sıra, dezavantajlı mahallelerde kadınlar için üretim alanlarının açılması, özellikle yoksul ve göçmen kadınlar için sürdürülebilir iş modellerinin geliştirilmesi, beyaz yakalı kadınlardan kentsel tarımda çalışan veya küçük üretim yapan kadınlara kadar tüm kadınlar için istihdamı destekleyici mekân ve malzemelerin sunulması, üretici pazarlarda gelir kazanabilmeleri için kadın üreticilere ulaşım desteği verilmesi ve bakım hizmeti sunulması gerektiği görüşmelerde çokça dile getirilen talepler arasındadır. Ayrıca özellikle kriz dönemlerinde, İBB'ye ait arazilerin kadın üreticilere açılması ve kadın girişimcilere iş yeri ruhsatında indirim yapılması da atılabilecek somut adımlar olarak iletilmiştir. Yapılan görüşmelerde öne çıkan bir diğer talep ise Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve anayasanın eşitlik ilkesi gereğince iş gücü piyasasından dışlanmış kişilerin istihdamının desteklenmesidir. Sadece istihdamdan dışlananların istihdamının desteklenmesi değil, kayıt dışı çalışan ev işçisi kadınlar için kamuoyuna yönelik çalışmaların da yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Diğer yandan, kadın kooperatiflerinin idari ve ekonomik açıdan sürdürülebilirliklerinin desteklenmesi, bu doğrultuda kadın kooperatiflerine mekân ve kaynak sağlanması, belediyeye ait hizmet merkezlerinde ve diğer kamusal alanlarda alan açılması, belediyenin mal ve hizmet alımlarında öncelik verilmesi, belediyeye ait park, büfe ve çay bahçelerinin işletilmesine fırsat verilmesi, her mahallede kadın üreticiler için satış alanı oluşturulması talep edilmiştir. Son olarak, Kadın Kooperatifleri İletişim ve Dayanışma Ağı'nın kurulması ile kooperatiflerin birbirinin pazarı olmasının desteklenebileceği veya tüketiciye daha kolay ulaşmalarının sağlanabileceği vurgulanmıştır.

Amaç 6: Kadınların Farklı Koşullarından ve Çeşitliliğinden Kaynaklanan İhtiyaçları Gözetilerek, Ekonomik Güçlenmelerini Sağlamak

Tablo 6: Ekonomik Güçlenme ve İstihdam Alanına İlişkin Eylemler

Hedef 1 - Belediyenin İstihdam Politikalarında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Perspektifini Geliştirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A6H1E1	Çalışanlar İçinde Kadın Personel Oranının %50 Eşitlik Sağlanıncaya Dek Her Yıl Belirli Oranda Artırılması	Rutin		İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	
Gösterge: Birimlere Göre Kadın Personel Oranı						
A6H1E2	Belediye Hizmet Binalarında Kreş/Çocuk Etkinlik Merkezi vb. Açılması	Rutin	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı		• İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	Sendikalar
Gösterge: Belediye Hizmet Binalarında Açılan Kreş/Çocuk Etkinlik Merkezi Sayısı Belediye Hizmet Binalarında Açılan Kreş/Çocuk Etkinlik Merkezi'nden Faydalanan Personel Sayısı						
A6H1E3	Belediye Hizmet Binalarında Uygun Mekanların, Buzdolabı Eklenmiş Süt Sağma ve Emzirme Odası Olarak Kullanıma Kazandırılması	2024	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı		• İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	Sendikalar
Gösterge: Hizmet Binalarında Var Olan Süt Sağma/Emzirme Odalarından Standartlara Uygun Hale Getirilenlerin Oranı						
A6H1E4	Kadın Personele Liderlik Eğitimi Verilmesi	Rutin	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Eğitim Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• STK'lar • Sosyal Girişimciler • Üniversiteler
Gösterge: Liderlik Eğitimi Verilen Kadın Personel Oranı						
A6H1E5	Belediyede Çalışma Koşullarının Engellilere Uygun Düzenlenip Düzenlenmediğinin Denetlenmesi	Rutin	Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı	Üstyapı Projeler Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• STK'lar • Üniversiteler • Sendikalar
Gösterge: Erişilebilirlik Kılavuzuna Göre Yapılan Denetim Sayısı						

Hedef 2 - Kadın İstihdamının Önündeki Engelleri Kaldıracak Araçları Geliştirerek Kadın İstihdamını Artırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A6H2E1	Enstitü İstanbul İSMEK Aracılığıyla Kadınlara Teknoloji Okur-Yazarlığı Eğitimleri Verilmesi	Rutin	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Hayat Boyu Öğrenme Şube Müdürlüğü		<ul style="list-style-type: none">• STK'lar• Sosyal Girişimciler• Üniversiteler
Gösterge: Teknoloji Okur-Yazarlığı Eğitim Programına Katılan Kadın Sayısı Enstitü İstanbul İSMEK'te Teknoloji Okur-Yazarlığı Alanında Verilen Eğitim Programı Sayısı						
A6H2E2	Bölgesel İstihdam Ofisleri Aracılığıyla Kadın İstihdamının Teşvik Edilmesi/Desteklenmesi	Rutin	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Kalite ve Yönetim Sistemleri Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">• Sosyal Girişimciler• Özel Sektör
Gösterge: İstihdama Yönelik Bölgesel İstihdam Ofisleriyle Özgeçmiş Bilgilerini Paylaşan Kadın Sayısı						
A6H2E3	İstihdamı Sağlanan Kadınların İş Takibinin Yapılmasını Sağlayacak Mekanizmanın Geliştirilmesi	2024	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Kalite ve Yönetim Sistemleri Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">• Sosyal Girişimciler• Özel Sektör
Gösterge: İstihdamı Sağlanan Kadınların İş Takibinin Yapılmasını Sağlayacak Mekanizmanın Tamamlanma Oranı						
A6H2E4	Enstitü İstanbul İSMEK'te Kadınlara Kariyer Destek Eğitimleri Verilmesi	Rutin	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Hayat Boyu Öğrenme Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">• Kadın Örgütleri• STK'lar• Sosyal Girişimciler• Üniversiteler• Meslek Odaları• Sendikalar
Gösterge: Kariyer Destek Eğitim ve Seminerlerine Katılan Kadın Sayısı Enstitü İstanbul İSMEK'te Kariyer Destek Eğitimi Programı Sayısı						
A6H2E5	Kadınların Sosyoekonomik Durumlarına İlişkin Araştırma Yapılması	2023	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none">• İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı• İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none">• İPA• STK'lar• Sosyal Girişimciler• Üniversiteler
Gösterge: Kadınların Sosyoekonomik Durumlarına İlişkin Yapılan Araştırma Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A6H2E6	İBB'deki Kadın İstihdamı Verilerinin Düzenli Olarak Tutulması	Rutin	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	İnsan Kaynakları Şube Müdürlüğü	• Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• İPA • STK'lar • Sosyal Girişimciler • Üniversiteler
Gösterge: Kadın İstihdamı Envanteri'nin Güncellenme Oranı						
A6H2E7	Kadınlara İstihdam Sağlamak için Danışmanlık Hizmeti Verilmesi	Rutin	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Kalite ve Yönetim Sistemleri Şube Müdürlüğü		• Özel Sektör • Sosyal Girişimciler • Meslek Odaları • Sendikalar
Gösterge: İstihdama Yönelik Kadınlara Verilen Danışmanlık Hizmeti Sayısı						
A6H2E8	Staj İmkânı Sağlananlar İçinde Kadın Oranının %50 Eşitlik Sağlanıncaya Dek Her Yıl Belirli Oranda Artırılması	2024	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	İnsan Kaynakları Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	Özel Sektör
Gösterge: Staj İmkânı Sağlanan Kadın Oranı						
A6H2E9	Sanatın Çeşitli Alanlarından Kadın Sanatçıları Teşvik Edecek, Destekleyecek Uygulamaların Hayata Geçirilmesi	Rutin	Kültür Dairesi Başkanlığı		Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	• Meslek Odaları • Sendikalar
Gösterge: Desteklenen Kadın Sanatçı Sayısı						

Hedef 3 - Kadın Kooperatifçiliği ve Kadın Girişimciliğini Desteklemek ve Güçlendirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A6H3E1	Kadın Kooperatifleri ile Ortak İş Modeli Geliştirilmesi	Rutin	Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Tarım ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> •İstanbul Gönüllüleri •Kadın Kooperatifleri •Uluslararası Kuruluşlar
Gösterge: Kadın Kooperatifleri ile Geliştirilen İş Modeli Sayısı						
A6H3E2	Göçmen Kadınların Kooperatiflere Katılımının Desteklenmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> •Kadın Kooperatifleri •Uluslararası Kuruluşlar
Gösterge: Kooperatiflere Dahil Olan Göçmen Kadın Sayısı						
A6H3E3	Kadınların Girişimcilik Alanında Desteklenmesi ve Güçlendirilmesi	Rutin	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Hayat Boyu Öğrenme Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> •Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı •Satınalma Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> •STK'lar •Sosyal Girişimciler •Meslek Odaları •Sendikalar
Gösterge: Enstitü İstanbul İSMEK'te Girişimcilik Eğitim Programına Katılan Kadın Sayısı						
A6H3E4	Ürünlerini Geliştirme İmkânı Sağlamak için Kadınların İlgili Uzmanlar ile Buluşturulması	Rutin	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Hayat Boyu Öğrenme Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> •Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı •İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> •Kadın Örgütleri •Özel Sektör •İPA
Gösterge: Kadınlarla Uzmanların Bir Araya Getirildiği Buluşma Sayısı						
A6H3E5	Kadınların Üretim Yapabilmesi için Teknik Destek Sağlanması	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> •STK'lar •Sosyal Girişimciler •Meslek Odaları
Gösterge: Üretim Yapabilmeleri için Teknik Destek Sağlanan Kadın Sayısı						

Hedef 4 - İstanbul'un Kırsalında Yaşayan Üretici Kadınları Güçlendirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A6H4E1	Kırsalda Tarımsal Üretim Yapan Kadınların Talep ve İhtiyaçlarına Göre Eğitim Verilmesi	Rutin	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Hayat Boyu Öğrenme Şube Müdürlüğü	• Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Sosyal Girişimciler • Meslek Odaları • İlçe Belediyeleri • Muhtarlıklar
Gösterge: Kırsal Alanlarda Kadınlara Yönelik Verilen Eğitim Programı Sayısı Kırsal Alanlarda Verilen Eğitimlere Katılan Kadın Sayısı						
A6H4E2	Üretici Kadınların İhtiyaçlarının Tespit ve Analizinin Yapılması	2023	Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Tarım ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	• İPA • Meslek Örgütleri • Kadın Kooperatifleri
Gösterge: Üretici Kadınlara Yönelik Yapılan İhtiyaç Analizi Sayısı						
A6H4E3	Üretici Pazarlarında Kadın Üreticilerin Yer Almasının Sağlanması*	Rutin	Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Tarım ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• STK'lar • Sosyal Girişimciler • Meslek Odaları • İstanbul Gönüllüleri
Gösterge: Üretici Pazarlarında Yer Alan Kadın Üretici Sayısı						
A6H4E4	Gıda Alanında Kadınların Üreticiliğinin Güçlendirilmesi için Eğitim Verilmesi	Rutin	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Hayat Boyu Öğrenme Şube Müdürlüğü	Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Sosyal Girişimciler • Meslek Odaları • Muhtarlıklar • İlçe Belediyeleri
Gösterge: Gastronomi ve Mutfak Sanatları Alanında Verilen Eğitim Programı Sayısı						
A6H4E5	İBB'nin Ekime/Dikime Uygun Alanlarında, Kadınların Tarımsal Üretim Yapabilmesine Yönelik Projeler Geliştirilmesi	2024	Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Tarım ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • Emlak Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• İPA • İSKİ • STK'lar • Sosyal Girişimciler • Meslek Odaları
Gösterge: Kadınların Tarımsal Üretim Yapabilmeleri için Açılmış Alan Sayısı						

*"Yeni Üretici Pazarları Kurulması" eylemi 2022 yılı itibarıyla tamamlanmış olup 2023 yılı itibarıyla "Üretici Pazarlarında Kadın Üreticilerin Yer Almasının Sağlanması" şeklinde revize edilerek izlemeye alınmıştır.

Hedef 5 - Ev İşçileri Başta Olmak Üzere Güvencesiz Çalışan Kadınları Desteklemek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A6H5E1	Ev İşçisi Kadınların Hakları Konusunda Çok Dilli Kamu Spotu ve Görseller Hazırlanması	2024	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">•STK'lar•Sosyal Girişimciler•Meslek Odaları•Sendikalar
Gösterge: Ev İşçisi Kadınların Hakları Konusunda Hazırlanan Çok Dilli Kamu Spotu/Görseli Sayısı						
A6H5E2	Kadınlara Meslek Eğitimleri Vererek Beceri ve Kapasitelerinin Geliştirilmesi	Rutin	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Hayat Boyu Öğrenme Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">•STK'lar•Sosyal Girişimciler•Meslek Odaları•Sendikalar
Gösterge: Enstitü İstanbul İSMEK'te İstihdam Hedefli Mesleki Eğitim Programı Sayısı Enstitü İstanbul İSMEK'te İstihdam Hedefli Mesleki Eğitim Programına Katılan Kadın Sayısı						

yuvamız
İSTANBUL

MALTEPE KISA MOLA

TEMA
7

özgem

Okul Çevresindeki
Bireyler İçin Mola
**KISA
MOLA**

**KISA
MOLA**

BAKIM HİZMETLERİ

4.7. Bakım Hizmetleri

Yapılan görüşmelerde, bakım hizmet ve politikalarının kadın yoksulluğu ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile ilişkili olarak ve farklı bakım dinamiklerini gözeterek oluşturulması; bunun için öncelikle İstanbul'daki bakım ilişkilerini ve hizmetlerini ortaya koyacak verilerin derlenmesi ve bu verilere dayanarak ihtiyaç tespitlerinin yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Örneğin; bir yoksullukla mücadele aracı olarak bakım hizmetlerinin özellikle dezavantajlı mahallelerde yaşayan ve çalışan kadınlara yönlendirilmesi, buralarda ucuz, erişilebilir ve nitelikli kreşler açılması önerilmiştir.

Diğer yandan, birçok mahallede kadınlara hem istihdam ve güçlenme olanağı sunan hem de mahalle temelli bakım hizmeti sağlayan mahalle anneleri uygulamasının hayata geçirilmesi talep edilmiştir. Ayrıca farklı zaman aralıklarında kreş veya gündüz bakımevi alternatiflerinin geliştirilmesi, kadın kooperatiflerinin bakım sektöründe etkin rol oynamaları için desteklenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Her mahalleye bir kreş ve/veya gündüz bakımevinin açılması, kadınların mahallelerindeki bakım hizmetlerinden haberdar olmaları için çok dilli materyallerin yaygınlaştırılması ve tüm personelin bu bilgiyi hizmet alanlarına taşınması görüşmelerde öne çıkan diğer öneriler arasındadır.

Tüm bunların yanı sıra, yaşlı ve engellilerin gündüz bakımları için Aktif Yaşam Merkezi oluşturulması, 7/24 hizmet veren Yaşlı Bakım Merkezi açılması, özellikle yaşlı hakları alanında çalışan sivil toplum kuruluşları tarafından sık sık dile getirilen talepler arasındadır. Özellikle yaşlı kadınların sosyalleşebilecekleri mekânların oluşturulması, mahalle temelinde kuşaklar arası dayanışmanın desteklenmesi ve bakım alanında kadın kooperatiflerinin aktifleştirilmesi ile yerinde bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılması önerilmiştir. Hizmet ve politikalar oluşturulurken bakım ihtiyacı kadar bakım vermenin getirdiği dezavantajların da gözetilmesi, engelli ve yaşlı bakımı veren kadınlara psikososyal destek sağlanması, İSEM'lerin sayısının artırılması, alzheimer ve demans hastaları için kısa süreli bakım merkezlerinin organize edilmesi talep edilmiştir. Son olarak, tüm bakım hizmetlerinin kriz dönemlerinde dahi sağlanmaya devam etmesi için gerekli önlemlerin alınması; bakım hizmetlerinde çalışan personelin motivasyonlarını, yapılan işin görünürlüğünü ve tanınmasını sağlayacak çalışmaların artırılması gerektiği üzerinde durulmuştur.

Amaç 7: Bakım Politikaları ve Hizmetlerini Yeniden Düzenleyerek Kamusal Hizmetleri Geliştirmek

Tablo 7: Bakım Hizmetleri Alanına İlişkin Eylemler

Hedef 1 - Farklı Bakım İhtiyaçları Gözetilerek (Çocuk, Engelli, Yaşlı) Bakım İhtiyacı Olan ve Bakım Veren Kişilere Yönelik Hizmetleri Yaygınlaştırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A7H1E1	Erişilebilir Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezi Sayısının Artırılması	2024	Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	Yapı İşleri Şube Müdürlüğü	• İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı	• İlçe Belediyeleri • Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü • Özel Sektör • İPA
Gösterge: Erişilebilir Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezi Sayısı						
A7H1E2	Bakım Hizmetlerinin Çeşitli Araçlar Kullanılarak Duyurulması	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	İstanbul Darülaceze Şube Müdürlüğü	• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	• Kadın Örgütleri • Uluslararası Kuruluşlar • Sendikalar
Gösterge: Bakım Hizmetlerinin Duyurulması Amacıyla Kullanılan Mecra Oranı						
A7H1E3	Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezleri Programlarının Farklı Çalışma Biçimlerine (vardiyalı vb.) ve İhtiyaçlara Uygun Olarak Çeşitlendirilmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Çocuk Hizmetleri Şube Müdürlüğü		• Kadın Kooperatifleri • Özel Sektör
Gösterge: Farklı Vardiya Saatlerine Uyumlu Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezi Sayısı						
A7H1E4	Mahallelerde Kuşaklararası Dayanışma ve Gönüllülük Sistemlerinin Desteklenmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	Tüm Daire Başkanlıkları	• STK'lar • İstanbul Kent Konseyi • İstanbul Gönüllüleri
Gösterge: Mahalle Evleri'nde Kuşaklararası Dayanışmaya Odaklanan Etkinlik Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A7H1E5	Yaşlılara Yönelik Hizmetlerin ve Alandaki İş Birliklerinin Yaygınlaştırılması	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	İstanbul Darülaceze Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> İlçe Belediyeleri İl Sağlık Müdürlüğü Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü STK'lar

Gösterge: Yaş Almış Bireylere Yönelik Hizmetler Alanında İş Birliği Yapılan Çalışma Oranı

A7H1E6	Yaşlılara Hizmet Veren Merkezlerin Kapasitesinin ve Günlük Hizmet Verme Sürelerinin 7/24 Sürdürülebilirliğinin Sağlanması	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	İstanbul Darülaceze Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	
--------	---	-------	---------------------------	------------------------------------	-------------------------------------	--

Gösterge: Yaşlılara 7/24 Hizmet Veren Merkezlerdeki Yararlanıcı Sayısı

A7H1E7	İBB'nin Bakım Merkezlerinde Kuşaklararası Dayanışmanın Güçlendirilmesi	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı	İstanbul Darülaceze Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> STK'lar İstanbul Kent Konseyi İstanbul Gönüllüleri
--------	--	------	---------------------------	------------------------------------	-------------------------------------	--

Gösterge: İstanbul Darülaceze Müdürlüğü'nün Gönüllü Çalışmalarına Katılan Kişi Sayısı

A7H1E8	Bakım Hizmetlerinin Kriz Dönemlerinde Dahil Kesintiye Uğramaması için Önlemlerin Alınması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		Sağlık Dairesi Başkanlığı	
--------	---	------	-------------------------------------	--	---------------------------	--

Gösterge: Kriz Dönemlerinde Kesintisiz Hizmet Veren Merkez Sayısı

A7H1E9	Bakım Veren Kadınları Güçlendirecek Hizmetlerin Sağlanması (Eğitim, Danışmanlık, Psikolojik Destek, Lojistik Destek vb.)	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> İlçe Belediyeleri STK'lar Üniversiteler Sosyal Girişimciler
--------	--	-------	---------------------------	--------------------------------------	--	--

Gösterge: Bakım Veren Kadınlara Yönelik Sağlanan Hizmetlerden Yararlanan Kadın Sayısı

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A7H1E10	İSEM'lerin Yaygınlaştırılması	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Engelliler Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none">Fen İşleri Dairesi BaşkanlığıEtüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">İPAÜniversitelerSTK'larKadın Örgütleri
Gösterge: İSEM Sayısı						
A7H1E11	Yeni Gündüz Bakımevlerinin Açılması	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı	İstanbul Darülaceze Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none">Fen İşleri Dairesi BaşkanlığıEtüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">İPAÜniversitelerSTK'larKadın Örgütleri
Gösterge: Alzheimer ve Demans Hastaları için Açılan Gündüz Bakımevi Sayısı Yaşlılara Yönelik Açılan Merkez Sayısı Engellilere Yönelik Yeni Açılan Merkez Sayısı						

Hedef 2 - Bakım Hizmet ve Politikalarını Kadın Yoksulluğu ile İlişkilendirerek Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı Bir Şekilde Geliştirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A7H2E1	İBB Bakım Hizmetlerinin Veriye Dayalı Revize Edilebilmesi için İhtiyaç Tespit Analizinin Yapılması	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı		<ul style="list-style-type: none">• Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı• Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı• İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none">• STK'lar• Üniversiteler• İPA
Gösterge: Evde Bakım Hizmetleri Memnuniyet Oranı Kurum Sakinlerinin Memnuniyet Oranı Çocuk Etkinlik Merkezleri Memnuniyet Oranı						
A7H2E2	Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezleri'nin Buldukları Mahallelerdeki Kadınlar için de Bir İstihdam Alanı Haline Getirilmesi	2024		İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">• Kadın Kooperatifleri• Kadın Örgütleri
Gösterge: Kreşlerde İstihdam Edilen Kreşin Bulunduğu Mahalledeki Kadın Sayısı						
A7H2E3	Bakım Alanında Kadın Kooperatifleri ile İş Modeli Geliştirilmesi	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	Emlak Yönetimi Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">• Kadın Kooperatifleri• Kadın Örgütleri
Gösterge: Kadın Kooperatifleriyle Geliştirilen İş Modeli Sayısı						

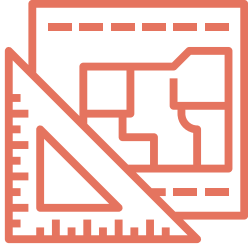
Hedef 3 - Bakım Hizmetleriyle İlgili Birimlerde Çalışan Personelin Motivasyonu ve İyi Olma Halini Destekleyici Önlemler Almak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A7H3E1	Bakım Hizmetlerinde Çalışan Personelin Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı		<ul style="list-style-type: none">İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi BaşkanlığıKültür Dairesi BaşkanlığıSosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	STK'lar
Gösterge: Bakım Hizmetlerinde Çalışan Personelin Çalışma Koşullarına Yönelik Yapılan İhtiyaç Tespitinin Tamamlanma Oranı						
A7H3E2	Evde Sağlık Hizmetlerinde ve Yaşlılara Yönelik Hizmetlerde Çalışan Personele Süpervizyon Sağlanması	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı		<ul style="list-style-type: none">Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığıİnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">STK'larÜniversiteler
Gösterge: Süpervizyonun Uygulanma Sıklığı ve Sürekliliği						

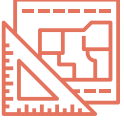

TEMA 8

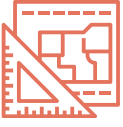
**KENTSEL PLANLAMA,
TASARIM, ERİŞİLEBİLİRLİK,
GÜVENLİ KENT**

4.8. Kentsel Planlama, Tasarım, Erişilebilirlik, Güvenli Kent

Yapılan görüşmeler sonucunda, kentsel mekânların sadece kadınların ihtiyaçlarına, erişilebilirlik ve kapsayıcılık kriterlerine göre değil, kadınların birbiriyle karşılaşmalarına imkân tanıyacak şekilde de düzenlenmesi (örneğin okul çıkışlarında açık alan veya bank düzenlemesi); kentte hareket eden her kadının kadınları güçlendiren ve toplumsal cinsiyet eşitliği savunuculuğu yapan unsurlarla karşılaşabilmesi; kent planlaması ve tasarımında katılımcı ve toplumsal cinsiyet eşitliğini gözeten yöntemlerin kullanılması gerekliliği öne çıkmıştır. Bu kapsamda, öncelikle tüm İBB binalarının fiziksel erişilebilirliğini ölçen envanterin çıkarılması, buna göre iyileştirmeler yapılması; kadınların kent mekânı ve kentsel hizmetlere erişimini ölçecek nitel ve nicel araştırmaların yapılması; engelliler, yaşlılar, bakım verenler ve ebeveynler için kent erişilebilirliğini artırmaya yönelik altyapı iyileştirmelerinin (kaldırımlarda yükseklik ve genişlikler ile rampaların denetlenip iyileştirilmesi; durakların, yaya geçitlerinin, trafik ışıklarının, otoparkların, kör taşlarının; Braille alfabesi, görsel ve işitsel uyarılar ile engelsiz hale getirilmesi vb.) yapılması; kadınların kentte yoğun hareketlilik güzergâhlarının (ilkokullar, toplu ulaşım ana arter ve durakları, kreş, hastane, alışveriş merkez ve açık-kapalı pazar yerlerine bağlanan kaldırım ve yürüme güzergâhları ve etrafı vb.) tespit edilmesi ve gerekli iyileştirmelerin önceliklendirilmesi önerilmiştir.

Tüm bunların yanı sıra, kent planlaması ve tasarımında katılımcı ve toplumsal cinsiyet eşitliğini gözeten yöntemlerin kullanılması; kentsel dönüşüm projelerinin toplumsal cinsiyete duyarlı bir şekilde, hak temelli ve yerinde dönüşüm modeli çerçevesinde yürütülmesi; kent mobilyalarının herkes tarafından kullanılabilir malzemeler ve tasarım ile üretilmesi; yayalar için yol gösteren levhaların herkes tarafından okunabilir ve anlaşılabilir olması; kamusal mekânlar tasarlanırken (kaldırım, sokak, meydan, park, cami, tuvalet ve aydınlatmalar) kadın örgütlerinin de dâhil olacağı danışma kurullarının kurulması; mekânsal planlamalarda kadınların kent güvenliğinin gözetilmesi; muhtarlık binalarının katılımcı toplantılara imkân sağlayacak şekilde modernize edilmesi ve sokak isimlerinde toplumsal cinsiyet eşitliğinin gözetilmesi gibi geniş bir yelpazede eşitlikçi kentsel tasarım adımlarının atılması talep edilmiştir.

Amaç 8: Kent Tasarımı ve Planlamasında Herkes için Erişilebilir ve Güvenli Bir Kent Oluşturmak

Tablo 8: Kentsel Planlama, Tasarım, Erişilebilirlik, Güvenli Kent Alanına İlişkin Eylemler

Hedef 1 - Kadınların ve Ayrımcılığa Uğrayan Grupların Güvenle Kullanabileceği Mekânları Tasarlayarak Artırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A8H1E1	Kadınlar için Bir Araya Gelebilecekleri ve Sosyalleşebilecekleri Ortak Mekânlar Oluşturulması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• Fen İşleri Dairesi Başkanlığı • Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	• Kadın Örgütleri • Kadın Kooperatifleri
Gösterge: Kadınlar için Oluşturulan Ortak Mekân Sayısı						
A8H1E2	Park ve Bahçeleri Farklı Koşullardaki Kadınların Kullanabilmesinin Önündeki Engellerin Tespit Edilmesi	Rutin	Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı	Yeşil Alan ve Tesisler Yapım Şube Müdürlüğü	• Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı • Fen İşleri Dairesi Başkanlığı • İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı	• Muhtarlıklar • İlçe Belediyeleri • STK'lar • Kadın Örgütleri
Gösterge: Park Bahçelerin Çevre Halkı Tarafından Kullanımına Dair Yapılan Tespit Çalışması Sayısı						
A8H1E3	Mekânsal Tasarımın ve Kent Mobilyaları Tasarımının Herkes için (Engelli, Yaşlı, Çocuklu vb.) Erişilebilir Kılınması	2024	Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı	Yeşil Alan ve Tesisler Yapım Şube Müdürlüğü	• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• İPA • Meslek Odaları • Üniversiteler • STK'lar
Gösterge: Yeni Yapılan ve Revize Edilen Yeşil Alanlarda Herkes için (Engelli, Yaşlı, Çocuklu vb.) Erişilebilir Uygun Kent Mobilyası Kullanım Oranı						
A8H1E4	İstanbul Genelinde Yerel Yaşamda Birlikteliğin Güçlendirilmesi ve Daha Adil Koşulların Oluşturulması Amacıyla Başta Kadınlar ve Eşit Haklara Ulaşamayan Toplumsal Gruplar Olmak Üzere İnsanların Erişebileceği Meydan Düzenlemeleri Yapılması	Rutin	Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	Yapı İşleri Şube Müdürlüğü	• Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı • Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı • İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı	• İPA • İlçe Belediyeleri • Meslek Odaları • STK'lar • Üniversiteler
Gösterge: İstanbul Genelinde Yapımı Tamamlanan Meydan Düzenleme Sayısı						

Hedef 2 - Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Perspektifi ile Kentsel Erişilebilirliği Artırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A8H2E1	İstanbul Ulaşım Platformu Çalışmalarının Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Odağında Gerçekleştirilmesi*	Rutin	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Ulaşım Planlama Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> STK'lar Meslek Odaları
Gösterge: Yıl İçerisinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Odağında Gerçekleştirilen Etkinlik Sayısı						
A8H2E2	Muhtarlık Binalarının Erişilebilir Hale Getirilmesi Hedefiyle Tespit Edilmesi ve Raporlanması	2024	Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı		<ul style="list-style-type: none"> Fen İşleri Dairesi Başkanlığı Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> Muhtarlıklar STK'lar Kadın Örgütleri İlçe Belediyeleri
Gösterge: Erişilebilir Hale Getirilmek Üzere Raporlanan Bina Sayısı						
A8H2E3	İBB Bina Erişilebilirlik Envanteri Hazırlanması	2024	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Hizmet İyileştirme Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Tüm Daire Başkanlıkları İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü 	STK'lar
Gösterge: Yıl İçerisinde Denetim Yapılan Hizmet Binası Sayısı						
A8H2E4	İBB ve İştirak Hizmet Binalarının Erişilebilir Hale Getirilmesi	2024	Tüm Daire Başkanlıkları		İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	STK'lar
Gösterge: Erişilebilir Hale Getirilen Hizmet Binası Sayısı						
A8H2E5	Toplumun Her Kesiminin Erişilebilirliğini Sağlayacak Parklet Tasarımlarının Gerçekleştirilmesi	2024	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Ulaşım Planlama Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> STK'lar Üniversiteler
Gösterge: Gerçekleştirilen Parklet Tasarım Sayısı						
A8H2E6	Kent Tasarımına İlişkin Katılımcı Yöntemlerle Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ile İlgili Sorunların Tespit Edilerek Politika ve Stratejilerin Geliştirilmesi	2024	Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı	Altyapı Projeler Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> STK'lar Kadın Örgütleri
Gösterge: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ile İlgili Erişilebilir ve Güvenli Proje Çalışmaları Oranı						

*"İstanbul Ulaşım Platformu Kurulması" eylemi 2022 yılı itibarıyla tamamlanmış olup 2023 yılı itibarıyla "İstanbul Ulaşım Platformu Çalışmalarının Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Odağında Gerçekleştirilmesi" şeklinde revize edilerek izlemeye alınmıştır.

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A8H2E7	İstanbul Geneli Yürüyüş Yollarının Düzenlenmesi	Rutin	Yol Bakım ve Altyapı Koordinasyon Dairesi Başkanlığı		<ul style="list-style-type: none"> Ulaşım Dairesi Başkanlığı Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> İPA İlçe Belediyeleri Meslek Odaları
Gösterge: Yapım, Bakım ve Onarımı Gerçekleştirilen Yaya Alanı (m²)						

Hedef 3 - Kadınlar Başta Olmak Üzere Herkes için Güvenli Bir Kent Oluşturmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A8H3E1	Kent Tasarımında ve Parklarda Kullanılan Materyallerin Halk Sağlığı Açısından Alandaki Meslek Odaları ve STK'larla Birlikte Denetlenmesi ve İyileştirilmesi	2024	Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı	Yeşil Alan ve Tesisler Yapım Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Yol Bakım ve Altyapı Koordinasyon Dairesi Başkanlığı Zabita Dairesi Başkanlığı İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> İPA İlçe Belediyeleri Meslek Odaları STK'lar Üniversiteler
Gösterge: Doğal Malzemelerle Dönüştürülen Oyun Alanları Sayısı						
A8H3E2	Kentte Mezbele Haldeki Parklar, Köprü Altları, Işıklar vb. Alanların Rehabilitasyonu Amacıyla Saha Denetimlerinin Artırılması ve İlgili Birimlerle Koordinasyonun Sağlanması	2024	Zabita Dairesi Başkanlığı		<ul style="list-style-type: none"> Yol Bakım ve Altyapı Koordinasyon Dairesi Başkanlığı İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> İPA İlçe Belediyeleri Meslek Odaları STK'lar Üniversiteler
Gösterge: Rehabilitasyonu Amacıyla İlgili Birimler ile Koordinasyonu Sağlanan Olumsuzluk Oranı						
A8H3E3	Mekansal Düzenlemeler Yapılırken (Park, Meydan, Geçit vb.) Aydınlatma Yeterliliğine Dikkat Edilerek Güvenli Kent Çalışmalarının Yapılması	2024	Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı	Enerji Yönetimi ve Aydınlatma Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı Fen İşleri Dairesi Başkanlığı 	<ul style="list-style-type: none"> İPA İlçe Belediyeleri Meslek Odaları STK'lar Üniversiteler
Gösterge: Aydınlatma Tesislerinin Yanar Halde Tutulma Oranı						

TEMA 9

SOSYAL DESTEK

4.9. Sosyal Destek

Yapılan görüşmelerde sosyal destek alanında öne çıkan öneriler, alandaki temel sorunlara da işaret eden dört çözüm başlığı altında özetlenebilir: Kadınların hizmetlere erişiminin mahalle temelli ve kadınlar arasındaki farklılıkları gözeten modeller ile desteklenmesi, belediye imkânlarının kadın örgütlerini güçlendirmek için kullanıma açılması, yaşlılara yönelik hak temelli sosyal politikaların yaygınlaştırılması, hem hane düzeyindeki sosyoekonomik farklılıklar hem de kent mekânının eşitsiz yapısı sebebiyle çocuklar arasında çocukluğu yaşama biçimi açısından derinleşen uçurumu kapatmaya yönelik destekleyici hizmetlerin sağlanması.

Öncelikle hak ve hizmetlere erişim noktasında farklı sebeplerle (engellilik, göçmenlik, teknolojiye yoksunluk, kırsalda yaşamak, okuryazar olmamak vb.) sorun yaşayan kadınların mahallelerde açılacak belediye temsilcilikleri gibi yerel araçlar aracılığıyla tespit edilmesi ve bu kadınların haklara erişimlerini kolaylaştıracak özelleştirilmiş politikaların geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu doğrultuda; kadın dayanışma merkezlerinin yaygınlaştırılması, mahallelerde kadınların gündelik hayat akışına dair bilgilerin kadınlara erişmek için bir fırsat olarak değerlendirilmesi (mahallede pazar kurulduğu gün yakındaki parkta avukatlar ile şiddet konulu söyleşi düzenlemek vb.), kırsal mahallelerde sosyal merkezlerin açılması ve farklı kadınların ihtiyaçlarını gözetecek çeşitlilikte içerik üretilmesi (tarım eğitimi, muhasebe, yabancı dil, sepet örgüsü vb.) önerilmiştir. Ayrıca kadınlar için mahallelerde para harcamayı gerektirmeyen çocuk dostu sosyalleşme alanları yaratılması, çok işlevli mahalle merkezlerinin açılması (çocuk oyun odası, çamaşırhane ve ütü odası, kütüphane, kurs derslikleri, üretim alanları, ortak kullanımlı mutfak ve keyifli vakit geçirmeye yönelik spor alanlarını içeren) ve İSADEM'lerin sayısının artırılmasının da benzer bir etki yaratacağı iletilmiştir. Diğer yandan, kadınların eşit yurttaşlığını desteklemenin kadınların eşit yurttaşlık hakkı için savunuculuk yapan sivil toplum örgütlerinin de desteklenmesini gerektirdiği vurgulanmıştır. Bu bağlamda, kadın örgütlerinin mekân problemlerinin çözümü için belediye mekânlarının kadın örgütleri ve STK'lara açılması talep edilmiştir. Söz konusu örgütlerin online olarak takip edebileceği oda/salon envanteri ile şeffaf ve katılımcı bir şekilde etkinlik, toplantı, eğitim vb. faaliyetlerin programlanmasının sağlanabileceği iletilmiştir.

Görüşmelerde sosyal destek teması ile öne çıkan bir diğer öneri ise yaşlılara yönelik sosyal politika tasarlarken yaşlılığın tek bir şekilde yaşandığı ezberinin unutulması gerektiğidir. Dolayısıyla yaşlılığın çeşitliliği ve farklılaşan ihtiyaçları hakkında veri derlenmesi ve ihtiyaç analizlerinin yapılması gerektiği belirtilmiştir. Bu doğrultuda, İBB personelinden başlayarak yaygınlaştırılacak farkındalık çalışmaları ile yaşlılara yönelik hak temelli politikalar için temel oluşturulabileceği üzerinde durulmuştur. Ayrıca hasta, yalnız ve refakatçisi olmayan yaşlıların tespit edilip ihtiyaçlarının giderilmesi, yaşlılığa hazırlık eğitimleri ile bu yaşam evresinin riskleri ve ihtiyaçları ile normalleştirilmesi, yaşlılar için sosyalleşme imkânlarının artırılması gerektiği iletilmiştir. Köyüne dönmek isteyen yaşlılara hemşehri dernekleri ile iş birliği içerisinde destek verilmesinin, yaşlıların kent içinde güvenli bir şekilde hareket etmesi için trafik düzenlemelerinde alınması gereken önlemlerin göz önünde bulundurulmasının bu alanda atılabilecek somut adımlar olduğu yinelenmiştir. Son olarak, çocuk yoksulluğu ile etkin mücadele için mahalle temelli bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılması, yoksul ailelerin çocuklarına okul materyali, okul gıdası ve mahallelerde uygun ders çalışma ortamlarının sağlanması, çocukların sosyopsikolojik gelişimini destekleyecek spor ve rekreasyon olanaklarının genişletilmesi talep edilmiştir.

Amaç 9: Eşit Haklara Ulaşamayan Toplumsal Gruplar için Nitelikli Sosyal Yaşam Olanakları Sağlamak

Tablo 9: Sosyal Destek Alanına İlişkin Eylemler

Hedef 1 - Farklı Koşullarda Yaşayan Kadınlara Ulaşmak için Uygun Yöntemler Geliştirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A9H1E1	Farklı Koşullarda Yaşayan Kadınlara Ulaşmak Amacıyla Yeni Hizmet Türleri Oluşturulması	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• Sağlık Dairesi Başkanlığı • Fen İşleri Dairesi Başkanlığı • Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı	• Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü • STK'lar • Kadın Örgütleri • Üniversiteler
Gösterge: Farklı Koşullarda Yaşayan Kadınlara Ulaşmak Amacıyla Oluşturulan 'İBB Kadın' Sayısı Mor Haritam Verilerinin Güncellenme Oranı						
A9H1E2	İBB'ye Ait Mekânlarda Kadın Örgütleri ve STK'ların Etkinlik Gerçekleştirmesinin Desteklenmesi	Rutin	Kültür Dairesi Başkanlığı	Kültürel Etkinlikler Şube Müdürlüğü	• Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• STK'lar • Kadın Örgütleri • Üniversiteler
Gösterge: Kadın Örgütlerinin Mekân Kullanım Taleplerinin Karşılama Oranı						
A9H1E3	Enstitü İstanbul İSMEK'ler Aracılığıyla Farklı Koşullarda Yaşayan Kadınların İhtiyaçlarına Yönelik Eğitimler ve Programlar Geliştirilmesi	Rutin	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Hayat Boyu Öğrenme Şube Müdürlüğü		• İPA • STK'lar • Kadın Örgütleri
Gösterge: Enstitü İstanbul İSMEK Eğitim Merkezi Sayısı Enstitü İstanbul İSMEK Eğitim Programı Sayısı Enstitü İstanbul İSMEK Eğitim Programlarına Katılan Kadın Sayısı Enstitü İstanbul İSMEK Eğitimlerine Katılan Okur-Yazar Olmayan Kadın Sayısı Enstitü İstanbul İSMEK Eğitimlerine Katılan Genç Kadın Sayısı						

Hedef 2 - Yaşlılık Alanı Çalışmalarında Çeşitliliği Gören, Bütüncül Yaklaşım ile Politika ve Hizmet Geliştirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A9H2E1	Yaşlılığa Yönelik Hizmetlerin İhtiyaçlar Doğrultusunda İyileştirilmesi	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	• Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Üniversiteler
Gösterge: Yerde Hizmet Alan Yaşlılara Yönelik Yapılan Memnuniyet Anketi Sayısı						
A9H2E2	Hastanelerde Kalan İhtiyaç Sahibi ya da Yalnız Yaşlı Hemşehrilerin İhtiyaçlarına Yönelik Destek Hizmeti Sunulması	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	• Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	• İl Sağlık Müdürlüğü • STK'lar
Gösterge: Hastanelerde Kalan İhtiyaç Sahibi ya da Yalnız Yaşlı Hemşehrilerin İhtiyaçlarına Yönelik Destek Hizmeti Sunulması için Geliştirilen Projenin Tamamlanma Oranı						
A9H2E3	Başta Yaşlı Kadınlar Olmak Üzere Yaşlıların Sosyalleşme İhtiyaçlarını Karşılacak Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	İstanbul Darülaceze Şube Müdürlüğü	• Kültür Dairesi Başkanlığı • Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı • Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Muhtarlıklar • İlçe Belediyeleri
Gösterge: Yaşlıların Sosyalleşmesi için Gerçekleştirilen Faaliyetlerden Yararlanan 65+ Kadın Oranı						
A9H2E4	Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Gözeterek Yaşlılara Yönelik Talep Halinde Tersine Göç Hizmeti Sunulması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	• Sağlık Dairesi Başkanlığı • Zabıta Dairesi Başkanlığı	
Gösterge: Tersine Göç Desteğinden Yararlanan 65+ Kadın Sayısı						
A9H2E5	Yaşlılar için Kentsel Alanların Erişilebilir Kılınması	2024	Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı	Altyapı Projeler Şube Müdürlüğü	• Fen İşleri Dairesi Başkanlığı • Ulaşım Dairesi Başkanlığı • Sağlık Dairesi Başkanlığı • İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı	• İPA • Muhtarlıklar • İlçe Belediyeleri • STK'lar • Üniversiteler
Gösterge: Erişebilirlik Kapsamında Asansör Konulan Üst Geçit Sayısı						

Hedef 3 - Çocukların Gelişimlerine Yönelik Sunulan Katkıyı Mahalle Düzeyinde Yaygınlaştırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A9H3E1	Yeni Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezleri'nin Açılması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Çocuk Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı • Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı • Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	• Muhtarlıklar • İlçe Belediyeleri • STK'lar • Üniversiteler
Gösterge: Açılan Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezi Sayısı						
A9H3E2	İhtiyaç Sahibi Çocuklara Halk Süt, Öğün Desteği, Doğum Günü Kutlamaları gibi Çeşitli ve Kapsayıcı Sosyal Destek Uygulamaları Sunulması	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Meslek Odaları
Gösterge: Halk Süt Dağıtılan Çocuk Sayısı						
A9H3E3	Çocukların Talepleri Göz Önünde Bulundurularak Gezi Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	Rutin	Kültür Dairesi Başkanlığı		• Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı • Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	• İlçe Belediyeleri • STK'lar • Üniversiteler
Gösterge: Çocuklar için Yapılan Gezi Sayısı						

Hedef 4 - Uyuşturucu/Madde Bağımlılığı Sorunlarına Yönelik Çalışmaları İyileştirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A9H4E1	Bağımlılıkla Mücadele Konusunda Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Bağımlılıkla Mücadele ve Rehabilitasyon Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none">Sosyal Hizmetler Dairesi BaşkanlığıDestek Hizmetleri Dairesi BaşkanlığıFen İşleri Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">İl Sağlık MüdürlüğüAile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüİlçe BelediyeleriSTK'larÜniversiteler
Gösterge: Bağımlılık Konusunda Farkındalık Yaratmak için Düzenlenen Etkinlik Sayısı						
A9H4E2	Bağımlılıkla Mücadele Amacıyla Mahalle Bazlı Merkezler Açılması	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Bağımlılıkla Mücadele ve Rehabilitasyon Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none">Sosyal Hizmetler Dairesi BaşkanlığıEtüd ve Projeler Dairesi BaşkanlığıDestek Hizmetleri Dairesi BaşkanlığıFen İşleri Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">İl Sağlık MüdürlüğüAile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüİlçe BelediyeleriSTK'larÜniversiteler
Gösterge: Bağımlılıkla Mücadele Amacıyla Açılan İlçe Bazlı Merkez Sayısı						

İSTANBULKAR
yaş arası çocuklu anne
TOPLU ULAŞIM ÜCRETSİZ

Anne
Kart

TEMA
10

HAREKETLİLİK VE ULAŞIM

4.10. Hareketlilik ve Ulaşım

Ulaşım hizmetlerinin kapsayıcılığı ve erişilebilirliği başlı başına bir sosyal politika alanı olmakla birlikte, diğer tüm hizmetlere erişimin ve kent hayatına katılımın desteklenmesine de dolaylı olarak etki ettiği akılda tutularak yapılan görüşmelerde, ulaşım alanında ortaya çıkan çözüm başlıkları şunlardır: Özellikle kadınlar için kent güvenliğini artıracak düzenlemelerin yapılması, kent içi hareketlilik ve kent hayatına katılımın desteklenmesi, ulaşım hizmetlerinin diğer hizmetlere erişimini artırmak için güçlendirilmesi.

İlk olarak, kent güvenliğini artırmak için durakların standart, güvenli ve aydınlatılmış olması, duraklarda kadınların 112 Acil Çağrı Merkezi ve 444 80 86 İBB Kadın Destek Hattı'nı arayabilecekleri butonların yerleştirilmesi gibi düzenlemelerin kolayca uygulanabilir olduğu birçok kadın örgütü tarafından dile getirilmiştir. Toplu ulaşımda taciz ve şiddet ile mücadele için şoför ve güvenlik görevlilerine düzenli olarak toplumsal cinsiyet eşitliği, toplumsal cinsiyet temelli ve kadına yönelik şiddet hakkında eğitimler verilmesi; toplu ulaşımda karşılaşılan taciz ve şiddet vakalarında izlenmesi gereken yolu tarif eden yönerge niteliğinde bir rehber hazırlanması önerilmiştir. Yine de taciz ve şiddet vakalarına dair farkındalığı artmış ve hazırlanan rehber sayesinde ne yapması gerektiğini bilen personelin, vakalardan en hızlı şekilde haberdar olabilmesi için toplu ulaşımda taciz bildirim butonlarının bulunması, durakları gösteren anons ve ekran sisteminin düzenli olarak denetlenmesi talep edilmiştir. Ayrıca kadınların kış aylarında hava karardıktan sonra, diğer aylarda saat 22.00'den sonra durak dışı inebilme haklarını ifade eden ara durak uygulamasının bilinirliğinin ve uygulanırlığının artırılması gerektiği iletilmiştir.

Tüm bunların yanı sıra, kadınların kent içi hareketliliğini teşvik etmek ve kolaylaştırmak amacıyla özel indirimlerin ve gün, saat, bölge bazında önceliklendirmelerin yapılması önerilmiş; toplu ulaşımda akıllı sistemin ve güzergâh-saat programlarının engelliler, dil bariyeri olan göçmenler ve çocuklu kadınlar için yeniden düzenlenmesi talep edilmiştir. Ayrıca başta kadın-doğum ve çocuk hastaneleri olmak üzere tüm hastanelere giden toplu taşıma araçlarında indirim uygulanması, özellikle tüm evrelerdeki kanser hastaları ve yakınlarına ücretsiz ulaşım desteği sağlanması, göçmen kadınların kent içi hareketliliklerinin desteklenmesi, özellikle göçmen kız çocuklarının okul erişimi için ücretsiz servis hizmeti sağlanması görüşmelerde öne çıkan diğer öneriler arasındadır.

Amaç 10: Çeşitli İhtiyaçlara Yönelik Kapsayıcı Ulaşım Politikasını Hayata Geçirmek

Tablo 10: Hareketlilik ve Ulaşım Alanına İlişkin Eylemler

Hedef 1 - Ulaşımda Akıllı Teknoloji Kullanımını ve Erişilebilirliği Artırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A10H1E1	Toplu Ulaşımda Hasta ve Hasta Yakınlarının Erişilebilirliğini Artıracak Uygulamaların Yapılması	2024	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Toplu Ulaşım Hizmetleri Şube Müdürlüğü	• Sağlık Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İETT
Gösterge: Hastaneye Ulaşım Sağlayan Hat Oranı						
A10H1E2	İstanbul Boğazı'nda 24 Saat Süreli Seferler Planlanması	2024		İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Kadın Örgütleri • Üniversiteler • İlçe Belediyeleri
Gösterge: İstanbul Boğazı'nda Düzenlenen 24 Saat Süreli Sefer Sayısı						
A10H1E3	Toplu Ulaşımda 24 Saat Esaslı Hizmet Sunumunun Yapılması	2024	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Toplu Ulaşım Hizmetleri Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	İETT
Gösterge: Toplu Ulaşımda 24 Saat Süreli Hizmet Veren Hat Sayısı						
A10H1E4	Genç, Çocuk ve Engellileri Önceleyen Hareketlilik Çalışmalarının Gerçekleştirilmesi	2024	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Ulaşım Planlama Şube Müdürlüğü	• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• İETT • STK'lar • Kadın Örgütleri • Üniversiteler • İlçe Belediyeleri
Gösterge: Çocuk Dostu Sokak Sayısı						
A10H1E5	Toplu Ulaşım Hizmetlerinde Çok Dilli Anonslara Yer Verilmesi	Rutin	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Toplu Ulaşım Hizmetleri Şube Müdürlüğü	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	• İETT • STK'lar • Üniversiteler • İlçe Belediyeleri
Gösterge: Çok Dilli Otomatik Anons Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A10H1E6	Toplu Ulaşımında Verilen Hizmetlerde Engelliliğe Uygun Sisteme Geçilmesi	2024	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Toplu Ulaşım Hizmetleri Şube Müdürlüğü	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> İETT STK'lar Üniversiteler İlçe Belediyeleri
Gösterge: Engelli Erişimine Uygun Otobüs Sayısı						
A10H1E7	İstanbulkart Hizmeti ile İlgili Mobil Uygulama, İnternet Sitesi, Başvuru Noktaları ve Biletmatiklerin Başta Çeşitli Kısıtlılıkları Olan Kadınlar Olmak Üzere Herkes için Erişilebilir Hale Getirilmesi	2024		İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı Kültür Dairesi Başkanlığı 	
Gösterge: Biletmatik ve Başvuru Noktaları Sayısı						

Hedef 2 - Ulaşım Hizmetlerinde Güvenliği Artırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A10H2E1	Toplu Ulaşımında Görev Alan Personele Yönelik Kadın Hakları ve Tacizle Mücadele Konusunda Eğitim Verilmesi	Rutin	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Toplu Ulaşım Hizmetleri Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> İETT STK'lar Kadın Örgütleri Üniversiteler İPA
Gösterge: Eğitimlere Katılan Toplu Ulaşımında Görevli Personel Oranı Eğitim Verilen Şoför Sayısı						
A10H2E2	Toplu Ulaşımında Panik Butonu Uygulamasına Geçilmesi	2024	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Toplu Ulaşım Hizmetleri Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	İETT
Gösterge: Panik Butonu Yerleştirilen Araç Oranı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A10H2E3	Kadın Yolculara Akşam Saatlerinde Durak Dışı İniş Uygulamasının Sürdürülmesinin Güvence Altına Alınması	2024	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Toplu Ulaşım Hizmetleri Şube Müdürlüğü	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	İETT

Gösterge: Uygulamaya Dair Yapılan Duyuru Sayısı

A10H2E4	Toplu Ulaşım Duraklarında Güvenliği Sağlayacak Aydınlatmaların Yapılması	2024	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Toplu Ulaşım Hizmetleri Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none">• Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı• İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	İETT
---------	--	------	---------------------------	--	---	------

Gösterge: Aydınlatma Konusunda Karşılana Talep Oranı

TEMA 11

**KÜLTÜR SANAT
REKREASYON, SPOR VE
YEŞİL ALAN**

4.11. Kültür Sanat, Rekreasyon, Spor ve Yeşil Alan

Yapılan görüşmeler, İstanbul'da her yaş ve sosyal konumdan kadınlar için mahalle düzeyinde erişilebilir spor olanaklarının yetersiz olduğunu, park ve spor salonlarının kadın, engelli ve ebeveyn gözüyle yeniden tasarlanması gerektiğini ve çocukların merdiven altı yapılara teslim edilmemesi için alternatif mekân ve programlara ihtiyaç duyulduğunu ortaya çıkarmıştır. Dolayısıyla bu alanda hem bir eşit erişim problemi hem de farklı katmanlarda eşitsizlikleri derinleştirecek yapılar karşısında alternatif yaratma ve çözüm üretme gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu nedenle kadınlar için mahalle düzeyinde erişilebilir spor mekânlarının yaygınlaştırılması, salon ve hizmet duyurularının çok dilli yapılması, spor okullarına kadın savunma sporlarının eklenmesi, çocuk oyun alanları ile ebeveynler için hazırlanmış sosyalleşme mekânlarının bir arada tasarlanması, çocukları merdiven altı yapılanmalardan koruyacak alternatif mekân ve programların yaratılması, parkların güvenli, kör noktalardan arındırılmış, engelliler ve ebeveynlerin farklılaşan ihtiyaçlarına cevap verir nitelikte olması önerilmiştir. Diğer yandan, park tasarımlarının kadın örgütleri ve alanda uzman kişilerin görüşleri ışığında toplumsal cinsiyet eşitliği ve kapsayıcılık perspektifi ile yeniden düzenlenmesi gerektiği iletilmiştir. Örneğin; çevresi yüksek duvarlarla çevrili veya tam tersi sadece çocukları korumak amaçlı çitleme yapılmış fakat yetişkinler için her noktadan girilebilir olan parkların hem kadınlar hem de çocuklar için güvenlik riski oluşturduğu belirtilmiştir. Ayrıca parkların içinde yer alan kafelerin erkeklerin yoğun kullanımı ile kahvehanelere dönmesinin önüne geçmek için bütünlüklü bir perspektif ile cinsiyet eşitlikçi tasarımların yapılması ve bu işletmelerin kadın kooperatifleri/örgütlerine açılması önerilmiştir.

Tüm bunların yanı sıra, kadınlara yönelik kültür sanat politikaları geliştirilmesi için kültür sanat alanında toplumsal cinsiyete duyarlı bütçe çalışmalarının yapılması gerektiğinin altı çizilmiştir. Bu kapsamda, İstanbul'da kadınların kent mekânı ile ilişkisini güçlendirecek gezilerin düzenlenmesi, kadınların tarihini ortaya koyan hafıza mekânlarının bilinirliğinin artırılması, İstanbul'un tarihini kadınların deneyimleri ile zenginleştirecek kültür sanat etkinliklerinin planlanması, Enstitü İstanbul İSMEK'lerde toplumsal cinsiyet odaklı film gösterilerinin yapılması, Kültür AŞ'nin kadın eserlerini basması ve yaygınlaştırması, müze, sinema ve tiyatroların belirli gün ve saatlerde kadınlar için ücretsiz hizmet vermesi bu alanda atılabilecek somut adımlar olarak önerilmiştir. Kadınların kültür sanat faaliyetlerine erişim olanaklarının artırılması için güvenli, erişilebilir ve sosyalleşmeye imkân tanıyan mahalle kütüphanelerinin kurulması, gezici kütüphanelerin oluşturulması, dijital kitap aboneliği sisteminin kurulması, mahallelerde sinema gösterimlerinin yapılması, toplu ulaşım araçlarında online kütüphane ve sesli kitap dinleme sisteminin geliştirilmesi görüşmelerde dile getirilen diğer öneriler arasındadır. Son olarak, tüm kültür sanat merkezlerinin engelliler ve ebeveynler için erişilebilir hale getirilmesi, telsiz kulaklık sistemi ve işaret dili tercümanı ile periyodik olarak kültür sanat etkinliklerinin düzenlenmesi, online bilet alımının kolaylaştırılması gibi kapsayıcılığa ve erişilebilirliğe dair talepler yinelenmiştir.

Amaç 11: Kadınlar ve Çocuklar Öncelikli Olmak Üzere Herkes için Kültür, Sanat ve Spor Faaliyetlerine Kolay Erişim Olanakları Sağlamak

Tablo 11: Kültür Sanat Rekreasyon, Spor ve Yeşil Alan Alanına İlişkin Eylemler

Hedef 1 - Yenilikçi ve Katılımcı Süreçlerle Kütüphane Sayısını ve Kapasitesini Artırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A11H1E1	Sosyal Olanaklara Erişim İmkkanı Olmayan Dezavantajlı 20 Mahallede Yeni Nesil Kütüphane Kurulması	2024	Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı	Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğü	• Fen İşleri Dairesi Başkanlığı • Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı	• Muhtarlıklar • İlçe Belediyeleri
Gösterge: Dezavantajlı Mahallelerde Açılan Kütüphane Sayısı						
A11H1E2	Sesli Kütüphane ve Kitap Platformu Oluşturarak Online Erişilebilir Kitap Kullanımının Geliştirilmesi	2024	Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı	Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğü	• Kültür Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• STK'lar • Sosyal Girişimciler • Üniversiteler
Gösterge: Sesli Kütüphane ve Kitap Platformundan Yararlananlar İçerisinde Kadın Oranı						
A11H1E3	Yenilikçi, Erişilebilir ve Çok Dilli İçeriğe Sahip Gezici Kütüphaneler Oluşturulması	2022		İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • Ulaşım Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Sosyal Girişimciler • Üniversiteler
Gösterge: Açılan Gezici Kütüphane Sayısı						
A11H1E4	Kütüphane Koleksiyonlarının Çeşitliliği ve Farklı Koşullardaki Kullanıcı Grupları Dikkate Alınarak Çok Dilli Eserlerin Yaygınlaştırılması	2024	Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı	Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğü	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Sosyal Girişimciler
Gösterge: Kütüphanelerde Yer Alan Yabancı Dildeki Eser Sayısı Kütüphanelerden Faydalanan Engelli Okuyucu Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A11H1E5	İBB Wi-Fi Hizmeti Kapsamında, Vatandaşlara daha Geniş İçerikli Online Kütüphane Hizmeti Sunulması	2024	Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı	Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğü	• Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	İETT
Gösterge: Dijital Veri Erişiminden Faydalanan Okuyucu Sayısı						
A11H1E6	Online Kütüphanelerin Tanıtımıyla İlgili İletişim Çalışmaları Yapılması	2024	Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı	Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğü	• Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• STK'lar • Sosyal Girişimciler • Üniversiteler
Gösterge: Online Kütüphanelerin Tanıtımıyla İlgili Farklı Mecralarda Yapılan Farkındalık Çalışmaları Sayısı						

Hedef 2 - Kültür ve Sanat Politikalarını Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Perspektifi ile Geliştirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A11H2E1	Kadınların Sosyal ve Kültürel Hayata Katılımını Güçlendirecek Etkinlikler Düzenlenmesi	Rutin	Kültür Dairesi Başkanlığı	Kültürel Etkinlikler Şube Müdürlüğü	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	• Muhtarlıklar • İlçe Belediyeleri • STK'lar • Sosyal Girişimciler • Üniversiteler
Gösterge: Kadınlara Yönelik Düzenlenen Ücretsiz Sosyal ve Kültürel Etkinlik Sayısı						
A11H2E2	Çeşitli Dillerdeki Kadın Eserlerinin Kütüphanelerde Yer Almasının Sağlanması	2024	Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı	Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğü	• Kültür Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• STK'lar • Sosyal Girişimciler • Üniversiteler • Uluslararası Kuruluşlar
Gösterge: Kütüphanelerde Yer Alan Çeşitli Dillerdeki Kadın Eserleri Sayısı						
A11H2E3	Enstitü İstanbul İSMEK'lerde Toplumsal Cinsiyet Odaklı Kültürel Etkinlikler Gerçekleştirilmesi	2024	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Hayat Boyu Öğrenme Şube Müdürlüğü	• Kültür Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• STK'lar • Üniversiteler
Gösterge: Enstitü İstanbul İSMEK'te Toplumsal Cinsiyet Odaklı Düzenlenen Kültürel Etkinlik Sayısı						

Hedef 3 - Kadınların ve Çocukların Kent ve Kültürel Miras ile Bağını Güçlendirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A11H3E1	Kadınların ve Çocukların Kültürel Miras İlişisini Güçlendirecek Hedef Kitleye Uygun Farklı Yöntemlerin Geliştirilmesi	2024	Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı	Kültürel Miras Koruma Şube Müdürlüğü	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Sosyal Girişimciler • Üniversiteler
Gösterge: Kadınların ve Çocukların Kültürel Miras İlişisini Güçlendirecek Çeşitli Yöntemlerin Kullanıldığı Etkinlik Sayısı						
A11H3E2	İBB'nin Kadın Çalışmalarının Dijital Ortama Taşınması	2024	Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı	Kütüphane ve Müzeler Şube Müdürlüğü	• Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Sosyal Girişimciler • Kadın Örgütleri • Üniversiteler
Gösterge: Dijitale Taşınan Kadın Eserleri/Çalışmaları Sayısı						

Hedef 4 - Herkes için Kültürel Etkinliklerin Erişilebilirliğini Artırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A11H4E1	Kültürel Etkinliklerin Düzenlendiği Mekânlara Erişimde Çeşitli ve Yenilikçi Yöntemlerin Araştırılması	2024	Kültür Dairesi Başkanlığı	Kültürel Etkinlikler Şube Müdürlüğü	Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Sosyal Girişimciler
Gösterge: Kültürel Etkinliklerle İlgili Yeni Uygulama Sayısı						
A11H4E2	Mobil ve Dijital Kültürel Etkinliklerin Kadınların Talepleri Gözetilerek Çeşitlendirilmesi	2024	Kültür Dairesi Başkanlığı	Kültürel Etkinlikler Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
Gösterge: Kadınların Mobil ve Dijital Kültürel Etkinlik Taleplerinin Karşılama Oranı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A11H4E3	Çocukların Gelişim Süreçlerini Dikkate Alarak Yapılan Faaliyetlerin, Çocukların İlgi Alanlarını ve Taleplerini İçerecek Şekilde Planlanması	2024	Kültür Dairesi Başkanlığı	Kültürel Etkinlikler Şube Müdürlüğü	• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Sosyal Girişimciler • Üniversiteler
Gösterge: Çocuklarla Birlikte Organize Edilen Etkinlik Sayısı						
A11H4E4	Çocukların Sosyal ve Kültürel Alanda Bireysel Becerilerini Artıracak Atölye Çalışmaları Düzenleyerek Yenilikçi Uygulamalarla Buluşturulması	2024	Kültür Dairesi Başkanlığı		• Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı • Fen İşleri Dairesi Başkanlığı • Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• STK'lar • Üniversiteler
Gösterge: Dezavantajlı Mahallelerde Gezici Tiyatro Etkinliğinden Faydalanan Çocuk Sayısı HOP Etkinliğinden Yararlanan Kişi Sayısı						

Hedef 5 - Spor Mekânları ve Sosyal Tesislerin Kadınlar ve Çocuklar için Erişilebilirliğini Artırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A11H5E1	Mahallelerde Kadınlar için Erişilebilir Spor Alanlarının Çoğaltılması	2024	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Şube Müdürlüğü	• Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
Gösterge: Mahallelerde Oluşturulan Spor Alanlarından Yararlanan Kadın Oranı						
A11H5E2	Uzakdoğu ve Savunma Sporlarının Spor Müfredatına Eklenmesi	2024	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Şube Müdürlüğü	• İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• STK'lar • Sosyal Girişimciler • Üniversiteler
Gösterge: Savunma Sporları Eğitimlerine Katılan Kadın Oranı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A11H5E3	Ebeveynlerin ve Çocukların Bir Arada Olmasını da İçerecek Biçimde Çocuk Oyun Alanlarına Yönelik Tasarım Rehberinin Oluşturulması	2023	Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı	Yeşil Alan ve Tesisler Yapım Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	•İPA •Üniversiteler
Gösterge: Oyun Alanlarının Güvenliğini ve Erişilebilir Olmasını Sağlamak, Oyun Değerini Artırmak Amacıyla Tasarım Rehberi Hazırlanma Oranı						
A11H5E4	Spor Tesislerinde İBB Spor Okulları Açılması	Rutin	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Şube Müdürlüğü		İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Gösterge: İBB Spor Okulları'ndan Yararlanan Kız Çocuğu Oranı						
A11H5E5	Okul Spor Salonlarında Spor Okulları Hizmeti Verilmesi	Rutin	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Şube Müdürlüğü		İlçe Belediyeleri
Gösterge: Okul Spor Salonları Spor Okulları ile Ulaşılan Çocuklar İçinde Kız Çocuk Oranı						
A11H5E6	İBB Yıldız Tarama Projesi'nin Uygulanması	Rutin	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İlçe Belediyeleri
Gösterge: İBB Yıldız Tarama Projesi'nden Faydalanan Kız Çocuk Oranı						
A11H5E7	Spor Merkezleri ve Sosyal Tesislerin Kadınların ve Çocukların Kullanımına Uygun Tasarlanmasına Yönelik Kriterlerin Belirlenmesi	2024	Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı	Üstyapı Projeler Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	•İPA •Meslek Odaları •STK'lar •Sosyal Girişimciler
Gösterge: Erişilebilirlik Kontrolü Yapılan Proje Sayısı						

TEMA 12

HALKLA İLİŞKİLER, BİLGİLENDİRME VE TANITIM

4.12. Halkla İlişkiler, Bilgilendirme ve Tanıtım

Yapılan görüşmelerde, belediyelerin halkla ilişkiler birimlerinin diğer tüm birimlerce hazırlanan hizmet ve politikaların vatandaşa hangi dil ve yaklaşım ile aktarılacağı üzerinde oldukça etkili olduğu, bu nedenle halkla ilişkiler alanında ayrımcılıktan uzak, kapsayıcı ve çeşitliliği gören bir dilin hâkim olmasının vatandaşların hizmetlerden haberdar olması ve o hizmetlere erişimini büyük ölçüde belirleyeceği vurgulanmıştır. Görüşülen kişi ve kurumlar sadece hizmetlerin değil, hizmetlerin tanıtımının da kapsayıcı olması; anayasanın eşitlik ilkesi gereğince ayrımcılıktan arındırılması taleplerini iletmiştir. Örneğin; ALO 153 Çözüm Merkezi'nin çok dilli aramalara da cevap vermesi, işitme engelliler için ALO 153 Çözüm Merkezi Mesaj ve Whatsapp hattı gibi olanakların olması, İBB'nin halkla ilişkiler noktalarında danışma hizmetlerinin farklı dillerde verilebiliyor olması (Arapça, Kürtçe, İngilizce, işaret dili vb.), hizmetlerin erişilebilirliğini doğrudan artıracak adımlar olarak önerilmiştir. Ancak halkla ilişkiler kanallarının sadece ayrımcılıktan uzak bir şekilde hizmet duyurmasının yerel eşitlik vizyonu açısından yeterli olmadığı, tüm iletişim kanallarının (metrobüs ve metro ekranları, billboardlar vb.), sosyal medya ve geleneksel iletişim araçlarının toplumsal barış ve eşit yurttaşlık konusunda farkındalık için aktif olarak kullanılmasının gerektiği birçok sivil toplum kuruluşu tarafından yinelenmiştir.

YEPP'in bir dizi hedef ve eylemlerden oluşan parçalı bir metin olarak değil, dili ve perspektifi ile bütünlüklü bir vizyon olarak sahiplenilmesi gerektiği görüşmelerde çokça dile getirilen taleplerden biri olmuştur. Bu bağlamda, örneğin toplumsal cinsiyet eşitliği alanında çalışma yapan dünya kentlerinin yönetici ve icracılarının deneyim paylaşımını ve güç birliğini olanaklı kılacak buluşmaların belediye başkanları düzeyinde organize edilmesi, İBB'de kadınlarla ilgili yapılan tüm çalışmaların belgelerinin arşivlenmesi ve dijitalleştirilmesi; tüm yayın, afiş, haber vb. görsel malzemelerin Kadın Eserleri Kütüphanesi ile paylaşılması, İstanbul'da kadınların ve yerel eşitlik politikalarının hafızasının kaybolmaması için tüm bu işleri koordine edecek bir komisyonun oluşturulması önerilmiştir.

Amaç 12: Halkla İlişkiler, Bilgilendirme ve Tanıtım Araçlarını Çeşitlendirmek

Tablo 12: Halkla İlişkiler, Bilgilendirme ve Tanıtım Alanına İlişkin Eylemler

Hedef 1 - Kurumsal İletişim Dilinin Kapsayıcılığını Artırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A12H1E1	Hizmet Sunumunda Kullanılan Dil Sayısının Artırılması	2024	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	STK'lar
Gösterge: İBB Hizmetlerinde Kullanılan Dil Sayısındaki Artış Oranı						
A12H1E2	Karar Alıcılar, Yöneticiler ve Saha Personeline Yönelik Göç Alanında Kapsayıcı İletişim ve Farkındalık Eğitimleri Verilmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	• Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı • İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	• Kadın Örgütleri • STK'lar • Üniversiteler
Gösterge: Göç Alanı Odağında Düzenlenen Kapsayıcı İletişim ve Farkındalık Eğitimi Sayısı						

Hedef 2 - Çeşitliliği Gören, Kapsayıcı Bir İletişim Ağı Kurarak Ulusal/Uluslararası İş Birlikleri ile Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Katkı Sunmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A12H2E1	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Alanında Uluslararası Kurumlarla İş Birliği Yapılması	2024	Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Dış İlişkiler Şube Müdürlüğü		Uluslararası Kuruluşlar
Gösterge: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Alanında Uluslararası Kurumlarla Koordinasyon Sağlanan İş Birliği Sayısı						

İSTANBUL
İL BÜYÜKŞEHİR
KONİLE DİYESİ

KONTROL
DİİRESİ
BİŞKANLIĞI

İSTANBUL

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

EYLEM PLANI

TEMA
13

YAŞANASI KENT

4.13. Yaşanabilir Kent

Yapılan görüşmelerde, farklı dinamiklerden beslenen dezavantajlı olma durumları ve belediye politikalarının bu dinamikleri besleyen veya görmezden gelen dizaynını değiştirmeye yönelik önerileri aşan, bir kent hayali olarak herkes için yaşanabilir bir İstanbul tarif eden öneriler ortaya çıkmıştır. Örneğin; yeşil alanlara erişim ve toprağa değme hakkını da içeren yaşanabilir bir kent için kent bostanlarının yaygınlaştırılması, balkon ve kent bahçeciliğinin desteklenmesi, şehir içlerinde orman bahçelerinin oluşturulması önerilmiştir. Ayrıca temiz hava, temiz gıda, su, insan onuruna yakışır barınma koşulları gibi temel hakların savunuculuğunun yapılması; kentteki üretim ve tüketim ilişkilerine dair kararlara etki edecek katılım mekanizmalarının (tarım kooperatifleri, meslek odaları, üretici ve tüketiciler vb. gruplar dâhil edilerek) kurulması; güvenli gıdaya erişim için kadınların eşit katılımı ile konsey oluşturulması; üreticiler ve tüketiciler arasında karşılıklılığa dayanan organik bağların kurulması ve halk ekmek satış noktalarında temizlik standartlarının geliştirilmesi kolayca uygulanabilecek somut adımlar olarak iletilmiştir. Ulusal (Gıda Mühendisleri Odası, Çevre Mühendisleri Odası, üretici ve tüketici örgütleri) ve uluslararası aktörler (Birleşmiş Milletler) ile kadın emeği ve gıda güvenliği temelli oluşturulacak bir konsorsiyumun³⁵ İstanbul'un kırsal mahalleleri ile merkezi arasındaki organik bağı güçlendireceği; gıda standardı, pazara erişim ve kadınların güçlendirilmesine katkıda bulunacağı vurgulanmıştır.

Bunların yanı sıra, temizlik hizmetlerinden yeterli şekilde yararlanamayan mahalleler için aksaklıkların tespit edilip giderileceği denetim mekanizmalarının kurulması talep edilmiştir. Ayrıca il ve ilçelerde şiddet, işkence ve tecavüze maruz bırakılan hayvanlar için rehabilitasyon merkezlerinin kurulması; bu merkezlerde hem hayvanlara yönelik bütüncül tedaviler uygulanması hem de yerel savunucularla birlikte hayvan haklarına dair farkındalık çalışmaları yapılması, bu merkezlerin İstanbul'un merkezinde kurulması, tam teşekküllü (ambulans ve yerinde tedavi hizmetleri dahil olmak üzere) hizmet vermesi ve mesai saatleri dışında da erişilebilir olması için acil sağlık hizmeti verecek veteriner hekim bulundurulması, sokakta yaşayan hayvanlar toplanırken ve tekrar alındıkları yere bırakılırken mutlaka o mahalledeki hayvan koruma gönüllülerinin haberdar edilmesi, hayvan hakları ve mevzuat hakkında yapılacak farkındalık çalışmalarının mevzuatı ihlal eden kamu görevlilerinin soruşturulması ve yerelde hayvanlara yönelik işlenen suçlarla ilgili açılan davalarda bizzat taraf olunması gibi tutumlarla tutarlı ve güçlü bir savunuculuğa dönüştürülmesi talep edilmiştir.

35 Konsorsiyum: Şirketler Birliği. İki veya daha fazla işletmenin belirli bir projenin uygulanması bağlamında gerçekleştirdiği iş birliğidir. Belli bir konuda, ortak çıkarı olan ve çoğunlukla kredi verenlerin teşkil ettiği iktisadi bir yapıdır –e.n.

Amaç 13: İstanbul'u Yaşanabilir Bir Kent Haline Getirmek

Tablo 13: Yaşanabilir Kent Alanına İlişkin Eylemler

Hedef 1 - Temiz Çevre için Koşulları İyileştirmek ve Olanakları Artırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A13H1E1	İklim Değişikliği Eylem Planı'nın Hayata Geçirilmesi	2024	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	İklim Değişikliği Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none">• Üniversiteler• STK'lar• İlçe Belediyeleri• Uluslararası Kuruluşlar
Gösterge: İklim Değişikliği Eylem Planı'na Ait Azaltım ve Uyum Çalışmaları Takibinin Gerçekleştirilme Oranı						
A13H1E2	İstanbul'da Karayolu Çevresel Gürültüsünün Önlenmesi ve Kontrolü Amacıyla Hazırlanan İstanbul Gürültü Eylem Planı Kapsamında Farklı Noktalarda Gürültü Bariyeri Uygulanması	2024	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı	Çevre Koruma Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none">• Fen İşleri Dairesi Başkanlığı• Yol Bakım ve Altyapı Koordinasyon Dairesi Başkanlığı• İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">• STK'lar• Üniversiteler• Kadın Örgütleri• Meslek Odaları
Gösterge: Gürültü Bariyeri Uygulanmasının Tamamlanma Oranı						
A13H1E3	Çevre Bilinci Farkındalık Çalışmaları Yapılması	2024	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı		<ul style="list-style-type: none">• Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı• İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none">• STK'lar• Kadın Örgütleri• Üniversiteler• İlçe Belediyeleri
Gösterge: Çevre Bilincinin Artırılması Çalışmaları Kapsamında Ulaşılan Kişi Sayısı						

Hedef 2 - İstanbul'da Kent İçi ve Çevesinde Bulunan Yeşil Alanlar ve Tarımsal Aktiviteye Uygun Toprakların, Kent Tarımı ve Bahçecilik Etkinlikleri Kullanım Şartlarını Kolaylaştırmak ve Teşvik Etmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A13H2E1	Kent Bostanlarının Hayata Geçirilmesi	2024	Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Tarım ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	• Park Bahçeler ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	İlçe Belediyeleri
Gösterge: Kadınlarla Birlikte Oluşturulan Kent Bostanı Sayısı						
A13H2E2	Kent Bostanları Kullanım Yönergesinin Kadınların da Kullanımını İçerecek Şekilde Düzenlenerek Kadın Kullanıcıların Artırılması	2024	Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Tarım ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	• Park Bahçeler ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• İPA • STK'lar • Kadın Örgütleri • Üniversiteler • İlçe Kent Konseyleri • İlçe Belediyeleri
Gösterge: Kent Bostanlarından Faydalanan Kadın Oranı						

Hedef 3 - İstanbul'unun Gıda Güvenliğini Sağlamaya Yönelik Sağlıklı ve Temiz Gıdaya Erişim Olanaklarını İyileştirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A13H3E1	Gıda Konseyi'nin Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Gözeterek Kurulması	2022	Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Avrupa Yakası Hal Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none">• STK'lar• Meslek Odaları• Sosyal Girişimciler• İPA
Gösterge: Gıda Konseyi'nde Kadın Temsilci Oranı						
A13H3E2	Köy Envanteri Çalışması ve Tarımsal Veri Analizi İncelenerek Eksikliklerinin Giderilmesi	2023	Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Tarım ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none">• Kadın Örgütleri• Üniversiteler• Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü• Muhtarlıklar• İlçe Belediyeleri• İPA
Gösterge: Tarımsal Ürün Envanteri Çıkarılan Köy Sayısı						
A13H3E3	İstanbul'un Kırsal Alanlarına Yönelik İmar ve Planlama Sorunlarının Tespit Edileceği Fiziksel Analizler ve Saha Araştırmaları Yapılması	2024	İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı	Şehir Planlama Şube Müdürlüğü		<ul style="list-style-type: none">• STK'lar• Kadın Örgütleri• Üniversiteler• Meslek Odaları
Gösterge: Katılımcı Planlama Anlayışı Kapsamında İmar ve Planlama Konusunda Yapılan Saha Araştırmaları ve Kamuoyuna Açık Toplantılarda Görüşülen Kadın Oranı						

TEMA 14

EĞİTİM VE YAŞAM BOYU ÖĞRENME

4.14. Eğitim ve Yaşam Boyu Öğrenme

Yapılan görüşmelerde, eğitim ve yaşam boyu öğrenme olanaklarının özellikle engelliler, göçmenler, kadın ve kız çocukları için kısıtlılığı temel sorun alanı olarak öne çıkmış; bu doğrultuda çözüm başlıkları geliştirilmiştir: İBB bünyesinde hizmet veren eğitim merkezlerinin kapsayıcılığının ve erişilebilirliğinin artırılması, söz konusu merkezlerin kurs içeriklerinin yaşam boyu öğrenme ve toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifi ile düzenlenmesi, kadın ve kız çocuklarının tüm eğitim olanaklarından yararlanmasının desteklenmesi.

Öncelikle Enstitü İstanbul İSMEK binalarının sayı, kapasite ve niteliğinin artırılması; güvenli ve erişilebilir olması, merkezden uzak olanların ise servis hizmeti sağlaması talep edilmiştir. Ayrıca göçmen ve engelli kadınların eşit erişimi için kurs mekânlarının ve içeriklerinin kapsayıcılığının artırılması gerektiği iletilmiştir. Örneğin; eğitim programlarında işaret diline yer verilmesi ve öğretmenlerin işaret dili eğitimi almalarının sağlanması, göçmen ve mülteci kadınlara Türkçe okuma yazma kursları açılması, yine göçmen kadın ve kız çocuklarının ana dilleri desteklenerek Arapça ve Kürtçe öğretime yönelik kurslar açılması, engellilerin mesleki ve kişisel gelişimine uygun kurslar açılması, MEB ile iş birliği içerisinde engellilerin okul öncesi eğitim dâhil olmak üzere eğitime erişimleri ile ilgili veri tabanı oluşturulması, Enstitü İstanbul İSMEK'lerin her engel grubuna göre erişilebilir eğitim vermesi, engellilerin herkesle birlikte mahallelerine en yakın Enstitü İstanbul İSMEK merkezinde eğitim alabilmesi kolayca hayata geçebilecek adımlar olarak önerilmiştir. Ayrıca göçmen çocukların eğitime devamlılığını desteklemek için temel gıda, giyim ve kırtasiye malzemesi desteğinin sağlanması; geç yaşta eğitime katılmış göçmen çocuklar için ek kursların planlanması talep edilmiştir.

Tüm bunlara paralel olarak, lise ve üniversitelere hazırlık için ücretsiz kursların açılması ve özellikle kadın üniversite öğrencilerinin bu alanda istihdam edilmesi, kurs merkezlerinde kadınlara yönelik okuma yazma ve teknolojik okuryazarlık kurslarının yaygınlaştırılması, muhtarlar ve İBB veri tabanı aracılığıyla tespit edilen kadınlara MEB iş birliği ile okuma yazma kurslarının açılması, kadınlara yönelik teknoloji okuryazarlığı eğitimlerinin verilmesi, nüfus kaydı olmayan kız çocuklarının ve kadınların tespit edilip nüfus kayıtlarının yapılması, kız çocuklarının zorunlu eğitimi tamamlamaları için desteklenmesi, mahalle düzeyinde erişilebilir eğitim olanaklarının yaygınlaştırılması, kurs merkezlerinde çocuk yaşta ve zorla evlendirmelere yönelik farkındalık çalışmalarının yapılması görüşmelerde öne çıkan diğer öneriler arasındadır. Son olarak, Enstitü İstanbul İSMEK sınırları içerisinde hayata geçecek fakat etkileri itibarıyla bu sınırları aşarak kadın ve kız çocuklarının hayatlarına dokunacak bu uygulamaların kurs içerik ve yapılarının farklı gruplar arasında fırsat eşitliğini destekleyecek şekilde yeniden düzenlenmesini de beraberinde getirmesi gerektiğinin altı çizilmiştir.

Amaç 14: Yaşam Boyu Öğrenme Olanakları ile Eğitimde Toplumsal Eşitliğin Sağlanmasına Katkı Sunmak

Tablo 14: Eğitim ve Yaşam Boyu Öğrenme Alanına İlişkin Eylemler

Hedef 1 - Eğitim ve Yaşam Boyu Öğrenme Olanaklarını Toplumun Her Kesimine Yaygınlaştırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A14H1E1	Nüfus Kaydı Olmayan Kadın ve Kız Çocuklarının Yapılan Ev Ziyaretlerinde Tespiti Durumunda İlgili Kurum ve Kuruluşlara Bildiriminin Yapılması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	•STK'lar •İlçe Nüfus Müdürlükleri
Gösterge: Bildirim Yapılan Kişi Sayısı						
A14H1E2	Uzaktan Eğitimi Destekleyecek Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	2024	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Hayat Boyu Öğrenme Şube Müdürlüğü	• Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	•STK'lar •Sosyal Girişimciler •Üniversiteler
Gösterge: Enstitü İstanbul İSMEK Bünyesinde (Uzaktan Eğitim Yönetimiyle) Eğitim Verilen Program Sayısı						

Hedef 2 - İBB Tarafından Oluşturulan Eğitim İçeriklerine Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Perspektifi Kazandırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A14H2E1	Ev Ziyaretlerine Giden Sosyal İnceleme Personeline Çocuk Yaşta ve/veya Zorla Evlilik Konusundaki Yasal Düzenlemeler, Mekanizmalar ve Bildirim Yükümlülüğü Hakkında Eğitim Verilmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> •STK'lar •Sosyal Girişimciler •Üniversiteler •UN Women •UNFPA
Gösterge: Ev Ziyaretlerine Giden Sosyal İnceleme Personeline Çocuk Yaşta ve/veya Zorla Evlilik Konusundaki Yasal Düzenlemeler, Mekanizmalar ve Bildirim Yükümlülüğü Hakkında Verilen Eğitim Sayısı						
A14H2E2	Göçmen Kadınlara ve Kız Çocuklarına Eğitim Desteği Verilmesi	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> •Kadın Örgütleri •İl Göç Dairesi •Sosyal Girişimciler •STK'lar
Gösterge: Eğitim Desteği Verilen Göçmen Kadın ve Kız Çocuğu Oranı						

Hedef 3 - Engellilerin Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimlerine Erişimlerini Artırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A14H3E1	Eğitim Hizmetlerinin Engellilerin Çeşitliliğini Gözetecek Biçimde Erişilebilir Kılınması	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Engelliler Şube Müdürlüğü	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> •STK'lar •Sosyal Girişimciler •Üniversiteler
Gösterge: Engellilerin Çeşitliliğine Göre Erişilebilir Şekilde Düzenlenen Eğitimlerden Yararlanan Kadın Oranı						
A14H3E2	Engellilere Yönelik Okul Öncesi Dönemden Başlayan Bir Veri Sisteminin Sürekliliğinin Sağlanması	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Engelliler Şube Müdürlüğü	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> •STK'lar •Sosyal Girişimciler •Üniversiteler
Gösterge: Veri Sisteminde Yer Alan Kadın Engelli Oranı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A14H3E3	Engellilerin İhtiyaçlarına Yönelik Saha Araştırmalarının Gerçekleştirilmesi	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Engelliler Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none"> •İPA •STK'lar •Sosyal Girişimciler •Üniversiteler
Gösterge: Saha Araştırmalarında Görüşülen Engelli Kadın Oranı Saha Araştırmalarında Görüşülen Engelli Bakımını Sağlayan Kadın Oranı						
A14H3E4	Engellilere Yönelik Meslek, Üniversite Hazırlık ve E-KPSS Alanlarında Kurs Hizmeti Verilmesi	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Engelliler Şube Müdürlüğü	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> •STK'lar •Sosyal Girişimciler •Üniversiteler
Gösterge: Engellilere Yönelik Meslek, Üniversite Hazırlık ve E-KPSS Alanlarında Açılan Kurslardan Faydalananlar İçinde Kadın Engelli Oranı						
A14H3E5	Eğitim Materyallerinin Tüm Engelli Grupları için Erişilebilirliğinin Sağlanması	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Engelliler Şube Müdürlüğü	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none"> •STK'lar •Sosyal Girişimciler •Üniversiteler
Gösterge: Engel Gruplarına Yönelik Oluşturulan Eğitim Materyallerinden Yararlanan Engelli Kadın Oranı						

TEMA 15

AFET/KRİZ

4.15. Afet/Kriz

İstanbul gibi yoğun nüfuslu ve her türlü afet, salgın ve krizden etkilenme potansiyeli oldukça yüksek bir kent için hazırlanan YEOP'un afetlerde eşitlik temasını dışarıda bırakması mümkün değildir. Bu kapsamda yapılan görüşmeler sonucunda ortaya çıkan önerileri üç temel çözüm başlığı olarak özetlemek mümkündür: Afet ve krizlere hazırlık çalışmalarının katılımcı ve eşitlikçi bir şekilde yürütülmesi, afet anlarında ve sonrasında ayrımcılık üretilmesinin önüne geçilmesi, olağanüstü durumlarda özellikle dezavantajlı grupların hizmetlere erişiminin desteklenmesi.

Öncelikle afet/krize hazırlık ve afet/kriz sonrası dayanışma için afetin toplumsal cinsiyet temelli yönetimi ve afet sonrası hayatı yeniden kurma çalışmalarında yer almış deneyimli kadın örgütlerinin de dâhil edileceği katılımcı komisyonların oluşturulması gerektiği belirtilmiştir. Sadece uzmanlardan oluşmayan, yurttaşlar ve farklı alanlarda deneyimi olan sivil toplum aktörlerinin katılımının da sağlanacağı afet/kriz koordinasyon komisyonlarının oluşturulmasının yanı sıra; mahalle temelli ve eşitlikçi afet hazırlığı için kadın örgütleri ve muhtarların katılımı ve koordinasyonu ile oluşturulan ilk yardım ekiplerinde kadınlara yer verilmesinin de son derece önemli olduğu dile getirilmiştir. Ayrıca afet hazırlık çalışmalarının afet veya kriz zamanlarının ayrımcılık üretme ve eşitsizlikleri derinleştirme potansiyelinin de gözetilerek planlanması, öncelikli mahalleler ve risk gruplarının belirlenip haritalandırılması talep edilmiştir. Olağanüstü durumlarda özellikle dezavantajlı grupların belediye hizmetlerine erişiminin sağlanması, sosyal yardım alma noktasında öncelikli kişi ve grupların belirlenmesi, krizlerden en çok etkilenen sektörlerin doğrudan nakit transferi ile desteklenmesi (örneğin gündelik temizliğe gidenler, müzisyen ve çiçekçilerin desteklenmesi), iş kaybı yaşayan ve yalnız yaşayan kadınların aynı ve nakdi yardımlarla buluşturulması öne çıkan diğer talepler arasındadır. Bilhassa kriz dönemlerinde aile yanına dönmek zorunda kalan üniversite öğrencisi kadınların internete erişim ve bilgisayar ihtiyaçlarının karşılanması, tüm bunların afet/kriz süreçlerinde derinleşecek eşitsizlikler karşısında eşitleyici sosyal politika müdahaleleri olarak düşünülmesi gerektiğinin altı çizilmiştir.

Diğer yandan, afet ve kriz dönemlerinde mahallelerde gezici psikolojik desteklerin yaygınlaştırılması, hamile, engelli, yatalak kadınlar, yalnız yaşayan yaşlılar ve yalnız anneler için özel destek hattı sisteminin kurulması, ev ziyaretlerinin artırılması, tüm mekânların çok işlevli olarak kullanıma sokulması, yoksul mahallelere ücretsiz bakım malzemelerinin dağıtılması, temel ihtiyaçların evlere servis edilmesi, bu süreçte iş yükü artan kadınlara yönelik sosyal aktivitelerin planlanması ve ev temizliği desteği sunulması, sağlık hizmetlerinin kesintiye uğraması riskine karşı ücretsiz doğum kontrol hapı dağıtılması, kriz masalarının oluşturulması, şiddet karşısında hukuki bilgilendirmelerin ve acil numaraların yaygınlaştırılması, sığınak ve barınma ihtiyacı olan kadınlar için uygun yerlerin tahsis edilmesi veya oteller ile protokollerin yapılması, kolluk, valilik ve yukarıda belirtilen salgın kurulunun dâhil olduğu Acil Kent Koordinasyonu oluşturulması; kadınlar, yaşlılar, engelliler ve çocukları söz konusu kritik süreçlerde artan şiddet riski karşısında güçlendirecek öneriler olarak dile getirilmiştir. Son olarak, deprem riski sebebiyle gerçekleştirilen kentsel dönüşüm projelerinin rant³⁶ temelli değil, hak temelli ve katılımcı olması için KİPTAŞ, İmar ve Emlak Müdürlükleri, ilçe belediyeleri, bina yöneticileri, ev sahipleri, kadın örgütleri, TMMOB Şehir Plancıları Odası ve Mimarlar Odası vb. meslek odaları ve müteahhitleri buluşturan platformlar gibi alternatif modellerin kurulması gerektiği iletilmiştir.

36 Rant: Emeğe dayalı olmayan temellük edilen değer. Ekonomi literatüründe ise "doğanın getirisi" biçiminde tanımlanmaktadır –e.n.

Amaç 15: Afet ve Kriz Dönemlerinin Eşitsizliği Derinleştiren Etkisini Eşitlikçi ve Katılımcı Yöntemlerle Ortadan Kaldırmak

Tablo 15: Afet/Kriz Alanına İlişkin Eylemler

Hedef 1 - Afet ve Acil Duruma Hazırlık ve Müdahale Süreçleri Yönetiminde Eşit ve Katılımcı Yöntemler Geliştirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A15H1E1	Afet ve Acil Durum Eğitimlerinin Kadınların Katılımını Güvence Altına Alacak Biçimde Gerçekleştirilmesi	Rutin	Afet İşleri Dairesi Başkanlığı	Afet Koordinasyon Merkezi Şube Müdürlüğü	• Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	• AFAD • AKOM • Muhtarlıklar • STK'lar
Gösterge: Afet Eğitimi Verilen Kişiler İçinde Kadın Oranı						
A15H1E2	Kriz Koordinasyon Toplantılarının Katılımcı Bir Şekilde Gerçekleştirilmesi	Rutin	Afet İşleri Dairesi Başkanlığı	Afet Koordinasyon Merkezi Şube Müdürlüğü	• Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	• AFAD • AKOM • Muhtarlıklar • STK'lar
Gösterge: Kurulan Kriz Koordinasyon Kurullarında Yer Alan Kadın Oranı						
A15H1E3	Afet ve Acil Durum için Risk Altındaki Gruplara Yönelik Risk Haritalaması Yapılması	2024	Afet İşleri Dairesi Başkanlığı	Afet Koordinasyon Merkezi Şube Müdürlüğü	• Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	• AFAD • Muhtarlıklar • STK'lar
Gösterge: Afetlere Hazırlık için Kırılgan Gruplar Odağında Yapılan Risk Haritalaması Çalışmasının Tamamlanma Oranı						
A15H1E4	Olağanüstü Hal, Afet ve Kriz Durumlarında Engellilere Yönelik Ulaşım Desteği ve Sosyal Destek Sağlanması	2024	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Engelliler Şube Müdürlüğü	• Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı • Afet İşleri Dairesi Başkanlığı	• AFAD • AKOM • Muhtarlıklar • STK'lar
Gösterge: Olağanüstü Hal, Afet ve Kriz Durumlarında Destek Sağlanabilecek Engellilerin Belirlenmesine Yönelik Oluşturulan Engelli Haritası'nın Güncellenme Oranı						

Hedef 2 - Afet Odaklı Bilinçlendirme Çalışmalarını ve Toplumsal Farkındalığı Artırmak

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A15H2E1	İlçe Bazlı Deprem Parkı Uygulamasının Yapılması	2022	Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı	Kentsel Dönüşüm Şube Müdürlüğü	Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı	•AFAD •AKOM •Muhtarlıklar •İlçe Belediyeleri
Gösterge: İlçe Bazlı Deprem Parkı Uygulama Sayısı						
A15H2E2	Toplanma ve Geçici Barınma Alanlarına Dair Güncel Çalışmalardan Kadınların Haberdar Olmasının Sağlanması	Rutin	Afet İşleri Dairesi Başkanlığı	Afet Koordinasyon Merkezi Şube Müdürlüğü	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	•AFAD •AKOM •Jandarma Genel Komutanlığı
Gösterge: Periyodik Olarak Değişimlerin Bildirildiği Kadın Sayısı Toplanma ve Geçici Barınma Alanları ile İlgili Yapılan Eğitimlere Katılan Kadın Sayısı						
A15H2E3	Deprem Seferberlik Planı Kapsamında Kadınları da İçerecek Biçimde Afetlere Karşı Bilinçlendirme ve Farkındalık Eğitimlerinin Gerçekleştirilmesi	2024	Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı	Kentsel Dönüşüm Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	•Kadın Örgütleri •Muhtarlıklar
Gösterge: Afete Karşı Bilinçlendirme ve Farkındalık Eğitimlerine Katılan Kadın Oranı						
A15H2E4	İlgili Kurumlarla İş Birliği İçerisinde Afetlere Karşı Bilinçlendirme ve Farkındalık Eğitimi Süreçlerinin Ortaklaşa Yürütülmesi	Rutin	Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı	Kentsel Dönüşüm Şube Müdürlüğü	Afet İşleri Dairesi Başkanlığı	•AFAD •AKOM •STK'lar •İlçe Belediyeleri •Muhtarlıklar
Gösterge: Afetlere Karşı Bilinçlendirme ve Farkındalık Eğitimleri Kapsamında İş Birliği Yapılan Kadın Örgütlenmesi Oranı						

Hedef 3 - Sosyal Destek Mekanizmalarını, Barınma ve Diğer Kentsel Hizmetleri Afet, Kriz, Salgın vb. Acil ve Kitlese İhtiyaç Durumu Gözetilerek, Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Olarak Geliştirmek

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A15H3E1	Pandemi/Kriz/Afet Döneminde Acil-Öncelikli Muhtaç Hanelerin Tespiti ve Müdahale Edilebilmesi için Bir Plan Oluşturulması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	• STK'lar • Muhtarlıklar • İlçe Belediyeleri
Gösterge: Pandemi/Kriz/Afet Dönemine Yönelik Oluşturulan Toplumsal Cinsiyet Temelli Acil Müdahale Planı'nın Tamamlanma Oranı						
A15H3E2	Pandemi/Kriz/Afet Sürecinde Muhtaçlığı Tespit Edilenlere Nakit ve Gıda Desteği Verilmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Muhtarlıklar
Gösterge: Pandemi/Kriz/Afet Döneminde Sosyal Destek (Nakit ve Gıda) Sağlanan Kadın Oranı						
A15H3E3	Kriz Dönemlerinde Muhtarlarla İş Birliği Yapılarak İhtiyaç Sahibi Kadınların Belirlenmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	• Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı • Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Kadın Örgütleri • Muhtarlıklar
Gösterge: Pandemi/Kriz/Afet Döneminde İhtiyaç Tespiti Yapılan Kadın Sayısı						
A15H3E4	Dar Gelirli Kadınlara Yönelik Mahalle Bazlı Risk-Etki (Afet, Salgın vb.) Analizlerinin Yapılması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Kadın Örgütleri
Gösterge: Pandemi/Kriz/Afet Dönemleri için Risk-Etki Analizi Yapılan Mahalle Sayısı						
A15H3E5	Kriz/Afet Dönemlerinde Ekonomik Hayatın Dışında Kalan Gruplar için Destek Fonu Oluşturulması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı	• STK'lar • Muhtarlıklar
Gösterge: Kriz/Afet Döneminde Müzisyen, Çiçekçi, Gündelikçi, Kağıt Toplayıcılığı gibi Mesleklerde Çalışıp İşini Kaybettiği için Nakit Desteği Verilen Kadın Oranı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A15H3E6	İşsizliğin Yaygınlaştığı Kriz Dönemlerinde Kadın Üniversite Öğrencilerine İnternet Desteği Verilmesi	Rutin	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	Elektronik Sistemler Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	•STK'lar •Kadın Örgütleri
Gösterge: Gençlerin Aktif Kullanabileceği İnternet Hizmeti Verilen İBB Merkezi Oranı						
A15H3E7	Pandemi Sürecinde İhtiyaç Sahibi Hanelere Temizlik, İlaçlama ve Tadilat Desteği Verilmesi	2021	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	• Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	•STK'lar • Muhtarlıklar
Gösterge: Pandemi Döneminde Temizlik Desteği Verilen Hane Sayısı Pandemi Döneminde Tadilat Desteği Verilen Hane Sayısı Pandemi Döneminde İlaçlama Desteği Verilen Hane Sayısı						
A15H3E8	Hamile, Engelli, Yatalak Kadınlar ve Yalnız Ebeveyn Kadınlar, Yalnız Yaşayan Yaşlılar ve Engelliler için Özel Hat Hizmeti Sunulması	2024	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü	• Sağlık Dairesi Başkanlığı • Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	•STK'lar •Kadın Örgütleri
Gösterge: Özel Hat Hizmetinden Faydalananlar İçerisinde Kadın Oranı						
A15H3E9	Kadın Sağlığı Hattı'nın Kurulması	2022	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	• Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı • Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	•STK'lar •Kadın Örgütleri
Gösterge: Kadın Sağlığı Hattı'nın Kurulma Oranı						
A15H3E10	Pandemi Sürecinde İstatistikî Veri Tutulması ve Çok Dilli Bir Şekilde Paylaşılması	2022	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	• Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı • Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	• İPA • STK'lar
Gösterge: Pandemi Sürecinde Çok Dilli Yayınlanan Rapor Sayısı						
A15H3E11	Pandemi Sürecinde Gezici Psikolojik Destek Çalışmalarının Yapılması	2022	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	STK'lar
Gösterge: Pandemi Sürecinde Mahalle Bazında Psikolojik Destek Sağlanan Kadın Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A15H3E12	Pandemi/Kriz/Afet Süreçlerinde Kadınlara Hijyen Malzemesi Desteğinin Sağlanması	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	•Sağlık Dairesi Başkanlığı •Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Muhtarlıklar
Gösterge: Pandemi/Kriz/Afet Süreçlerinde Kadınlara Ulaştırılan Hijyen Malzemesi Paketi Sayısı						
A15H3E13	Afet Dönemlerinde Kadınlara Yönelik Sosyal Etkinliklerin Düzenlenmesi	Rutin	Kültür Dairesi Başkanlığı	Kültürel Etkinlikler Şube Müdürlüğü	•Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı •Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	•STK'lar •Kadın Örgütleri •Üniversiteler
Gösterge: Afet Dönemlerinde Kadınlara Birlikte Planlanan Etkinlik Sayısı						
A15H3E14	Pandemi/Kriz/Afet Dönemlerinde Kadınlara Ulaşmayı Mümkün Kılacak Çeşitli Araçlardan Yararlanılması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	•Kültür Dairesi Başkanlığı •Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı •Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	•STK'lar •Kadın Örgütleri •Üniversiteler
Gösterge: Kadınlara Doğrudan Ulaşılan İlçe Bazlı İBB Birim Sayısı						
A15H3E15	Pandemi/Kriz/Afet Süreçlerinde Şiddete Maruz Bırakılan Kadınların İhtiyaçlarının Karşılmasına Öncelik Verilmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	Sağlık Dairesi Başkanlığı	•STK'lar •Kadın Örgütleri •Üniversiteler
Gösterge: Pandemi/Kriz/Afet Sürecinde Şiddet Başvurusu Yapan Kadınların İhtiyaçlarının Karşılama Oranı						
A15H3E16	Pandemi/ Kriz/Afet Koşullarında Kadınlara Yönelik Artan Şiddet ile İlgili Yapılması Gerekenleri İçeren Acil Eylem Planı'nın Hazırlanması	2024	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü	Afet İşleri Dairesi Başkanlığı	•STK'lar •Kadın Örgütleri •Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü •İPA
Gösterge: Kadınlara Yönelik Artan Şiddet ile İlgili Yapılması Gerekenleri İçeren Acil Eylem Planı'nın Tamamlanma Oranı						
A15H3E17	Pandemi/Kriz/Afet Sürecinde Şiddet Gören Kadınlara Yönelik Online Psikolojik Destek Verilmesi	Rutin	Sağlık Dairesi Başkanlığı	Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürlüğü	•Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı •Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	•STK'lar •Kadın Örgütleri
Gösterge: Pandemi/Kriz/Afet Sürecinde Online Psikolojik Destek Verilen Kadın Sayısı						

Eylem Kodu	Eylem	Tahmini Bitiş Tarihi	Sorumlu Daire Başkanlığı	Sorumlu Müdürlük	İş Birliği Yapılan Birim	İş Birliği Yapılan Paydaş
A15H3E18	Kriz/Afet Koşullarında Kadınlara Şiddet Durumunda Yararlanabilecekleri Hizmetler ile İlgili Bilgilendirme ve Farkındalık Çalışmalarının Yapılması	Rutin	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	•STK'lar •Kadın Örgütleri
Gösterge: Kriz/Afet Dönemlerinde Şiddet ile İlgili Bilgilendirme Yapılan Mahalle Sayısı						
A15H3E19	Pandemi/Kriz/Afet Sürecinde Şiddete Maruz Bırakılan Kadınlara Sığınak Desteğinin Verilmesi	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü		•STK'lar •Kadın Örgütleri
Gösterge: Pandemi/Kriz/Afet Sürecinde İBB Kadın Dayanışma Evi Hizmetlerinin Sürdürülme Oranı						
A15H3E20	Pandemi/Kriz/Afet Süreçlerinde Kadınlara Sosyal Yardım Yapılması	Rutin	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	•STK'lar •Kadın Örgütleri
Gösterge: Pandemi/Kriz/Afet Döneminde Sosyal Yardım Yapılan Kadın Sayısı						
A15H3E21	Pandemi Sürecinde Sağlık Personeli için Konaklama ve Ulaşım Desteğinin Sağlanması	2021	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Destek Hizmetleri Şube Müdürlüğü	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	•Meslek Odaları •Özel Sektör
Gösterge: Pandemi Döneminde Konaklama Desteği Verilen Sağlık Personeli Kadın Oranı Pandemi Döneminde Ulaşım Desteği Sunulan Sağlık Personeli Kadın Oranı						
A15H3E22	Pandemi Sürecinde 65+ Yurttaşların İhtiyaçlarının Karşlanması	2021	Sağlık Dairesi Başkanlığı	İstanbul Darülaceze Şube Müdürlüğü	•Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı •Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	STK'lar
Gösterge: Pandemi Döneminde Gıda Kartından Yararlanan 65+ Kadın Sayısı Pandemi Döneminde Ev Alışverişi Yapılan Hane Sayısı Pandemi Döneminde Sakinlere Yönelik İhtiyaç Tespiti Yapılan 65+ Kadın Oranı						

NOTLAR

A series of horizontal dotted lines for writing notes.

NOTLAR

A series of horizontal dotted lines for writing notes.

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

İletişim
yerelesitlik@ibb.gov.tr